„Vom acționa și în viitor, neabătut, pentru prietenia și alianța cu toate țările socialiste, pentru unitatea și coeziunea partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste, pentru dezvoltarea colaborării cu toate popoarele lumii. Vom participa activ la realizarea unor noi relații internaționale economice și politice, a unei lumi în care fiecare popor să-și poată consacra forțele bunăstării și fericirii, fără teama vreunei agresiuni".

NICOLAE CEAUȘESCU

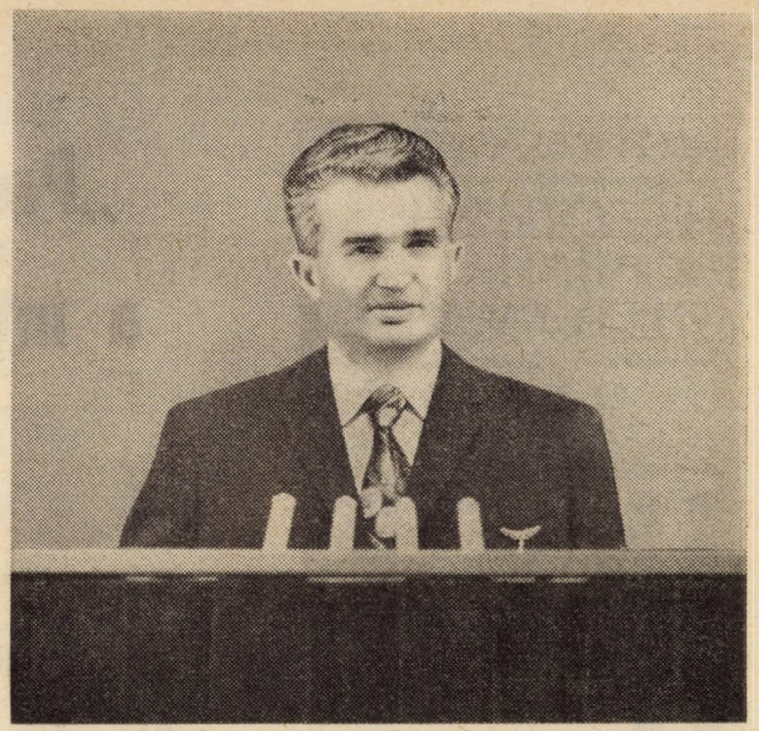

nia s-a dovedit o participantă activă la diviziunea internațională a muncii, la amplul circuit mondial al bunurilor economice și spirituale, aducîndu-și, prin aceasta, o contribuție substanțială la afirmarea principiilor noi de relații între state, la promovarea unei politici de destindere, colaborare și pace.

O evocare, fie ea sumară — cum este și cazul de față — a direcțiilor de desfășurare a activității politico-diplomatice românești impune, însă, necesarmente, sublinierea caracterului principial al politicii externe a țării. Aceasta este, în esență, piatra unghiulară a filozofiei și practicii politice a României. Sînt unanim apreciate strictețea și fermitatea cu care România își bazează relațiile sale pe principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu forța în raporturile interstatale.

Pledînd și acționînd pentru o politică nouă în relațiile dintre state, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale în lume, a unei structuri de pace, securitate și colaborare cu adevărat democratice, România se pronunță, cu consecvență, pentru generalizarea acestor principii la dimensiunile lumii contemporane — o lume indivizibilă prin evoluția sa, indivizibilă prin imperativul păcii și securității sale.

Putem vorbi de o viziune planetară a politicii externe românești, justificată de amploarea relațiilor internaționale ale României, dar, înainte de toate, de conștiința interdependențelor de esență care leagă organic destinul național al României de evoluțiile și mutațiile politice cu care este confruntată omenirea în ansamblul ei. Înalta răspundere pentru viitorul României socialiste și, deopotrivă, al lumii conferă politicii noastre externe semnificația actului profund moral, de nobilă umanitate.

În acest spirit, glasul României este astăzi ascultat cu respectul acordat unei națiuni care a știut, de-a lungul a trei decenii de istorie nouă, să-și dureze un loc de cinste în cadrul comunității internaționale. Exprimate de la înalta tribună a forului suprem al puterii de stat, voința și hotărîrea României de a conlucra pentru progresul și bunăstarea lumii, de a face totul pentru a mobiliza uriașele resurse de pace ale omenirii contemporane capătă valoarea unei profesiuni de credință, întemeiată pe rațiune, clarviziune, pasiune revoluționară și neclintită încredere în calitățile de aur ale civilizației umane.

„Ne adresăm — declara tovarășul Nicolae Ceaușescu la sesiunea jubiliară a M.A.N. — **tuturor guvernelor și popoarelor de a acționa împreună, de a conlucra activ pentru promovarea unei politici de destindere în lume, pentru democratizarea profundă a relațiilor internaționale actuale. Ne revine tuturor uriașa răspundere în fața popoarelor noastre, a generațiilor viitoare și a umanității de a face totul pentru eliminarea din viața internațională a războiului, a stărilor de încordare și conflict, a atmosferei de animozitate și neîncredere între state, pentru instaurarea pe planeta noastră a unui climat de cooperare rodnică între toate națiunile, în interesul progresului general al societății omenești. Să colaborăm intens pentru a găsi soluții politice unanim acceptabile tuturor problemelor care confruntă omenirea de astăzi, pentru a face să triumfe în raporturile internaționale rațiunea și echitatea, pentru a evita noi confruntări armate, pentru a apăra cu toată energia viața și munca liberă a tuturor popoarelor. În acest spirit, vom desfășura întreaga politică externă a partidului și statului nostru socialist".**

Pronunțîndu-se și militînd pentru reglementarea problemelor internaționale pe calea tratativelor, pentru soluționarea politică a diferendelor și conflictelor, România și-a cîștigat respectul cuvenit în marea familie a națiunilor lumii. Prin neobosita sa practică internațională, România a demonstrat că soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane este de competența și datoria tuturor țărilor — indiferent de mărimea, ponderea lor economică, politică sau militară —, că obiectivul major al edificării unei lumi mai drepte și mai bune stă în puterea tuturor popoarelor.

Cu certitudinea pe care i-o dă experiența sa internațională, cu convingerea izvorîtă dintr-o atentă și responsabilă analiză a mersului istoriei contemporane, România socialistă intră în al patrulea deceniu al dezvoltării sale noi, hotărîtă să-și exercite rolul său demn în rîndul națiunilor lumii, rolul unei națiuni suverane, independente, egale în drepturi, capabilă să-și consacre inteligența și energia sa creatoare spre realizarea în lume a unei politici noi, a unor noi relații internaționale economice și politice, menite să consacre progresul, pacea și bunăstarea ca tendințe ireversibile și norme fundamentale de conviețuire ale omenirii.

Radu Pascal

„Preşedintele Ceauşescu a înţeles profund spiritul poporului său"

Ch. Xantopoulos Palamas şi D. Ghiras despre volumul „Nicolae Ceauşescu: politica externă a României"

Am rugat pe dl Ch. Xantopoulos Palamas, personalitate marcantă a vieţii culturale şi publice, fost ministru de externe al Greciei, şi care semnează prefaţa volumului, să ne spună cum apreciază domnia-sa publicarea la Atena a selecţiei din operele preşedintelui Nicolae Ceauşescu.

— Apariţia în Grecia a acestui volum — mi-a declarat dl Palamas — constituie nu numai un eveniment editorial, dar şi o contribuţie de valoare la mai buna cunoaştere între popoarele român şi grec. Sînt convins că cititorii greci vor lua cunoştinţă cu mult interes despre filozofia politică a preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Textele incluse în volum pledează şi răspund necesităţii înţelegerii şi colaborării, concepţie proprie şi poporului grec.

Avînd în vedere experienţa şi competenţa dv. în materie, v-am ruga să ne expuneţi opinia despre politica externă a României.

— Aş vrea să subliniez de la început că, după opinia mea, nu este posibil să se vorbească de politica externă a României fără a se înţelege că aceasta este politica preşedintelui Nicolae Ceauşescu. Pentru toată lumea este cunoscut că domnia-sa este cel care inspiră şi îndrumă această politică.

Cunosc psihologia poporului român şi, de aceea, cred că ceea ce dă un plus politicii externe româneşti este faptul că ea exprimă mesajul naţional al întregului popor român. Materia primă a acestei politici se află în însuşi sufletul poporului român — independenţă şi respect mutual, cooperare şi înţelegere, dispoziţie şi deschidere spre dialogul cu toţi membrii comunităţii internaţionale.

Preşedintele Ceauşescu are marele merit de a fi înţeles profund spiritul poporului său şi de a-l fi ridicat la rangul de politică naţională.

În acest context, se desfăşoară, după opinia mea, veritabilul dialog promovat de România, care este esenţa veritabilei democraţii internaţionale.

Subliniez, încă o dată, că orientarea şi liniile generale ale politicii externe a României sînt pozitive şi realiste, că politica externă a ţării dv. este activă, deschisă, consecventă şi are ca instrumente de afirmare dialogul, schimburile multilaterale, colaborarea. Tocmai de aceea, ea este unanim apreciată în toată lumea, de către toate părţile.

Ştim că politica externă a României are şi un orizont balcanic. În acest punct, noi, grecii, sîntem foarte receptivi la ideea cooperării balcanice. Poate că, în viitor, spiritul colaborării şi dezvoltării multilaterale a relaţiilor se va putea cristaliza în forme mai concrete. Acum, cred că trebuie să se avanseze pas cu pas. După opinia mea, există o similitudine de vederi între Atena şi Bucureşti din acest punct de vedere. Relaţiile tradiţional bune dintre România şi Grecia s-au dezvoltat într-un mod deosebit de satisfăcător de cînd preşedintele Nicolae Ceauşescu deţine funcţia de şef de stat.

Iată şi opiniile, în legătură cu această carte, ale domnului D. Ghiras, directorul Clubului prietenilor cărţii de calitate, care reprezintă Editura Rencontre-Heron în Grecia.

— Scopul acestui volum îl constituie dorinţa de a prezenta cititorilor noştri realitatea despre ceea ce gîndeşte şi întreprinde un mare om politic al contemporaneităţii, conducătorul unei ţări vecine, cu care Grecia întreţine, de milenii, — aş putea spune — cele mai bune relaţii. Legăturile dintre România şi Grecia sînt înscrise în istorie, iar năzuinţa spre înţelegere şi colaborare în această regiune este o trăsătură a lor comună.

Preşedintele Ceauşescu a muncit mult pentru pace, pentru aceste idei care animă popoarele noastre. Ideile promovate de preşedintele României cu privire la Balcani, la Europa, la relaţiile care trebuie să fie întronate în lumea întreagă nu separă popoarele după sistemele lor politice şi sociale, ci susţin că toate ţările, indiferent de regimul politic, mari sau mici, trebuie să conlucreze paşnic şi multilateral între ele. Voi mai adăuga convingerea mea că gîndirea preşedintelui Ceauşescu aduce ceva nou în politica internaţională : este afirmarea neabătută a necesităţii ca nimeni să nu se mai amestece în treburile interne ale altora, a necesităţii dreptului tuturor popoarelor, mari sau mici, de a trăi independent, de a hotărî singure cum trebuie să-şi organizeze viaţa.

Consider că tocmai aceste trăsături caracterizează orientarea preşedintelui Ceauşescu în relaţiile internaţionale şi, de aceea, am intitulat volumul pe care i l-am consacrat «Politica externă a României — pace, independenţă, colaborare internaţională».

Am rezervat, în volum, un amplu capitol introductiv vieţii şi activităţii preşedintelui României, pentru că domnul Nicolae Ceauşescu constituie, după opinia mea, un exemplu de abnegaţie şi fermitate, un exemplu viu de personalitate cu renume mondial, ridicat realmente din sînul poporului său, care vorbeşte lumii interpretînd spiritul poporului său, promovînd o politică progresistă şi dreaptă, susţinută activ, permanent, cu fapte reale. Aşa se explică — sînt convins — dragostea şi încrederea deplină pe care dumneavoastră, românii, le arătaţi preşedintelui României.

Convorbiri realizate de Ion Badea

„Prietenia României — o prietenie model"

Prințul Norodom Sianuk

șeful statului Cambodgia, președintele Frontului Unit Național al Cambodgiei

Sosit în țara noastră cu prilejul zilei de 23 August, prințul NORODOM SIANUK a avut amabilitatea de a împărtăși revistei „Lumea" cîteva din impresiile sale asupra marii sărbători naționale a României și a semnificațiilor sale, precum și opiniile domniei-sale asupra actualei situații din Cambodgia.

Am fost fericit să particip la grandioasa manifestare ce a avut loc în cinstea aniversării eliberării României — **ne-a declarat prințul Norodom Sianuk.** Pentru mine, a fost o excelentă ocazie de a observa prodigioasele progrese pe care țara dv. le-a înregistrat în toate domeniile. Mărturisesc că am fost extrem de impresionat de succesele pe care poporul român, sub conducerea partidului său și în frunte cu președintele Nicolae Ceaușescu, conducător ilustru și mult iubit, le-a obținut în direcția dezvoltării și propășirii tuturor sectoarelor economiei, științei și culturii românești, a avansării societății românești pe drumul progresului.

Excelentul discurs rostit de președintele Ceaușescu mi-a relevat detaliile acestei istorice și grandioase opere de construcție națională. În același timp, a fost reiterat faptul că politica externă românească, dinamică, înzestrată cu un profund umanism și acționînd în sensul celor mai puternice aspirații ale popoarelor lumii — pacea, libertatea, dreptatea socială, progresul și cooperarea — este o politică justă, pentru care poporul nostru nu poate avea decît admirație și față de care ne exprimăm întreaga adeziune.

Am asistat la impresionanta paradă, în desfășurarea căreia am descifrat înțelesuri adînci privind armonia și legăturile profunde întreținute între poporul român și partidul său în acești 30 de ani de luptă eroică și victorioasă pentru eliberarea de sub dominația străină și, apoi, pentru ieșirea din situația de subdezvoltare și plasarea, într-o cît mai scurtă perioadă, în rîndul statelor dezvoltate și prospere ale lumii.

Printre impresiile mele se numără și acelea legate de organizarea sistemului de apărare națională care, s-a putut observa foarte clar, este bazată pe forța poporului, fiind vorba de o apărare democratică, ieșită din rîndul poporului și susținută de popor. Am remarcat, de asemenea, ce imensă valoare reprezintă tineretul țării dv., un tineret conștient, antrenat în întreg procesul de propășire al patriei.

Șeful statului cambodgian s-a referit, apoi, la contextul actualei sale vizite în România și, în special, la convorbirile cu președintele Nicolae Ceaușescu :

Sînt fericit, **a spus domnia-sa,** că această nouă vizită — a treia pe care o întreprind în țara dv. — va contribui la strîngerea legăturilor și aprofundarea sentimentelor de prietenie și solidaritate dintre țările, popoarele și guvernele noastre.

Întrevederile pe care le-am avut cu președintele Ceaușescu au fost foarte cordiale și ele mi-au reîntărit convingerea că România socialistă apreciază la justa sa valoare lupta dreaptă a poporului cambodgian, că ea acordă și va acorda, în continuare, un sprijin total și prețios acestei lupte. După cum am arătat în telegrama de felicitare adresată cu ocazia zilei naționale Excelenței Sale președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, noi exprimăm mulțumirile noastre infinite și eterna noastră recunoștință României și ilustrului său conducător, președintele Ceaușescu, pentru ajutorul ferm, multilateral și eficace, acordat încă din prima zi a luptei noastre pentru salvarea națională. Poporul cambodgian consideră prietenia dv. drept o prietenie de o sinceritate și o calitate model. Apreciem mult eforturile entuziaste și eficace pe care bilateral sau la Națiunile Unite, în cadrul diverselor organisme și conferințe internaționale, România le depune pentru a susține cauza justă a poporului cambodgian, legitimitatea și legalitatea unicilor săi reprezentanți autentici : F.U.N.C. și G.R.U.N.C.

Făcînd o comparație între lupta poporului român și cea a poporului khmer pentru neatîrnare, independență, suveranitate și integritate națională, prințul Norodom Sianuk a spus :

Dv. sărbătoriți a 30-a aniversare a victoriei asupra fascismului. Românii, în frunte cu partidul comunist, au luptat eroic pentru libertatea lor, țel care a mobilizat toate păturile sociale. La rîndul lor, cambodgienii luptă acum pentru eliberarea lor, pentru păstrarea identității naționale. În fond, lupta fiecărui popor pentru libertate slujește nu numai idealurile sale proprii, ci și idealurile generale de pace și prosperitate ale omenirii. Așa încît, ducînd fără încetare și fără a accepta compromisuri o luptă armată de eliberare națională contra imperialismului agresor și colonialist, contra cambodgienilor fasciști și trădători de țară, poporul cambodgian nutrește convingerea că el servește idealurilor noastre comune.

În acest punct al discuției, l-am rugat pe prințul Norodom Sianuk să caracterizeze situația de pe teritoriul cambodgian.

În prezent, Guvernul Regal de Uniune Națională al Cambodgiei controlează 92 la sută din teritoriul khmer. Doar așa-zisa capitală, Pnom-Penh, și alte 10 orașe se mai află sub controlul lonnolist, **a relevat șeful statului cambodgian.**

Problema principală, la ora actuală, care trebuie să fie bine înțeleasă este caracterul larg reprezentativ, de unici reprezentanți legitimi pe care îi deține G.R.U.N.C. și F.U.N.C. Guvernul nostru este un guvern **regal** și de **uniune națională,** reunind într-un front larg (F.U.N.C.) toate forțele progresiste ale țării. El are o dublă semnificație. În primul rînd, el exprimă continuitatea regatului cambodgian și a conducerii sale legitime. În timpul loviturii de stat, din noaptea de 30 aprilie 1970, americanii au invadat Cambodgia și au instalat un guvern-fantomă în capitală, în Pnom-Penh. Dar, în restul țării, această administrație impusă nu a fost nici un moment acceptată și rezistența a fost organizată imediat. De aceea, este greșit să se vorbească despre G.R.U.N.C. ca despre un guvern „nou" sau un „guvern în exil". Trebuie apoi avut în vedere separația șef de stat/șef de guvern. Guvernul se află în țară ; toți miniștrii sînt în interior. Șeful statului, la noi, reprezintă Cambodgia pe plan internațional în relațiile sale de la stat la stat. În al doilea rînd, G.R.U.N.C. este un guvern de rezistență, revoluționar, care luptă pentru o democrație în sens socialist, progresist, popular. El este un guvern al poporului pentru că are drept scop suprem îndeplinirea voinței poporului și pentru că activitatea sa este susținută de masele largi. Are, deci, legitimitatea și baza conferite de sprijinul poporului.

De aceea, poziția poporului nostru este poziția combatanților săi, și anume : continuarea luptei pînă la capăt, pînă la alungarea definitivă a agresorilor străini și a lacheilor cambodgieni.

Referindu-se la recentele „propuneri de conciliere" înaintate de administrația de la Pnom Penh, Norodom Sianuk le-a comentat astfel :

Pentru a vă edifica pe deplin, v-aș prezenta evoluția atitudinii lonnoliste : în 1972, lonnoliștii afirmau că nu ei declanșaseră războiul, că ei ar controla însă întreaga situație și „republica lor" ar reprezenta marea familie a populației khmere ; în 1973, au schimbat tonul, propunînd negocieri, condiționate însă ; acum, vor negocieri renunțînd la orice condiție. Noi nu acceptăm, însă, nici un fel de tratative cu trădătorii de la Pnom Penh. Chiar dacă lupta noastră va fi lungă, ea trebuie continuată, pentru a se evita o împărțire a Cambodgiei, pentru a se menține integritatea sa teritorială, unitatea sa națională.

Despre perspectivele ca, în sesiunea O.N.U. de anul acesta, G.R.U.N.C. să obțină restabilirea drepturilor sale în rîndul Națiunilor Unite, șeful statului cambodgian a specificat :

Credem că șansele noastre de a obține, anul acesta, reprezentarea la O.N.U. sînt foarte mari. Afirmînd aceasta, ne bazăm pe cîteva argumente. Întîi, pe faptul că numărul

prietenilor noștri este mare și în continuă creștere ; la ora actuală, 63 de state au recunoscut, de jure, Guvernul Regal de Uniune Națională. Însăși administrația ionnolistă a făcut sondaje care au demonstrat că vom dispune de mai multe voturi decît eq. Anul trecut, de fapt doar cu două voturi am pierdut.

Semnificația restabilirii drepturilor noastre în concertul națiunilor lumii este imensă. În primul rînd, poporul american nu va mai admite ca guvernul său să mai sprijine — cu mari cheltuieli — un regim renegat la O.N.U. Apoi, în vremea din urmă, a devenit tot mai clară imoralitatea atitudinii de a cheltui pentru armele și celelalte mijloace menite să distrugă un mic popor, care nu vrea decît să trăiască liber, sumele atît de necesare lichidării nevoilor de hrană, sănătate, bunăstare ale omenirii. Dacă administrația americană ar înceta ajutorul acordat lui Lon Nol și acoliților săi, aceștia s-ar prăbuși în 24 de ore.

Convorbire realizată de
Liana Enescu

„Apreciem în mod deosebit sprijinul acordat O. N. U. de către România și președintele Ceaușescu"

Kurt Waldheim

secretar general al Organizației Națiunilor Unite

Aflat în București cu prilejul deschiderii Conferinței mondiale a populației, secretarul general al O.N.U., KURT WALDHEIM, a acordat colaboratorului nostru Alfred Neagu un interviu.

— Excelență, cu ce impresii părăsiți România, după convorbirile avute cu șeful statului român ?

— Am fost impresionat în mod deosebit de festivitățile de deschidere a Conferinței mondiale a populației. A fost un moment memorabil. Convorbirile pe care le-am avut cu Excelența sa președintele Nicolae Ceaușescu au fost foarte rodnice și interesante pentru mine. Am avut prilejul unui larg schimb de păreri asupra situației internaționale, privind un număr de importante subiecte. Am avut plăcerea să aflu părerile domniei-sale iar, la rîndul meu, i le-am împărtășit pe ale mele privind situația internațională și unele aspecte particulare ale Organizației mondiale.

— România a inițiat o rezoluție privind întărirea rolului O.N.U. Cît de actuală este această rezoluție, în lumina evenimentelor internaționale ?

— Evenimentele din Cipru arată limpede cît de importantă este problema întăririi rolului O.N.U., fiindcă nu se poate activa cu succes dacă nu avem sprijinul deplin al tuturor țărilor membre. De aceea, sînt convins că inițiativa României în Adunarea Generală a O.N.U este de o importanță majoră și va contribui la acordarea unui sprijin mai eficient din partea tuturor statelor. Vreau să subliniez din nou că, aici, la O.N.U., noi apreciem în mod deosebit sprijinul acordat Organizației mondiale de către România, de președintele Nicolae Ceaușescu personal, care, și în cursul recentelor convorbiri, și-a exprimat această poziție. De asemenea, apreciem inițiativele pozitive ale guvernului român în diferite ocazii pentru întărirea rolului O.N.U., pentru sprijinirea Organizației mondiale în eforturile sale de salvgardare a păcii și consolidare a securității internaționale.

— Care este misiunea forțelor O.N.U. în Cipru ?

— Vreau să subliniez că mandatul forțelor noastre în Cipru nu este de a purta război, ci de a separa cele două comunități care trăiesc în insulă, pentru a evita ostilitățile dintre ele. Vreau să fie limpede această poziție, pentru că au existat unele interpretări eronate în rîndul opiniei publice.

„Păstrez o profundă impresie despre ospitalitatea poporului român"

Sung Siao-feng

ministrul chimiei și combustibililor al Republicii Populare Chineze

Tovarășul Sung Siao-feng este ministrul chimiei și combustibililor, precum și președintele părții chineze în Comisia de colaborare tehnică și științifică chino-română. I-am adresat cîteva întrebări în legătură cu evoluția activității generale a Comisiei, cu dinamica tot mai accentuată a schimburilor tehnice și științifice și perspectivele de dezvoltare a acestora. Tovarășul Sung Siao-feng a răspuns cu amabilitate solicitării noastre :

— După cum știți, Comisia de colaborare tehnică și științifică chino-română a luat ființă în ianuarie 1953. În perioada care a trecut de atunci, au avut loc 15 sesiuni de lucru anuale ale Comisiei, alternativ la Pekin și București. În tot acest timp, relațiile tehnico-, științifice chino-române au cunoscut un curs mereu ascendent, îndeosebi după vizita în țara noastră a delegației de partid și guvernamentale române, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Astfel, numai în ultimii cinci ani — ca să dau un exemplu — numărul specialiștilor chinezi și români care au efectuat vizite reciproce s-a dublat, comparativ cu perioada anterioară de 10 ani. Desigur, intensificarea acestor relații se înscrie în contextul general al dezvoltării tot mai rapide a colaborării dintre țările noastre în toate celelalte domenii industriale și agricole.

O caracteristică generală a colaborării tehnice și științifice dintre China și România o constituie faptul că numărul și amploarea programelor noastre de schimburi au sporit an de an. De asemenea, numărul și calitatea documentațiilor tehnice pe care ni le

oferim reciproc au cunoscut o evoluție superioară.

Firește, intensificarea schimburilor tehnico-științifice contribuie în egală măsură la construcția socialistă din China și România, precum și la întărirea și dezvoltarea relațiilor de prietenie frățească și colaborare multilaterală dintre partidele, țările și popoarele noastre. Amplificarea acestor relații este posibilă datorită următorilor factori : în primul rînd, pentru că prietenia dintre partidele, țările și popoarele noastre se întemeiază pe marxism-leninism și internaționalism proletar, pe respect reciproc și pe deplină egalitate. În al doilea rînd, datorită prețuirii pe care o acordă conducătorii celor două țări colaborării tehnico-științifice și activității în direcția dezvoltării acestor relații. În al treilea rînd, aș vrea să subliniez aici contribuția tuturor celor care sînt antrenați în această activitate și care, harnici și talentați, depun toate eforturile pentru continua intensificare a schimburilor tehnice și științifice dintre China și România.

Activitatea Comisiei noastre se desfășoară așadar în cele mai bune condiții. Numeroasele delegații de specialiști, pe care le-am trimis în țara dumneavoastră, au relatat, la întoarcerea în patrie, despre modul impresionant în care au fost primiți în România. Tovarășii români creează în toate împrejurările condiții deosebit de prielnice specialiștilor chinezi pentru a înțelege și a-și însuși temeinic datele proceselor tehnologice, documentațiile aflate în studiu, neezitînd chiar să întrerupă funcționarea mașinilor și instalațiilor pentru a expune pe larg și concret specialiștilor noștri regimul de lucru al echipamentelor.

Permiteți-ne să mulțumim în modul cel mai sincer poporului român pentru căldura și afecțiunea cu care primește oaspeții chinezi.

În ceea ce privește perspectivele colaborării tehnico-științifice, trebuie să subliniez că, în opinia mea, acestea sînt din ce în ce mai ample, urmînd cursul mereu ascendent al relațiilor generale dintre țările noastre. Construcția socialistă din țările noastre se dezvoltă rapid. Pe această bază, relațiile noastre se vor dezvolta într-un ritm tot mai înalt. Noi, reprezentanții Comisiei, considerăm că trebuie să ne aducem o contribuție din ce în ce mai importantă la construirea socialismului în China și România. Tocmai pentru că avem o cauză comună și sîntem tovarăși care ne ajutăm și ne sprijinim reciproc, trebuie să ne străduim să colaborăm cît mai bine. Cred profund în aceste perspective luminoase. Toți cei care lucrăm în acest domeniu trebuie să depunem toate eforturile pentru ca schimburile noastre să fie cît mai fructuoase. Toți trebuie să punem cîte o cărămidă la acest edificiu al socialismului.

În luna octombrie a acestui an, la Pekin va avea loc cea de-a 16-a sesiune a Comisiei de colaborare tehnică și științifică chino-română. Sîntem deosebit de bucuroși că vom avea prilejul de a invita aici pe tovarășii români pentru a participa la lucrările acestei sesiuni. În perioada care a trecut de la cea de a 15-a sesiune, ce a avut loc anul trecut la București, am constatat, o dată mai mult, că rezultatele colaborării noastre sînt foarte bune. Planul de colaborare prevăzut pentru anul în curs va fi, neîndoielnic, realizat înainte de deschiderea noii sesiuni. Ambele părți sînt deja pregătite pentru cea de a 16-a întîlnire și sîntem convinși că următoarea sesiune va avea un succes deplin, aducînd o nouă contribuție importantă la extinderea relațiilor prietenești și de colaborare dintre țările noastre.

— Ați vizitat recent țara noastră. Ați dori să împărtășiți cititorilor revistei „Lumea" cîteva din impresiile dumneavoastră despre România ?

— Am vizitat de două ori România și păstrez o profundă impresie despre ospitalitatea cu care poporul român îi primește pe oaspeții chinezi. Am vizitat numeroase obiective industriale și economice, printre care, firește, cele mai importante unități ale industriei petrochimice. România posedă o bogată și valoroasă tradiție în exploatarea petrolului. Ritmul actual de dezvoltare a acestei industrii este deosebit de rapid și, în domeniul producerii fibrelor sintetice, polibutadienei, cauciucului etc., avem legături foarte rodnice.

Vizitînd România, unitățile despre care v-am vorbit, am observat ritmul deosebit de înalt cu care se dezvoltă întreaga economie națională, eforturile susținute pe care le depune întregul popor pentru realizarea planului cincinal înainte de termen. Ne exprimăm întreaga noastră admirație pentru politica de independență și dezvoltare de sine stătătoare a harnicului și eroicului popor român. Participăm cu tot entuziasmul la marele jubileu al României — cea de-a XXX-a aniversare a eliberării de sub dominația fascistă — și adresăm poporului prieten român cele mai profunde urări pentru obținerea de victorii și mai mari în construirea socialismului, sub conducerea Partidului Comunist Român, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Transmitem un cald salut poporului român, tuturor conducătorilor săi.

Interviu realizat de
Ilie Tecuță

„Poporul român — popor harnic și devotat păcii și socialismului"

Slavcio Vasev

președintele Comitetului bulgar pentru înțelegere reciprocă și colaborare în Balcani

„României și poporului român le revine cinstea de a fi dat semnalul înfrîngerii forțelor hitleriste în Balcani. Capitularea puterii fasciste în România în luna august 1944, determinată de rezistența revoluționară a muncitorilor români sub conducerea Partidului Comunist Român, în condițiile înaintării puternice a armatei sovietice eliberatoare, a fost întîmpinată cu bucurie de popoarele peninsulei, avînd presimțirea apropiatei victorii.

Avîntul revoluționar din țara noastră atinsese punctul său culminant. Semnalul dat de România a consemnat începutul loviturii hotărîtoare. Bulgaria se apropia de deznodămîntul revoluționar.

Au trecut 30 de ani de atunci !

Dezvoltarea socialistă a țărilor noastre a dat un mare avînt forțelor populare creatoare, de o amploare nemaiîntîlnită. Nu pot vorbi în detaliu despre succesele de mari dimensiuni obținute de Republica Socialistă România, dar am avut posibilitatea să văd și să simt înflorirea enormă a țării în toate domeniile vieții ei.

Bogatul pămînt românesc a trecut de la chiaburi în mîinile adevăratului său stăpîn legal — poporul român. În aceste mîini puternice și sănătoase, forța și bogățiile lui au crescut de cîteva ori ; patria măreților fii români este deja o țară cu o nouă înfățișare.

Expresia acestui avînt am simțit-o cu ocazia vizitei mele, în urmă cu cinci ani, la București, cînd gazdele mi-au oferit prilejul plăcut de a vizita noile cartiere ale Capitalei. Ele constituie un brîu larg și luminos de case noi, însorite, care simbolizează avîntul multilateral al României de azi.

Cele trei decenii socialiste ale României au creat condiții pentru dezvoltarea prieteniei și colaborării cu Bulgaria pe o bază nouă. Aceasta este acțiunea dinamică și pătrunderea internaționalismului proletar în toate domeniile vieții celor două țări. Însuflețitorii acestei prietenii și realizatorii ei sînt conducătorii de partid și de stat ai celor două țări. Întîlnirile și consultările tovarășilor Todor Jivkov și Nicolae Ceaușescu cu privire la legăturile bilaterale și problemele internaționale constituie un exemplu de relații noi internaționale. Largă și multilaterală este colaborarea dintre țările noastre în domeniul economic — industrie, comerț, agricultură. S-au creat și se creează condiții de aplicare a principiului dinamic al colaborării în acest domeniu — cooperarea.

Colaborarea tot mai amplă dintre țările noastre creează climatul favorabil întăririi relațiilor de bună vecinătate. O nouă forță capătă și tradiționala prietenie din trecut dintre popoarele noastre. Ea are rădăcini istorice. Poporul nostru păstrează cu dragoste memoria fiilor români căzuți pentru libertatea patriei noastre. Cu un an în urmă, am străbătut drumul de la București la Tulcea și Delta Dunării. Acesta, pentru noi, este un itinerar ce străbate orașele în care au trăit și lucrat, izgoniți de cotropitori, luptătorii bulgari pentru libertate, unde s-a născut Renașterea noastră națională. La emoțiile pe care le-am trăit atunci s-a alăturat primirea caldă, sinceră, a oamenilor de azi ai Brăilei și Tulcei în frunte cu conducă-

torii orașelor. Aceasta a fost o întîlnire frățească.

In atmosfera acestor relații, ne-am putut cunoaște mai bine. Pe noi ne bucură marele avînt cultural al României socialiste — literatura, arta și știința ei. Contactele active cu creatorii culturii ei ne apropie și mai mult. Pe o bază largă și sinceră se realizează prietenia dintre scriitori, artiști, oameni de știință. Intîlnirile dese, simpozioanele comune, concertele și vizitele artiștilor români stimulează dezvoltarea și avîntul nostru cultural reciproc.

Larg este cercul colaborării dintre opinia publică a celor două țări — unitatea ei privind problemele la ordinea zilei ale vieții internaționale și evenimentele din Balcani.

In această privință, foarte utilă este colaborarea care există și se dezvoltă dintre Comitetul român și cel bulgar de colaborare și înțelegere balcanică, întărind necontenit relațiile bilaterale.

Republica Socialistă România privește cu mîndrie de pe culmea jubileului celor trei decenii de la eliberarea țării cuceririle dobîndite în toate domeniile dezvoltării sale. Acestea sînt cuceriri istorice.

Poporul român, harnic și devotat păcii și socialismului, va avea, pînă la sfîrșitul anului jubiliar, încă un eveniment. Acesta este Congresul al XI-lea al partidului. Iar congresele partidelor comuniste ale țărilor socialiste adună ca într-un focar marile probleme și sarcini ale poporului și țării. Mai întîi de toate, ele planifică viitorul. Congresul al XI-lea al P.C.R. va planifica viitorul României".

„România vecină și prietenă — o țară înfloritoare"

Dimităr Ț. Bratanov

președintele Comitetului național bulgar pentru securitate și colaborare europeană, vicepreședinte al Comisiei de politică externă a Adunării Populare a R. P. Bulgaria

„Cînd, cu 30 de ani în urmă, Armata Rosie distrugea hoardele naziste din Europa, insurecția antifascistă a poporului român și eliberarea de la 23 August 1944 au generat în rîndurile clasei muncitoare bulgare satisfacție și încrederea că, pentru cele două popoare, se deschid noi perspective istorice.

Intr-adevăr, pe parcursul a trei decenii, în România frățească s-au produs mari schimbări economice, sociale și culturale. Dezvoltarea economico-socială, dezvoltarea construcțiilor în toate domeniile, revoluția culturală au transformat România vecină și prietenă într-o țară înfloritoare în cadrul comunității socialiste mondiale. Sărbătorirea celei de-a XXX-a aniversări a eliberării poporului român de sub fascism este o zi memorabilă în care se manifestă forța creșcîndă a construcției socialismului, a internaționalismului proletar și unității. Intr-o perioadă istorică scurtă, oamenii muncii din România, sub conducerea partidului lor comunist, au obținut succese remarcabile. Se înfăptuiesc visurile lui Eminescu și Caragiale, ale luptătorilor împotriva fascismului și reacțiunii. Clasa muncitoare, tînăra generație, oamenii de știință și cultură au devenit un factor puternic pentru mersul istoric înainte al poporului frate român.

In această perioadă creatoare, s-au confirmat noile relații dintre Republica Populară Bulgaria și Republica Socialistă România, întemeiate pe principiile marxism-leninismului și internaționalismului socialist. Tratatul de prietenie, colaborare și ajutor reciproc dintre țările noastre a devenit baza dezvoltării necontenite a relațiilor dintre ele, în interesul celor două popoare. Schimbul de experiență dintre parlamentari, activiști pe tărîm sindical, oameni de știință, artă și cultură lărgește posibilitățile de obținere a succeselor în continuare în lupta noastră comună pentru construirea societății socialiste dezvoltate, pentru pace, securitate și colaborare în Europa și în lume.

Se dezvoltă necontenit legăturile noastre în problema securității și colaborării europene. Participarea noastră comună la Comitetul internațional pentru securitate europeană de la Bruxelles este legată inseparabil de eforturile depuse pentru a se încheia cu succes Conferința general-europeană, pentru a se ajunge la hotărîrea care să ducă la realizarea principalei sarcini istorice : Europa fără războaie.

Salutăm poporul frate român cu ocazia marii sale sărbători, urîndu-i noi succese, avînt necontenit în construirea unui destin fericit pentru el și pentru toate popoarele".

Declarații consemnate de Constantin Amariței

„Măreția unei națiuni depinde de demnitatea idealurilor sale"

Ryoiki Minobe

guvernatorul orașului Tokio

„In numele celor peste 11 milioane de cetățeni ai orașului Tokio, aș dori să exprim felicitări din inimă președintelui Nicolae Ceaușescu și poporului României, cu ocazia memorabilei aniversări a zilei eliberării.

Cînd am venit în frumoasa dv. țară, în aprilie 1972, am putut vizita orașul București, la amabila invitație a primarului Gheorghe Cioară și, cu acel prilej, am avut onoarea de a fi primit de președintele Nicolae Ceaușescu. Din păcate, însă, programul încărcat nu mi-a permis să stau mai mult de cîteva zile. Totuși, chiar într-un timp atît de scurt, am putut vedea peisaje frumoase și valori culturale impresionante, am putut să simt atmosfera plăcută a străzilor Bucureștiului și să mă bucur de ospitalitatea generoasă a cetățenilor dv. cu inimi calde. Aceste contacte m-au mișcat profund și ele s-au imprimat puternic în memoria mea.

Prilejul de a mă afla în mijlocul poporului amabil și plin de viață al României mi-a transformat respectul pe care îl nutream de mult față de țara dumneavoastră din ceea ce citisem și îmi imaginam, într-o convingere bazată pe experiența reală. Aș dori să mă folosesc de această ocazie pentru a felicita din nou poporul român pentru realizările minunate pe care le-a obținut în toate domeniile vieții sociale, în decursul celor 30 de ani de la eliberare.

Deoarece nu sînt specialist în probleme externe și relații internaționale, nu pot comenta ca expert poziția și rolul jucat de poporul român în comunitatea internațională în ultimii 30 de ani. Totuși, s-ar putea spune că, nefiind un expert, opiniile mele asupra acestor probleme reflectă cu atît mai fidel opiniile unui cetățean obișnuit al lumii.

Sîntem pe deplin conștienți că politica externă a Republicii Socialiste România se bazează pe principiile ferm stabilite ale respectării suveranității și independenței, reciprocității, egalității și abținerii de la amestecul în treburile interne ale altora. Știm că România aderă cu vigoare la principiile socialismului și promovează asiduu coexistența

și relațiile multilaterale cu națiuni cu sisteme sociale diferite.

Vizitele președintelui Nicolae Ceaușescu în țări din diverse părți ale lumii și strălucitele sale inițiative diplomatice au devenit de notorietate internațională, și au impresionat puternic popoarele lumii, datorită obiectivelor politicii României și contribuțiilor sale în cadrul comunității internaționale. Pentru o lume care suferă o presiune sufocantă, ele sînt ca o inspirare de aer proaspăt, influențînd chiar acele mari puteri ale căror politici externe tind să rămînă statice. Această politică externă românească, onestă și înțeleaptă, este aclamată de oamenii iubitori de pace și democrație internațională din întreaga lume. Este, de asemenea, evident că prestigiul României și influența sa sînt completate pe plan intern de succesele în construcția generală a societății. Se știe, spre exemplu, că România a făcut pași mari în sporirea productivității sale agricole considerabile, precum și în domeniul industrializării, prin utilizarea resurselor subsolului, care sînt printre cele mai abundente din estul Europei. Ne amintim că producția industrială a României a crescut într-un ritm anual rapid de 13,2 la sută între anii 1961 și 1968 ; cunoaștem, de asemenea, că al cincilea plan economic cincinal, care a început în 1971, și-a stabilit obiective și mai ambițioase. Astfel, încît, nu putem să ne stăpînim uimirea și admirația.

Nu putem să nu subliniem că măreția unei națiuni nu depinde de mărimea teritoriului ei sau a populației, ci, mai degrabă, de demnitatea idealurilor poporului și de potențialul pentru realizarea unor astfel de idealuri. Judecînd după aceste criterii, nu poate exista nici o îndoială că Republica Socialistă România se află în rîndul națiunilor de frunte ale comunității internaționale contemporane.

Felicitîndu-vă încă o dată pentru progresele minunate făcute de Republica Socialistă România în cei 30 de ani, cred cu adevărat că prosperitatea și realizările remarcabile vor continua întotdeauna."

„România a înregistrat un înalt ritm de dezvoltare economică"

Takashi Hasegawa

ministrul muncii în guvernul japonez

Domnul Takashi Hasegawa, ministrul muncii în guvernul japonez, ne-a împărtășit cu căldură, pentru cititorii revistei „Lumea", impresiile despre vizita pe care a întreprins-o în România, în august 1972, în calitate de conducător al unei delegații parlamentare nipone.

— Ziua eliberării României îmi amintește de locurile pe care le-am vizitat, de orașele viu colorate, de copacii verzi înșiruiți de-a lungul străzilor, de fetele frumoase, de expresia deschisă, veselă de pe fețele copiilor, astfel încît am avut senzația că văd pentru prima dată asemenea frumuseți. A venit la mine un tînăr cu care am discutat foarte deschis despre Japonia, despre un film al lui Akira Kurosawa, precum și despre romanul „Kinkakuji" al lui Yukio Mishima.

Am vizitat, pentru prima dată, România în 1966, ca membru al Comitetului pentru organizarea Expoziției Mondiale de la Osaka. Cu ocazia vizitei pe care am întreprins-o apoi, în august 1972, în România, în calitate de conducător al delegației parlamentare formată din membri ai ambelor Camere ale Dietei și ale celor cinci partide reprezentate în Dietă — Partidul Liberal-Democratic, Partidul Socialist, Komeito, Partidul Socialist-Democratic și Partidul Comunist — am fost primit de președintele Nicolae Ceaușescu, cu care am discutat îndelung. Am avut, de asemenea, convorbiri cu președintele Marii Adunări Naționale și cu președintele grupului parlamentar de prietenie cu Japonia. Domnul președinte Nicolae Ceaușescu conduce poporul român luînd în considerație tradițiile îndelungate ale țării dumneavoastră. În cadrul țărilor europene, România a înregistrat cel mai înalt ritm de dezvoltare economică.

Referindu-se la viața politică internațională, domnul Takashi Hasegawa remarcă faptul că diplomația la nivel înalt a devenit una dintre caracteristicile relațiilor interstatale.

— România, afirmă Takashi Hasegawa, întreține relații cu țări din diferite zone ale lumii, indiferent de sistemul lor social. Președintele Nicolae Ceaușescu a vizitat foarte multe țări cu care România are relații strînse. În acest sens, eu apreciez personalitatea remarcabilă a președintelui Nicolae Ceaușescu.

În încheierea convorbirii, domnul Takashi Hasegawa ne-a spus :

— Japonezii au o zicală potrivit căreia unele lucruri pe care le vezi o singură dată nu le uiți toată viața. Aș vrea să spun că vizitele mele în România au fost scurte și aș fi dorit să fie mai lungi. În zilele cît m-am aflat în România, mi s-au întipărit adînc în minte tinerii îmbrăcați în costume populare interpretînd cîntece și dansuri tradiționale românești. Dansurile lor mi-au lăsat impresia de vigoare și am înțeles că acești tineri sînt hotăriți să facă totul pentru progresul țării lor.

Interviu realizat de Paul Diaconu

„Politica României este de a trăi în pace și a colabora cu toate popoarele"

James Johnson

deputat în Camera Comunelor, președintele grupului parlamentar anglo-român

„Consider că politica externă promovată de România, așa cum este ea formulată și aplicată de președintele Nicolae Ceaușescu, are o importanță și o valoare deosebite pentru ansamblul relațiilor internaționale. Este o politică foarte înțeleaptă, creată pe deplin independent, care, în indiferent ce problemă, oferă României posibilitatea să-și exprime poziția sa clară, favorabilă păcii și înțelegerii între popoare.

Politica României este de a trăi în pace și de a colabora fructuos cu vecinii săi, cu toate popoarele din Europa și din lume, indiferent de orientarea și orînduirea acestora. Sînt sigur că acesta este cel mai înțelept fel de a proceda, avînd o influență puternică asupra relațiilor internaționale în general. Este clar că, în climatul de destindere care s-a manifestat în Europa și în lume, România și-a adus contribuția sa valoroasă.

În zilele noastre, cînd există încă focare de încordare — ca, de exemplu, Cipru și Orientul Mijlociu — politica promovată de România joacă un mare rol în definirea unor noi relații între țări și popoare, bazate pe respectarea suveranității și independenței, pe deplina egalitate în drepturi, neamestecul în treburile interne, nerecurgerea la forță și la amenințarea cu folosirea forței.

În multe probleme internaționale, poziția României este similară cu a Marii Britanii. Este politica rațiunii și păcii, potrivit căreia popoarele trebuie să trăiască împreună și să coopereze pentru progresul lor și al întregii omeniri".

Declarație consemnată de Nicolae Plopeanu

28 august 1973. Mii de bucureşteni au condus pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu, şi tovarăşa Elena Ceauşescu, la plecarea lor într-o serie de ţări din America Latină

ROMÂNIA şi AMERICA LATINĂ — tradiţii, opinii şi obiective comune

În urmă cu exact un an, începea, prin sosirea la Havana, cea mai cuprinzătoare călătorie a anului românesc 1973 — vizita tovarăşului Nicolae Ceauşescu şi a tovarăşei Elena Ceauşescu în America Latină, în şase ţări ale continentului, ţări care ne-au primit cu inima deschisă — Cuba, Costa Rica, Venezuela, Columbia, Ecuador, Peru. Bilanţ cuprinzător şi edificator, cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu pe aeroportul Otopeni, la întoarcerea pe pămîntul patriei, a înfăţişat poporului român rezultatele acestui eveniment istoric al politicii noastre externe : **„Apreciem că rezultatele vizitei sînt deosebit de pozitive din toate punctele de vedere. În urma acestei vizite în ţările Americii Latine, am pus bazele unei conlucrări trainice, îndelungate, am ajuns la concluzia comună de a adăuga la vechile tradiţii ale relaţiilor care leagă popoarele noastre, noile realităţi, la necesitatea întăririi solidarităţii în lupta comună pentru dezvoltarea economico-socială, pentru consolidarea independenţei şi suveranităţii, pentru o lume mai dreaptă, pentru prietenie şi pace între toate popoarele lumii".**

România latină şi America Latină era firesc să se întîlnească. Era prima vizită în aceste ţări a unui şef de stat român şi, pentru mai multe state, prima luare de contact directă cu seful unui stat socialist, conducător al partidului comunist aflat la putere. Pentru Cuba, prima ţară socialistă din America, reprezentam prima ţară socialistă latină a Europei. Pentru toţi eram latini, de pe pămîntul unde Ovidiu a păşit în eternitate, latini în cultură şi limbă, în temperament şi istorie.

Ne cunoaştem, fiecare, idealurile şi dorinţele, incalculabilele posibilităţi de apropiere tocmai prin acestea. Declaraţiile comune, tratatele, acordurile vor rămîne, de aceea, documente de referinţă. România a micşorat distanţele cu prieteni pînă atunci potenţiali. Tratatul de prietenie şi cooperare cu Costa Rica a fost primul document de acest fel semnat de România cu o ţară nesocialistă. Declaraţiile solemne comune au fost primele asemenea documente semnate de unele din aceste ţări cu alte state. Sînt acte în premieră, care au dat anvergură evenimentului, acreditîndu-i, o dată în plus, atributul istoric. Cele aproape 50 de documente îşi sporesc greutatea dacă ţinem seama de principiile relaţiilor de tip nou pe care le consacră în procesul cunoaşterii şi cooperării dintre România şi ţările latino-americane vizitate. Cînd afirmăm aceasta, ne gîndim la introducerea de către România, în practica legăturilor internaţionale, a noului tip de document politic şi juridic pe care-l reprezintă declaraţiile solemne comune — documente ce conţin angajamentul partenerilor de a pune la temelia relaţiilor lor reciproce şi a celor cu toate celelalte state dreptul fiecărui stat la existenţă, libertate, suveranitate şi independenţă, la pace şi securitate, dreptul fiecărui popor de a dispune în mod liber de soarta sa, fără nici un amestec din afară.

Prin acordurile şi înţelegerile convenite în domenii diverse, românii şi latino-americanii au dovedit că vor acţiona aşa cum şi-au propus. Ei au conlucrat pentru colaborarea lor bilaterală şi în organizaţiile internaţionale, în vederea edificării unei lumi mai drepte şi mai bune, care să facă posibile manifestarea liberă şi afirmarea personalităţii fiecărui popor. Vizita şi documentele semnate au consolidat, astfel, terenul relaţiilor noastre cu America Latină. Aveam o tradiţie, amintită cîndva de Titulescu, dar niciodată poporul român nu s-a înfăţişat atît de deplin şi remarcabil continentului latino-american dornic să ne cunoască aşa cum sîntem azi. Pentru extinderea acestor relaţii, existau şi există premise remarcabile. Evoluţia schimburilor economice, tehnico-ştiinţifice, culturale din ultimii ani oferă un indiciu elocvent. Dacă, în 1947, ţara noastră întreţinea relaţii diplomatice cu numai două state de pe continentul latino-american, în prezent avem relaţii diplomatice cu 17 state.

Prin glasul şi activitatea celui mai autorizat reprezentant al României socialiste, oaspete aşteptat şi binevenit, popoarele latino-americane au putut înţelege mai bine cum concepe ţara noastră evoluţia lumii contemporane şi a noastră însăne. S-au verificat, astfel, virtuţile diplomaţiei la nivelul cel mai înalt, cel mai eficace şi calificat instrument de înţelegere şi cunoaştere, care are loc între personalităţi plenar autorizate să exprime interesele generale ale naţiunilor lor.

În vizită de răspuns la Bucureşti, fostul preşedinte al Republicii Costa Rica, José Figueres Ferrer, ne declara : „Cunoscîndu-ne la San José, am identificat în persoana preşedintelui Ceauşescu un interlocutor optim. Realităţile politice româneşti pun, în acest sens, în valoare faptul că, în această epocă istorică, în acest sfîrşit de secol decisiv pentru omenire, România are în fruntea ei un conducător cu o viziune universală — preşedintele dumneavoastră. Este un conducător ilustru al lumii contemporane socialiste, care a dus în America Latină mesajul său de cunoaştere şi apropiere între socialism şi lumea a treia".

Tot de la Bucureşti, noul preşedinte al Columbiei, Alfonso López Michelsen, vorbea în termeni elocvenţi despre bazele favorabile ale relaţiilor bilaterale : „Vedeţi, este interesant că, tocmai pe vremea cînd eram ministru al relaţiilor externe al Columbiei (1968—1970 — n.n.), s-au stabilit relaţiile diplomatice între România şi Columbia, s-a semnat tratatul de asistenţă tehnică şi s-au făcut primii paşi în vede-

ale tovarășului Nicolae Ceaușescu

rea extinderii schimburilor comerciale. Rezultatele s-au dovedit superioare așteptărilor și speranțelor. Într-un anumit fel, aș spune, sunase ceasul întîlnirii cu acele țări pe care le așteptam de multă vreme".

Vizita a deschis, deci, cunoașterii porți noi, confirmînd, chiar mai mult, întrecînd așteptările. Ea a pus în evidență puterea mare a unor țări mici și mijlocii de a arăta ce este forța dreptului, a principiilor, a dorinței de a construi o lume mai dreaptă și mai bună, ca și a mijloacelor pentru a contribui la împlinirea ei. Era evident că șeful statului român reprezenta un interlocutor așteptat pentru preocupările și interesele majore, pentru universul latino-american. Cu toate diferențierile firești, care dau personalitate și notă distinctă fiecărei țări de pe acest continent, se poate degaja ca o constantă definitorie orientarea din ce în ce mai pregnantă a acestor state în direcția realizării unei economii proprii independente, a unor prefaceri interne cu caracter democratic în domeniul social și, nu în ultimul rînd, dorința declarată de a se afirma activ pe plan internațional, de a dezvolta colaborarea cu toate statele, indiferent de orînduirea lor social-economică, pe temeiul sigur al egalității și avantajului reciproc.

Prin mesajul de pace și prietenie purtat de cel mai înalt reprezentant al său, România a putut fi admirată și apreciată pentru eforturile și spiritul său de abnegație, capacitățile sale creatoare, respectul pentru valorile celorlalți, dorința de a învăța și de a oferi altora din patrimoniul nostru de cunoștințe și experiență. „Dumneavoastră, domnule președinte Ceaușescu, luptător măreț, om care vine din sufletul poporului său, credincios propriilor sale convingeri, care a făcut un cult din abnegația și inteligența cu care-și servește compatrioții, vreau să vă exprim felicitările noastre pentru sarcina pe care o îndepliniți cu strălucire pe acest drum plin de succese, care creează legături și raporturi efective cu țările pe care le-ați vizitat", declara președintele Ecuadorului, Guillermo Rodriguez Lara. Virtuțile diplomației deschise, desfășurată la cel mai înalt nivel, au conferit amplitudine și perspectivă întrevederilor avute, contactele cu cercuri foarte largi, cu lideri politici de diverse orientări dînd, o dată în plus, garanția deja verificată a construcției durabile a relațiilor de prietenie și colaborare. Noii președinți instalați într-o serie de țări — Venezuela, Costa Rica, Columbia — au înțeles să continue politica predecesorilor, politică de viitor, fundamentată temeinic pe idealurile comune, mai vechi și mai noi, ale României și statelor latino-americane.

Devine firească tendința, ce se face simțită pe numeroase itinerare latino-americane, de a considera România latină ca țară foarte apropiată. Sîntem, așa cum declarau cu căldură numeroși factori de răspundere, un membru de onoare al familiei latino-americane, care am căpătat această investitură, încărcată de demnitate și noblețe, prin ceea ce are mai bun poporul român, prin confluențele incontestabile dintre țările noastre, independent de distanțe.

Un an de bilanț rodnic, pregătit încă din prima zi a vizitei, se încheie calendaristic în acest început de toamnă românească, an ale cărui semnificații se vor prelungi mult în viitor. Sărbătorindu-l, prin împlinirile și satisfacțiile aduse, prin ceea ce va mai aduce, distingem, alături de emisarii prieteniei acestor țări — ambasadorii la București — încărcătura sa istorică, de neînlocuit, atributul său de an de cotitură în relațiile României cu lumea latino-americană.

Anca Voican

Declarații în exclusivitate pentru „Lumea"

La împlinirea unui an de la istorica vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în șase țări ale continentului latino-american — Cuba, Costa Rica, Venezuela, Columbia, Ecuador și Peru — vizită desfășurată între 29 august și 20 septembrie 1973, ne-am adresat ambasadorilor acestor țări la București cu rugămintea de a prezenta cititorilor revistei „Lumea" semnificația și importanța acestui eveniment remarcabil pentru dezvoltarea prezentă și viitoare a relațiilor României cu statele Americii Latine.

Nicolás Rodríguez

ambasadorul Republicii Cuba

Relațiile cubanezo-române cunosc un curs ascendent chiar din momentul stabilirii lor, care a avut loc în primii ani după triumful Revoluției noastre. Acest lucru corespunde realităților istorice ale celor două popoare frățești, care construiesc socialismul.

De-a lungul anilor, s-au încheiat acorduri, protocoale, care concretizează și organizează dezvoltarea acestor relații sub toate aspectele. Putem afirma cu bucurie că, pe lîngă acordurile guvernamentale, există, de asemenea, convenții de schimburi bilaterale între aproape toate organizațiile politice și de masă și instituțiile statale.

Din punct de vedere economic, există o colaborare foarte variată între țările noastre, în mod deosebit în domeniul minelor și al materialelor de construcții. În acest sens, aș aminti că la fabrica Mercerón de la Santiago de Cuba se produce o linie românească de ciment și, în același timp, este planificată construirea în comun a unei fabrici de ciment.

În domeniul minelor — în care România are o mare experiență și a atins un înalt nivel tehnic — dezvoltăm exploatarea și prelucrarea minereurilor neferoase, convinși fiind de buna calitate a utilajelor românești.

Țara noastră lucrează intens pe linia exploatării petrolifere, unde utilajele românești au dat rezultate deosebit de bune.

Comerțul cubanezo-român a crescut, la rîndul său, în cursul ultimilor ani, iar românii cunosc foarte bine calitățile a numeroase produse aduse din Cuba, printre care zahărul, băuturile desfăcute sub marca „Havana Club", alături de alte mărfuri destinate prelucrării industriale.

Muncitorii cubanezi se servesc de diferite utilaje și echipamente românești, mînuiesc tractoare, camioane, instalații de foraj, excavatoare fabricate de prietenii lor români.

Această dezvoltare armonioasă a relațiilor noastre a intrat într-o fază de creștere accelerată din clipa contactelor și a convorbirilor la cel mai înalt nivel, care au avut loc cu ocazia vizitei tovarășului Fidel Castro în Republica Socialistă România și a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Republica Cuba.

De aceea, am putea spune că noua etapă, deschisă în urma acestor vizite, are, pe lîngă rezultatele sale pozitive, și perspective îmbucurătoare, întrucît dezvoltarea ambelor țări va permite creșterea continuă a colaborării economice și a schimburilor comerciale.

Edgar Monge Víguez

însărcinat cu afaceri a.i. al Republicii Costa Rica

Pentru Costa Rica, vizita celui mai înalt demnitar al ierarhiei românești, domnul președinte Nicolae Ceaușescu, a avut o dublă semnificație. A fost pentru prima dată în istoria țării noastre cînd un șef de stat socialist a vizitat Costa Rica, avînd nobilul scop de a strînge legăturile de prietenie dintre popoarele și guvernele noastre. Această misiune a domnului președinte Ceaușescu, atît de plină de sinceritate, a fost foarte apreciată de costaricani. Interesul pe care l-a manifestat pentru problemele noastre, ca și pentru sensibilitatea noastră, a produs poporului costarican multă mulțumire. Costaricanii au avut prilejul să cunoască și să admire un șef de stat de talia domnului președinte al României. Prin dînsul și prin delegația condusă de dînsul, demni reprezentanți ai acestui popor prieten, costaricanii au admirat oamenii României. Originea noastră comună, similitudinea frumuseților noastre naturale, limba, temperamentul fac să existe între popoarele noastre o simpatie spontană, naturală.

Vizita domnului președinte Nicolae Ceaușescu a culminat cu semnarea unei serii de acorduri bilaterale de mare importanță

pentru noi. Faptul că o țară atît de avansată, de bogată, de cultă se interesează de produsele noastre, de cultura noastră și se oferă să ne acorde sprijinul său înseamnă pentru Costa Rica, țară care luptă pentru dezvoltarea sa, un gest de mare valoare. Au fost semnate, în cadrul unei ceremonii impresionante, acorduri de cooperare culturală, comercială, științifico-tehnică etc., de pe urma cărora țara noastră va avea mari avantaje, dat fiind mareie avînt al tuturor domeniilor științei, artei, tehnologiei din admirabila dumneavoastră țară. De asemenea, în ceea ce privește principalul nostru produs de export, care este cafeaua, cea mai mare intrare de devize va proveni din România.

În cursul primului an care s-a scurs de la vizita domnului președinte al României, au fost acordate mai multe burse românești pentru studenții costaricani, care se specializează în profesii de care țara noastră are mare nevoie. Poporul nostru a putut cunoaște reușite expoziții culturale. Costa Rica a deschis ambasada sa de la București, trimițînd un însărcinat cu afaceri a.i. (este prima ambasadă a Republicii Costa Rica într-o țară socialistă), manifestîndu-se dorința de a se acredita, în viitor, un ambasador și de a menține o ambasadă la nivelul care corespunde țării dumneavoastră.

Ne-am propus să începem prin a organiza foarte curînd o expoziție de artă costaricană, cuprinzînd pictură, aurărie, artizanat și să aducem filme și diapozitive. Sîntem foarte interesați să ne facem cunoscuți de poporul dv. atît de ospitalier și atît de prieten. De asemenea, trebuie menționat că, la cea de a XXX-a aniversare a eliberării României de sub dominația fascistă, guvernul nostru a trimis pe unul din cei mai înalți funcționari ai săi, diplomat de carieră, ambasadorul Francis V. de Solórzano, director general al afacerilor externe din ministerul de resort, care se ocupă, în același timp, de instalarea ambasadei Republicii Costa Rica la București și participă la Conferința mondială a populației.

Costa Rica dorește din toată inima să lărgească schimburile culturale, comerciale și să strîngă și mai mult excelentele relații cu măreața dumneavoastră țară. Eu însumi, atît ca persoană particulară, cît și oficială, voi depune toate eforturile pentru ca acest ideal să devină realitate

Juan Uslar Pietri

ambasadorul Republicii Venezuela

Vizita pe care domnul președinte Nicolae Ceaușescu a efectuat-o, în luna septembrie a anului trecut, în Venezuela a reprezentat un adevărat eveniment pentru țara noastră, constituind, totodată, un fapt cu semnificații deosebit de importante, legat de afirmarea, o dată în plus, pe întreg teritoriul nostru național, a prestigiului de care România se bucura deja de multă vreme pe plan internațional.

La pregătirea acestei istorice vizite, țările noastre au colaborat intens, cu o deosebită însuflețire, cu multă căldură și mult interes, în așa fel încît poporului venezuelan să-i fie aduse la cunoștință cu anticipație cît mai multe date referitoare la situația socială, economică, politică și culturală a României socialiste din ultimii ani, fapt care a trezit în rîndul maselor largi ale populației un enorm interes pentru cunoașterea mai îndeaproape a acestei țări minunate și a conducătorilor ei, care au știut să-i dirijeze destinele pe cel mai bun drum, pentru ca, într-un timp atît de scurt de la eliberare, să poată ajunge la această admirabilă dezvoltare multilaterală.

Vizitele la diferite obiective industriale și culturale, întrevederile organizate între conducătorii acestora și membrii delegației române, discuțiile la înalt nivel purtate în acele zile au avut ca rezultat semnarea unor acorduri de cooperare tehnică și culturală. Ca urmare a acestui fapt, delegații venezuelane au vizitat ulterior țara dumneavoastră, în scopul de a trata cu autoritățile române asupra posibilităților de concretizare a acestor acorduri. Membrii delegațiilor noastre au avut prilejul să viziteze numeroase centre industriale din București și din țară și au rămas deosebit de impresionați de înaltul grad de industrializare și tehnicitate al acestora.

Desigur că interesul de care, pe bună dreptate, se bucura România în țara noastră își are izvoare străvechi și mă refer, cînd spun aceasta, la originea noastră comună și, mai ales, la afinitățile complexe care decurg din ea și care ne-au permis realizarea de contacte sincere și stabilirea unor relații de colaborare bazate pe cele mai profunde sentimente de prietenie, pe realul interes al ajutorului și al avantajelor reciproce.

În acest sens, pot afirma că Venezuela este în mod deosebit interesată să colaboreze cu România în domeniul industriei petroliere și petrochimice, cunoscută și deosebit de apreciată fiind experiența dumneavoastră în aceste domenii. De aceea, avem în București numeroși studenți care urmează cursurile Institutului de Petrol, Gaze și Geologie și ale Facultății de Chimie, care, prin pregătirea de calitate pe care o dobîndesc, sperăm să devină specialiști de nădejde pentru țara noastră. În cadrul acelorași relații de colaborare, trebuie să amintesc, evidențiind substanțiala lor contribuție la dezvoltarea industriei noastre naționale, că un număr mare de tehnicieni români, petroliști și din alte domenii, lucrează în Venezuela în calitate de consilieri și coordonatori ai proceselor industriale din diferite ramuri.

Pe de altă parte, aș menționa marele interes și înalta apreciere pe care o au în țara noastră, pentru multiplele lor calități tehnice, tractoarele românești și, în general, toate utilajele industriale. Sperăm că și în această direcție, prin lărgirea mereu continuă a relațiilor de colaborare economică dintre cele două țări, se vor putea stabili acorduri fructuoase de ambele părți.

Dar nu numai în planul economic a existat o strînsă colaborare între Venezuela și România, ci și în cel cultural. Am marea bucurie să reamintesc faptul că la 12 august a luat ființă, la Caracas, Asociația de Prietenie Româno-Venezueleană, alcătuită din numeroase personalități ale vieții culturale venezuelane, la inaugurarea căreia au participat un mare număr de prieteni și admiratori ai poporului român, care au salutat cu entuziasm această inițiativă. În prezent, colaborez cu Institutul Român pentru Relații Culturale cu Străinătatea, în vederea înființării unei asociații similare la București, prin intermediul căreia sper că vom putea lărgi și mai mult schimburile culturale dintre țările noastre, deoarece sînt convins că atît România, cît și Venezuela au lucruri de mare valoare artistică pe care trebuie să și le facă reciproc cunoscute.

Privind în urmă, la perioada care s-a scurs de la vizita domnului președinte Nicolae Ceaușescu în Venezuela, pot afirma că rezultatele prin care aceasta s-a concretizat, în anul care s-a scurs de atunci, sînt pozitive și am speranța că în viitor ele vor deveni tot mai ample. De aceea, în calitatea mea de ambasador al Venezuelei în România, îmi afirm cu sinceritate satisfacția pentru vizita efectuată de domnul președinte Nicolae Ceaușescu în țara noastră.

Vreau să folosesc această ocazie pentru a felicita poporul român cu ocazia celei de a XXX-a aniversări a eliberării și pentru a-i ura noi succese pe drumul progresului, care a constituit motiv de admirație și exemplu pentru multe țări.

Gonzalo Paredes Crespo

însărcinat cu afaceri a.i. al Republicii Ecuador

Sărbătorind prima aniversare a istoricei vizite pe care a făcut-o în Ecuador domnul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, este foarte plăcut pentru mine să amintesc că șeful statului român și generalul de divizie Guillermo Rodriguez Lara, președintele Republicii Ecuador, au semnat cu acea ocazie importante documente care marchează începutul unei etape de întărire a relațiilor de prietenie, respect mutual și lărgire a legăturilor celor două popoare în domeniul material și spiritual.

Pe parcursul acestui an, rezultatele obținute s-au dovedit a fi fructuoase : la Quito și București, flutură steagurile României și Ecuadorului la sediile diplomatice care s-au deschis în cele două țări, ca o concretizare a dorinței celor doi președinți de a iniția acțiuni de cooperare bilaterală mutuală. Un fapt concret il constituie schimburile culturale : numeroși tineri studenți ecuadorieni își perfecționează cunoștințele la prestigioasele și de veche tradiție universități românești.

pentru a se forma în diverse domenii tehnice și profesionale.

Cu prilejul sărbătoririi zilei de 10 august, ziua independenței Ecuadorului, a sosit la București prestigiosul grup artistic al Conservatorului de muzică de la Universitatea din Loja, condus de profesorul Edgar Palacios, care a oferit un concert de gală, mesaj frățesc al poporului ecuadorian către poporul român, prin intermediul folclorului din diverse zone ale țării mele. Același mesaj, care s-a bucurat de cea mai favorabilă apreciere, a fost transmis printr-o serie de reprezentații în cele mai importante orașe ale acestei frumoase și întinse țări surori.

Tehnica și experiența românească sînt prezente în Ecuador în cadrul unei întreprinderi de interes mutual pentru ambele popoare, orientată spre mai buna valorificare a resurselor naturale și a bogăției ecuadoriene, mai ales în domeniul petrolier, în care Ecuadorul dispune de imense rezerve, iar România de o tehnică și o experiență de mare tradiție și prestigiu.

Cu scopul de a reafirma totalitatea principiilor și tezelor pe care se bazează relațiile celor două popoare și guverne, ministrul afacerilor externe al Ecuadorului, Antonio José Lucio Paredes, a vizitat Bucureștiul în luna iunie a acestui an. În cursul convorbirilor cu domnul George Macovescu, cei doi miniștri au constatat un deplin acord al punctelor lor de vedere, fiind semnată o declarație comună, care traduce cu absolută limpezime această poziție de coincidență pe marginea unei problematici largi din domeniul vieții internaționale.

Cu ocazia sărbătoririi de către guvernul și poporul român a celei de a XXX-a aniversări a eliberării, guvernul ecuadorian a dorit să se alăture bucuriei sărbătorii și a trimis la manifestările organizate la București cu acest prilej o delegație specială, condusă de Raúl Maldonado, ministru al sănătății publice, și compusă dintr-un înalt funcționar al administrației publice ecuadoriene și însărcinatul cu afaceri a.i. al Ecuadorului în România.

Fernando Urdaneta Laverde

ambasadorul Republicii Columbia

Consider că, în prezent, relațiile româno-columbiene se află în cel mai bun moment al istoriei celor două țări ale noastre. Trebuie să valorificăm cît mai mult acest moment. După vizita domnului președinte Nicolae Ceaușescu la Bogotá, vizită care a produs și a lăsat cea mai bună impresie, marcînd începutul lărgirii relațiilor noastre, și după vizita în România a domnului președinte Alfonso López Michelsen s-au creat cele mai favorabile condiții pentru înțelegerea și cunoașterea celor două țări. Aceste evenimente imprimă un nou curs acestor relații.

Dar trebuie să materializăm toate acestea în fapte concrete, să stimulăm schimburile comerciale, culturale și, în general, schimburile în toate domeniile activității umane, fiind vorba de două popoare de origine latină, pe care le unesc multe lucruri și pe care nimic nu le separă.

Imensa cultură existentă în România — țară a unui popor străvechi, care are în urmă milenii de istorie, care are tradiții la fel de vechi, alături de un prezent și un viitor promițător, care își construiește cu rîvnă propriul său destin — va putea fi un izvor de cunoaștere pentru America Latină, unde națiunile sînt tinere, pline de posibilități, dar necesitînd imperios învățămintele lumii europene, care a învățat atîtea de-a lungul multor ani de luptă.

De aceea, consider că trebuie făcuți pași hotărîți de către guvernele român și columbian, pentru a dobîndi extinderea relațiilor noastre în toate domeniile la care m-am referit. De aici, rezultă marea importanță a Comisiei mixte româno-columbiene, a cărei reuniune este prevăzută pentru luna septembrie, la București. Se vor putea iniția, în mod ferm, proiecte concrete pentru dezvoltarea schimburilor de tot felul și, întrucît ea are loc în acest moment atît de favorabil prieteniei dintre popoarele noastre, cred că va obține cele mai bune rezultate, că se va ajunge la concluzii concrete, pe care va trebui să le urmărim cu atenție și elan.

Enrique E. Laroza

ambasadorul Republicii Peru

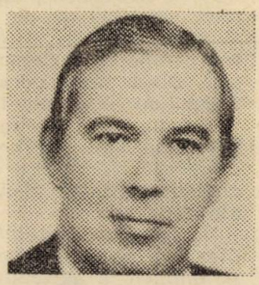

Întîlnirea româno-peruană la cel mai înalt nivel, care a avut loc în septembrie anul trecut, cu ocazia vizitei în Peru a domnului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, ca răspuns la invitația președintelui nostru, generalul de divizie Juan Velasco Alvarado, s-a dovedit a fi deosebit de fructuoasă. Împlinindu-se un an, este posibil să apreciem de pe acum rapida și pozitiva creștere a relațiilor româno-peruane.

În domeniul politicii internaționale, România și-a cîștigat un meritat prestigiu datorat politicii sale constructive de pace, de neamestec în treburile interne și de echitate în relațiile dintre țările și popoarele lumii, determinant, fiind, în cadrul acestei politici, rolul președintelui Nicolae Ceaușescu. În aceste condiții, vizita în Peru a Excelenței Sale a constituit pentru poporul peruan un bun prilej de a saluta pe unul din cei mai dinamici oameni de stat ai lumii contemporane.

În timpul celor șase zile petrecute în Peru, delegația română a desfășurat o activitate foarte intensă, realizînd contacte la toate nivelurile, cu rezultate de mare diversitate, în beneficiul celor două popoare și țări. Odată cu prima reuniune a Comisiei mixte peruano-române, s-a creat forul tutelar însărcinat cu dezvoltarea relațiilor economice între țările noastre, fiind semnate următoarele acorduri : de cooperare economică și tehnică în sectorul energiei electrice, de cooperare în sectorul petrolier, un altul în sectorul minier, contractul de constituire a unei societăți mixte pentru fabricarea de mașini-unelte și o întreprindere specială de exploatare a zăcămintelor cuprifere de la Antamina, memorandumul referitor la cooperarea pentru instalarea unor complexe textile, memorandumul privind relațiile comerciale și asistența tehnică în sectorul agrar și contractul pentru achiziționarea de vagoane. Dacă adăugăm creditul pe care România îl va acorda pentru realizarea unor proiecte de dezvoltare industrială, vom avea o imagine elocventă a ceea ce semnifică, din punct de vedere economic, vizita președintelui Republicii Socialiste România în Peru.

Din cele menționate, se află în plină activitate societatea mixtă pentru fabricarea de mașini-unelte, a cărei uzină, de la Trujillo, este în construcție. De asemenea, exploatarea bogatelor mine de cupru de la Antamina se află în faza inițială. Anul acesta, Mecanoexport va efectua primul transport de vagoane de marfă și de pasageri pentru Întreprinderea peruană de căi ferate.

Fără a separa politicul de economic, aș vrea să evidențiez faptul că popoarele noastre, de origine comună, s-au reîntîlnit peste secole, învingînd dificultăți aproape identice și aspirînd spre idealuri comune. Aș spune că momentul decorării președintelui Nicolae Ceaușescu cu Marea Cruce cu briliante a Ordinului Soarelui, cea mai mare decorație a Republicii Peru, și a președintelui Juan Velasco Alvarado cu Steaua Republicii Socialiste România, clasa I, sintetizează această întîlnire a celor două popoare ale noastre.

Sprijinind teza celor 200 de mile marine, desfășurînd o activitate susținută în cadrul grupului „celor 77" și a organismelor O.N.U., România oferă un exemplu de ceea ce înseamnă o activitate constructivă în sfera politică, anulînd o dată pentru totdeauna conceptul că țările mici și mijlocii nu au nimic de-a face cu marile probleme ale umanității

Este, deci, posibil să afirmăm că rezultatele pozitive obținute în timpul vizitei președintelui României la Lima constituie o bază solidă pentru dezvoltarea, de fiecare dată mai amplă, a legăturilor economice și culturale dintre Peru și România.

HANOI

Gara Ninh Binh; distrusă aproape în întregime de către bombe, a fost refăcută în scurt timp

Eroismul reconstrucției

Emil Georgescu

Cu toate că oamenii Vietnamului au trebuit să facă față, în repetate rînduri, asaltului forțelor colonialismului și unei îndelungate agresiuni armate străine, procesul înnoitor generat de societatea socialistă, drumul ascendent pe calea vieții noi nu au putut fi întrerupte. Am avut ocazia să cunosc și să înțeleg mai bine acele date fundamentale care definesc eroicul popor vietnamez — dragostea fierbinte față de patrie, atașamentul față de cauza socialismului și păcii, statornicia în conduita civică a oamenilor Vietnamului. Am avut privilegiul să mă număr, în urmă cu doi ani, printre ziariștii străini, martori oculari ai evenimentelor dramatice pe care le trăia Vietnamul, printre cei care au cunoscut, la fața locului, dîrzenia cu care un popor iubitor de libertate și pace își apăra ființa națională împotriva unei agresiuni străine absurde. În această luptă își mobiliza energia întreg poporul. De la președintele țării, de la primul secretar al Partidului celor ce Muncesc sau de la șeful guvernului și pînă la ultimul ostaș sau om al muncii, întreaga națiune se afla la postul de luptă. Concomitent cu lupta armată contra agresorului aerian, continuau la acea vreme operațiunile de dislocare a utilajelor uzinelor și întreprinderilor, iar muncitorii celor deja evacuate își încordau forțele pentru a asigura cele necesare frontului, muncii și vieții oamenilor. Pe ogoarele țării, munca se desfășura cu aceeași ardoare, în ciuda vitregelor condiții de război. Întregul și vitalul sistem de diguri era apărat cu străşnicie, iar la nevoie — și a fost extrem de des nevoie — refăcut și consolidat în chiar timpul raidurilor dușmane.

Mult încercatul popor vietnamez a rezistat cu bravură asaltului aerian fără precedent pe care agresorul l-a declanșat în lunile următoare acelui septembrie 1972, dîndu-i lovituri din ce în ce mai grele și repurtînd, în cele din urmă, o victorie de răsunet mondial, concretizată în încheierea acordului de la Paris din ianuarie 1973. După încheierea păcii, peisajul muncii pentru cicatrizarea rănilor lăsate de agresiunea străină a împrumutat demnitatea, dîrzenia și înaltul spirit patriotic ce au caracterizat anii grei dedicați salvării ființei naționale, apărării dreptului sacru la libertate și existență de sine stătătoare. În cei doi ani care au trecut de atunci, poporul vietnamez a depus eforturi eroice spre a fructifica din plin condițiile de pace, pentru refacerea și reconstrucția țării. Dificilă și complexă — efectele bombardamentelor au fost și sînt încă vizibile pe întreg cuprinsul țării — bătălia reconstrucției s-a desfășurat și continuă să se desfășoare cu remarcabil succes.

Preocupări intense suscită, bunăoară, soluționarea problemei locuințelor, deoarece — așa cum am putut constata toți ziariștii acreditați la Hanoi, ca și vizitatorii străini — în anii războiului a fost distrusă jumătate din suprafața locuibilă a țării. Au fost construite și reconstruite, pînă în prezent, locuințe însumînd o suprafață de 700 000 m², precum și 82 000 m² edificii destinate învățămîntului și asistenței medicale.

Scurta perioadă în care oamenii muncii vietnamezi s-au putut dedica refacerii și reconstrucției a reprezentat o adevărată probă de foc și pentru industria și transporturile țării. Într-un efort impresionant, muncitorii, inginerii și tehnicienii, specialiștii din ministere și institute de cercetare din ramura construcțiilor industriale și civile au reușit să repare sau să construiască peste 680 de obiective industriale, numeroase poduri (dintre care 39 de importanță deosebită), să amenajeze și să lărgească circa 700 km de șosele și să refacă nenumărate porțiuni de cale ferată; s-a procedat, de asemenea, la pietruirea și consolidarea a peste 1 000 de tronsoane de diguri și de alte amenajări de-a lungul fluviilor și rîurilor.

Lista priorităților refacerii și reconstrucției cuprinde, desigur, și economia agricolă. Încă din vara anului trecut, partidul și guvernul au stabilit ca obiectiv principal pentru această ramură realizarea unei producții de cinci tone de orez la hectar pe ansamblul zonei agricole din Valea Tonkinului. Și rezultatele muncii entuziaste a țărănimii vietnameze n-au întîrziat să se arate. Am vizitat unele provincii și districte din bazinul amintit și am putut constata că majoritatea atinseseră și chiar depășiseră obiectivul stabilit încă din vara anului trecut. În ultima vreme, acestora li s-au alăturat alte regiuni fruntașe. **„Industria în serviciul agriculturii, iar energetica în sprijinul hidraulicii agricole!"** — îți spune orice nord-vietnamez deținînd anumite răspunderi în economia țării. Rațională și urgența înfăptuirii unei asemenea orientări se înțeleg relativ ușor cunoscînd mai îndeaproape natura și clima atît de complexe și capricioase din R. D. Vietnam, precum și însemnătatea capitală — pentru economia agricolă, dar și pentru viața însăși a locuitorilor acestei țări — a amplelor lucrări de irigații și drenaj și, în special, a rețelei de diguri.

„Amenajarea hidraulică a teritoriului este, dacă nu imposibilă, cel puțin foarte anevoioasă fără energia electrică" — ne spunea, în vara anului trecut, la Hanoi, reprezentantul ministerului de resort. Aceasta explică atenția și eforturile depuse în domeniul energeticii. „Pentru nevoile provinciilor Thanh Hoa, Ninh Binh, Nam Ha și Thai Binh — preciza același interlocutor — vom reconstrui și extinde uzina din Ninh Binh". Atunci abia începeau lucrările de degajare a ruinelor provocate de repetatele bombardamente asupra termocentralei. Și era tocmai în zilele cînd un puternic taifun devastase culturile de orez din întinsa zonă, și așa mlăștinoasă, dintre fluviul Day și rîul Van, în centrul căreia, rezemată de o stîncă ce răsare direct din apă, se află amplasată uzina. Înfruntînd vitregiile și urgia calamității, îndepărtînd sistematic bombele neexplodate din perimetrul centralei, luptîndu-se cu marile blocuri de beton din ruine, 3 000 de tineri — mobilizați de Organizația de tineret Ho Și Min, din cele 4 provincii — au lucrat zi și noapte, făcînd să renască izvorul de energie și lumină din Ninh Binh. Numai pentru fundațiile centralei au trebuit dislocați peste 100 000 m³ de pămînt și turnată o cantitate de 6 000 m³ de beton. Cuvîntul de ordine al tinerilor constructori — **„termocentrala să intre în funcțiune în ziua stabilită în plan!"** — a fost îndeplinit. Recent, aflam din presă că uzina a început să furnizeze curent miilor de stații de pompare ale sistemelor hidraulice, batozelor și mașinilor de decorticat orezul, combinatelor alimentare și întreprinderilor mecanice din vasta regiune pe care se întind cele patru provincii din preajma paralelei 20.

În ajutorul agriculturii provinciilor amintite, ca și al altora de pe întinsul țării, au venit și colectivele de muncitori din capitală. Astfel, numai uzina de motoare electrice din Hanoi a pus, în acest an, la dispoziția cooperativelor agricole un număr de 280 de motoare de 33 kW, destinate să acționeze pompe avînd un randament de 1 000 m³ de apă pe oră, precum și aproape 50 de motoare de 75 kW, pentru pompe cu o capacitate de 4 000 m³ pe oră. Două mari ecluze — Tra Linh și Cong Lan — și alte 2 300 de mai mici dimensiuni, care protejează de inundații provincia Thai Binh, au fost reparate, de asemenea, de brigăzi de muncitori și specialiști sosiți din Hanoi și din alte orașe ale țării.

Perspective deosebit de vaste pentru dezvoltarea hidraulicii, hidroenergeticii și, implicit, a agriculturii și industriei regiunii de la nord de paralela 20 va deschide, fără îndoială, realizarea viitoarei hidrocentrale din apropierea orașului Hoa Binh. Aici, pe cursul Rîului Negru, sînt în curs lucrări de prospectare în vederea construirii unui uriaș baraj și a unei puternice hidrocentrale. Acest „Assuan vietnamez", cum sînt apreciate în R.D Vietnam cele două gigantice obiective, va constitui elementul esențial al întregului sistem hidroenergetic și hidraulic din zona amintită. Se apreciază că noile obiective vor îndepărta total flagelul milenar al inundațiilor în deltă, vor permite irigarea unor vaste suprafețe de orezării și vor asigura cea mai mare parte a energiei electrice necesare economiei nord-vietnameze.

Înfățișate chiar și fragmentar, aceste realizări ale oamenilor muncii din R.D. Vietnam ilustrează dăruirea și abnegația

cu care întregul popor răspunde chemărilor Partidului celor ce Muncesc şi ale guvernului în vederea refacerii şi dezvoltării economiei ţării. Inspirat şi coordonat de conducerea de partid şi de stat, grandiosul efort ce se întreprinde în prezent la scară naţională în R.D. Vietnam, pentru revitalizarea economiei, a industriei, transporturilor şi agriculturii, dublat de o susţinută acţiune de calificare a muncitorilor, inginerilor şi tehnicienilor, a tuturor cadrelor politice şi administrative, este îndreptat spre crearea premiselor necesare făuririi bazei tehnice şi materiale a socialismului în această ţară — obiectiv central pentru etapa actuală în politica economică a Partidului celor ce Muncesc din Vietnam.

BANSKA BYSTRICA

Inima insurecţiei

Corespondenţă de la Constantin Prisăcaru

Aşezat de o parte şi de alta a apelor şerpuitoare şi repezi ale rîului Hron, în acea parte a Slovaciei în care se adună ca într-un evantai culmile principalelor şiruri de munţi, oraşul Banska Bystrica aduce, la prima vedere, mai mult cu o redută. Poate şi pentru că principalele lui căi de acces se desprind din masive muntoase, întovărăşesc pe lungi distanţe cursuri ale apelor de munte, se strecoară printre porţi înguste şi înalte de granit. La frumuseţea demult recunoscută şi la rangul ce-l poartă cu mîndrie de aproape zece secole de a fi unul dintre cele mai vechi oraşe miniere ale ţării, istoria modernă i-a conferit un atribut suplimentar, durabil şi încărcat de semnificaţie : inima insurecţiei naţionale slovace.

Aici, în vechiul centru muncitoresc, în oraşul care se bucură parcă de pavăza ocrotitoare şi sigură a naturii înconjurătoare, acum trei decenii s-a instalat statul major al unei viguroase mişcări patriotice, care şi-a adus o nepreţuită contribuţie la asaltul general împotriva cotropitorilor fascişti. Peste 60 000 de muncitori şi ţărani, intelectuali patrioţi, tineri, bătrîni, femei şi bărbaţi, regimente întregi ale armatei slovace, partizani ruşi, polonezi, francezi, iugoslavi, italieni, suedezi şi de alte naţionalităţi s-au unit, luptînd cu arma în mînă împotriva trupelor fasciste în retragere.

Anul 1944 a schimbat şi în acest colţ al Europei multe dintre datele războiului, a răsturnat multe previziuni ale cotropitorilor. La criza generală determinată de loviturile încununate de succes date maşinii de război hitleriste de armata sovietică, de apropierea frontului de graniţele Cehoslovaciei, în Slovacia s-a adăugat şi una internă : în tabăra partidelor burgheze de guvernămînt se multiplicau şi luau amploare neînţelegerile, creştea panica, era tot mai vizibil curentul antirăzboinic şi antifascist, mase tot mai largi populare cereau guvernului trădătorului Tiso să scoată Slovacia de la remorca maşinii de război fasciste. Pe de altă parte, Wehrmachtul considera teritoriul Slovaciei, apărat în direcţia de înaintare a trupelor sovietice de înalte masive muntoase, ca punct strategic de mare importanţă. De aceea, naziştii au şi concentrat aici cea mai puternică şi modernă tehnică de război de care dispunea în acea vreme. Aceste elemente n-au fost însă de natură să stăvilească avîntul luptei patriotice pentru eliberarea naţională ci, dimpotrivă, au grăbit izbucnirea insurecţiei.

Banska Bystrica este aleasă ca sediu pentru statul major al insurecţiei. Se instalează aici Consiliul Naţional Slovac, conducerea politică şi militară a mişcării, postul de radio „Eliberarea", tipografia ilegală. Acest oraş, aflat în inima Slovaciei, devine un mare depozit de arme, de alimente, numeroase clădiri publice sînt transformate în spitale. De aici va porni în toate direcţiile lupta ce va obliga pe inamic să se retragă de pe un mare spaţiu care va forma, apoi, un adevărat brîu protector în jurul Banskăi Bystrica. În teritoriile eliberate, Consiliul Naţional Slovac, alcătuit din reprezentanţi ai Partidului Comunist Slovac, ai celorlalte forţe participante la insurecţie, trece la organizarea comitetelor naţionale — organe locale ale puterii oamenilor muncii — şi la mobilizarea tuturor persoanelor apte de luptă. Lovitura principală se mută în masivele muntoase, acolo unde maşina de război hitleristă ia poziţie pentru a bara înaintarea trupelor sovietice. Aici, în creierii munţilor, pe văile lor abrupte, luptătorii slovaci au înscris pagini nemuritoare în istoria patriei lor. S-au bătut eroic cu un duşman feroce, bine înarmat şi decis să nu cedeze, dar care a fost continuu hărţuit pînă la sosirea armatelor sovietice. Ulterior, la eliberarea a numeroase localităţi slovace, a întregii Cehoslovacii, s-au bătut la fel de eroic şi au adus sacrificiul suprem zeci de mii dintre cei mai buni fii ai poporului român.

În amintirea luptelor duse de partizanii slovaci, multe piscuri greu accesibile, văi prăpăstioase şi trecători poartă acum nume de eroi slovaci căzuţi la datorie, de detaşamente sau de operaţiuni militare încununate de succes.

Despre aceste încleştări cu duşmanul cotropitor, despre lungul şir de jertfe pe care poporul slovac a fost obligat să le aducă de-a lungul existenţei sale, dar mai ales în timpul ocupaţiei naziste, ne-a vorbit Ondrej Klokoc, preşedintele Consiliului Naţional Slovac, unul dintre conducătorii insurecţiei.

„Acum — spunea el — cînd gîndul ne duce înapoi la acele timpuri de luptă, de luptă grea, care a cerut multe şi mari sacrificii, sîntem tentaţi să ne întrebăm : cum am putut, oare, să ne luăm la trîntă cu un duşman atît de feroce, de unde atîta energie şi curaj ? Răspunsul vine de la sine, simplu şi firesc : numai acei care-şi iubesc cu toată fiinţa glia străbună, acei care preţuiesc, mai mult decît propria-i fiinţă, libertatea şi demnitatea patriei lor pot fi capabili de asemenea fapte. Iar aici, în Slovacia, asemenea luptători s-au aflat cu zecile de mii, pentru că, aşa cum zice un cîntec de-al nostru, «slovacul s-a născut erou». Cunoscînd ce operă a putut edifica slovacul, prin muncă şi cutezanţă, în cele trei decenii care au trecut de la izbucnirea insurecţiei naţionale, eşti înclinat să adaugi : «...şi a rămas erou»".

Banska Bystrica nu a fost numai inima şi statul major al insurecţiei, a fost şi locul unde s-a formulat, dezbătut şi aprobat planul transformării acestei părţi estice a Cehoslovaciei, din una dintre cele mai sărace regiuni europene, într-o zonă puternic industrializată, cu un înalt nivel de viaţă şi cultură. La Conferinţa Naţională din anul 1937 a Comitetelor Regionale ale P.C. din Cehoslovacia a fost aprobat „planul ridicării economice, sociale şi culturale a Slovaciei" — embrion al programelor de refacere şi dezvoltare economică în anii de după eliberare. După trei decenii de muncă încordată, apar în toată amploarea şi semnificaţia lor succesele realizate de oamenii muncii slovaci. Astăzi, în comparaţie cu realizările din 1937, considerat ca cel mai prosper an din istoria Slovaciei burgheze, producţia industrială este de 30 de ori mai mare.

Cel de-al cincilea plan cincinal, în curs de înfăptuire, deschide Slovaciei noi condiţii de dezvoltare multilaterală : producţia industrială urmează să sporească cu 50 la sută, astfel încît, la sfîrşitul perioadei, cota ei de participare la valoarea producţiei naţionale să ajungă la 26 la sută. Investiţiile repartizate industriei însumează 70 miliarde coroane.

Luptătorul de ieri, constructorul încercat al societăţii de astăzi, harnicul şi talentatul popor slovac, este hotărît să-şi consacre întreaga energie pentru înflorirea continuă a patriei.

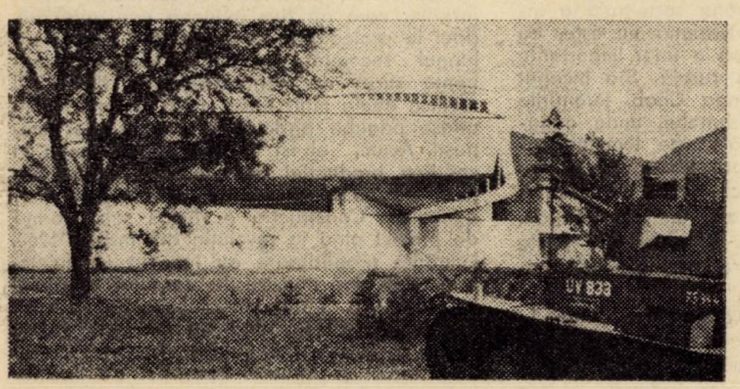

Muzeul Insurecţiei Naţionale Slovace din Banska Bystrica

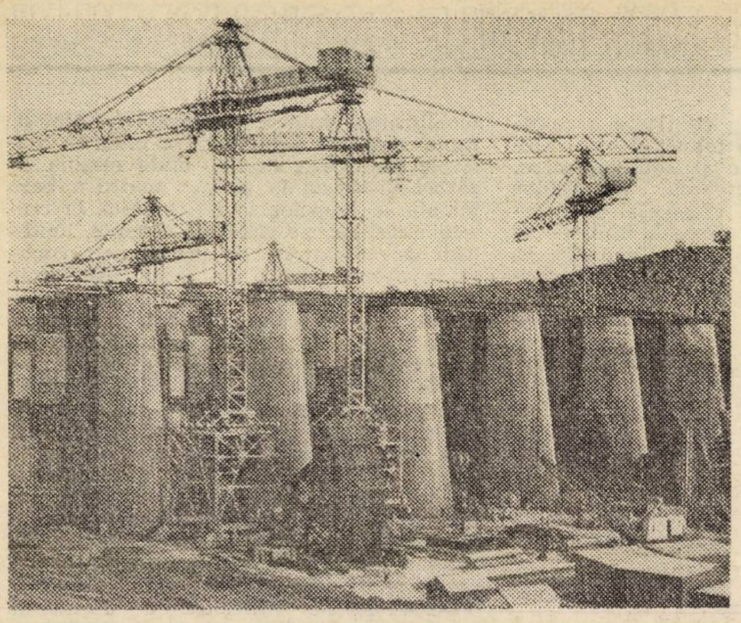

La barajul de pe Eufrat se muncește la cota ritmurilor noi ale emancipării economice

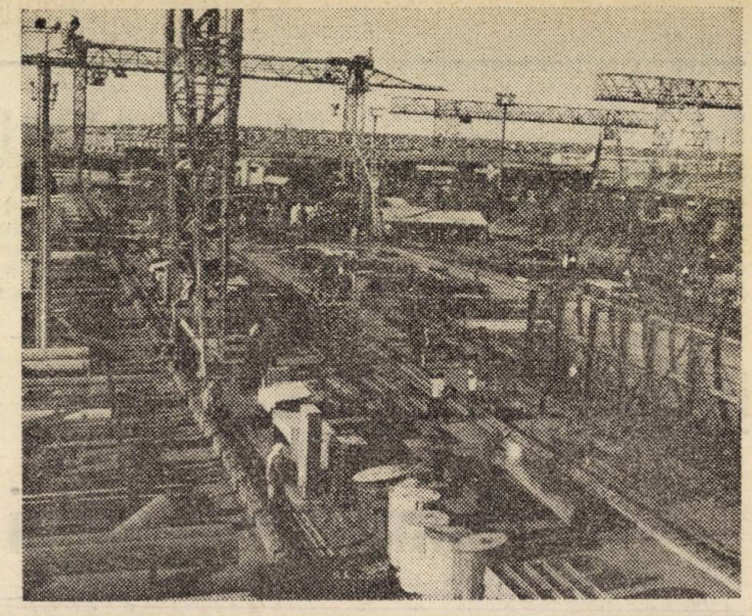

Construcția barajului se va încheia la sfîrșitul anului viitor, cu un an înainte de termenul fixat

REPORTAJ PE GLOB

EUFRATUL sursă de viitor

Rodica Georgescu

Al Saura — un oraș modern în mijlocul deșertului

Zilele petrecute în Siria, în cadrul unui periplu jurnalistic de aproape trei săptămîni, mi-au prilejuit multiple și prețioase satisfacții : cunoașterea Damascului, una din cele mai vechi capitale ale lumii, a orașelor Homs, Lattakia, Alep, care, alături de portul Tartus și barajul Tabka, constituie principalii poli economici ai țării, contactul direct cu variate manifestări ale proceselor și tendințelor de înnoire a vieții politice interne siriene. La acestea s-au adăugat conferințe, vizite și discuții de o mare diversitate, dar, toate, perfect integrate în ceea ce, pentru mine, a însemnat descoperirea Siriei.

Străbătînd țara în lung și în lat, se poate evalua ușor efortul depus, potrivit unui plan coerent, care a transformat Siria într-un vast șantier sub cerul liber. Ne vom referi, în rîndurile ce urmează, la una din cele mai grăitoare dovezi ale aderării la un ideal larg deschis înnoirii sociale, ale voinței de a înainta spre un viitor pe care tot mai mulți sirieni îl concep în spirit socialist. Este vorba de barajul de pe Eufrat.

Am vizitat vestita vale a Eufratului, martoră a istoriei milenare a atîtor civilizații de renume, astăzi trăind o adevărată renaștere la cota ritmurilor noi ale emancipării sociale și economice, sub impulsul energiilor creatoare ale poporului sirian. Era în plină vară, pe o căldură toridă, ce ne învăluia cu pînze de foc. La peste 350 de km, pe șoseaua ce pornește de la Damasc spre nord-vestul țării, decorul se schimbă cu desăvîrșire : un deșert, în mijlocul căruia curge Eufratul. Iar pe fluviu, un baraj — Tabka, grandioasă operă a poporului sirian, coloana vertebrală a industrializării țării. Construcția nu este, ea însăși, decît ultima etapă a unor importante lucrări de infrastructură rurală. S-a început prin a se drena regiunea Chab, terenurile mlăștinoase ale văii Orontelui, unde odinioară Hannibal i-a învățat pe locuitorii acestor meleaguri să dreseze elefanții pentru război. Ea a devenit o cîmpie fertilă datorită construirii a două baraje, unul la Mharde, altul la Rastan. Astăzi, Siria posedă peste o sută de baraje, dintre care cinci de importanță medie.

Tabka este de o altă dimensiune. Situat la circa 130 km de Alep, la nord de deșertul Palmyra — unde regina Zenobia a făcut să răsară dintr-un izvor cetatea ale cărei ruine atestă și azi strălucirea — barajul de pe Eufrat, unul din cele mai mari din lume, va marca o cotitură, atît economică, cît și socială, în existența locuitorilor de pe aceste meleaguri.

Într-o convorbire avută la Damasc cu ministrul planului, Mustafa Haladj, acesta ne-a precizat întreaga semnificație a obiectivului de pe Eufrat, plasîndu-l în contextul împrejurărilor care au dus la ideea construirii lui, apoi la proiectarea și executarea lui. „De-a lungul secolelor, Eufratul a fost o permanentă sursă de nenorociri, căci fluviul își revărsa apele mult peste albia sa, producînd uriașe pagube agriculturii și așezărilor omenești. Acum, el își va aduce contribuția la sporirea producției de energie electrică a țării, precum și la irigarea unor întinse terenuri agricole. Construcția a rămas sub formă de proiect pînă la revoluția din martie 1963. Lucrările pregătitoare au început în noiembrie 1968, iar construcția corpului barajului în mai 1970. Inaugurarea barajului a avut loc în iulie 1973, cînd s-a încheiat prima etapă a construcției, prin schimbarea cursului fluviului și debutul operației de acumulare a apelor. În vara aceasta, au fost puse

în funcțiune cele trei turbine ale hidrocentralei, care au început să furnizeze primele cantități de energie electrică. Întreaga construcție va fi gata la sfîrșitul anului viitor, cu un an înainte de data fixată inițial".

...În preajma șantierului — un oraș nou, ridicat în numai doi ani pe locul unui sat de cîteva sute de locuitori. Este Tabka, oraș care a luat numele de Al Saura (Revoluția), o așezare modernă de 40 000 de locuitori, avînd cel mai mare număr de muncitori, tehnicieni și ingineri din Siria.

Pătrundem pe șantier. Contrastul dintre Siria de ieri și cea de mîine se oferă în rezumat : turme de oi pasc tufe anemice sub supravegherea nomazilor, iar cîteva sute de metri mai departe, muncitori în salopetă se deplasează în decorul de beton și fier al barajului.

Directorul departamentului relațiilor publice, Abdel Latif Saied Ali, ne precizează caracteristicile lucrării : „Este vorba de un baraj cu un anume specific format din pămînt — spre deosebire de cel de la Assuan, format din rocă. Au fost necesare 45 milioane metri cubi de pămînt pentru ridicarea construcției ce stăvilește Eufratul. Digul — 4 500 metri lungime, 60 de metri înălțime — are 512 metri la bază și 19 în vîrf și va reține în amonte un lac cu o lungime de 80 de km și o lărgime de 8 km., adică o masă de 11,9 miliarde metri cubi de apă. Trei echipe, lucrînd în schimburi de opt ore, continuă munca zi și noapte".

Avantajele economice și sociale ale barajului de pe Eufrat sînt numeroase și apreciabile. Suprafețele irigate vor fi de ordinul a 640 000 hectare de pămînt — urmînd ca, ulterior, să se ajungă la peste un milion de hectare — iar energia electrică furnizată se va cifra la 800 000 kw (1 100 000 kw într-o a doua etapă). Ce reprezintă aceste cifre pentru Siria și pentru sirieni ? Electrificarea întregii țări și alimentarea cu energie electrică a unor noi uzine, în primul rînd a complexului industrial de la Homs, redarea a sute de mii de hectare de pămînt agriculturii și, lucru extrem de important, transformări radicale în modul de viață al sirienilor.

Această grandioasă lucrare (ca, de altfel, și celelalte proiecte de dezvoltare a economiei siriene) este realizată cu cooperarea tehnică și financiară a țărilor prietene, printre care un loc important îl ocupă România. În apropierea orașului Rakka — situat la 50 km de baraj — în zona Balik, afluent al Eufratului, specialiști români, sosiți aici la începutul anului, participă cu succes la lucrările de amenajare și fertilizare a zeci de mii de hectare de pămînt. Activitatea lor se bucură de înalta apreciere a colegilor lor sirieni, căci, de îndată ce au sosit la Rakka, tehnicienii români s-au apucat temeinic de lucru, astfel încît proiectul de irigații întocmit de ei va putea fi predat înainte de termenul stabilit prin acordul semnat între Ministerul barajului de pe Eufrat și „Romagrimex". Cooperarea dintre specialiștii români și sirieni pentru valorificarea complexă a terenurilor din valea Eufratului reprezintă doar unul din aspectele amplei colaborări economice și tehnico-științifice stabilite, în special în anii din urmă, între România și Siria.

Această colaborare multilaterală a cunoscut un moment de referință istorică prin vizita efectuată, în acest an, de președintele Nicolae Ceaușescu, în Siria, și va căpăta, fără îndoială, noi valențe în urma apropiatei vizite pe care o va întreprinde în țara noastră președintele Hafez El-Assad.

Impresiile de mai sus nu cuprind, desigur, decît o mică parte din tabloul complex al preocupărilor determinate de drumul pe care s-a angajat poporul sirian, spre ritmurile înalte ale progresului economic și social, în consens cu idealurile sale de prosperitate și bunăstare. Fie și fragmentară, imaginea oferită reprezintă, însă, o sinteză dintre cele mai sugestive pentru noul mers, puternic și hotărîtor, al Siriei spre o amplă și independentă dezvoltare.

INTERVIUL NOSTRU

Abdallah Al Ahmar

secretar general adjunct al Partidului Baas Arab Socialist din Siria

Orizont larg colaborării româno-siriene

— Pentru început, vă rugăm să vă referiți la vizita pe care ați efectuat-o în România, precum și la contactele avute cu factori de răspundere din conducerea de partid și de stat a țării noastre.

— Vizita întreprinsă de către delegația noastră de partid și guvernamentală în România prietenă a avut loc la invitația adresată de C.C. al Partidului Comunist Român și de guvernul român de a participa la festivitățile consacrate celei de a XXX-a aniversări a eliberării României. Cu acest prilej, am avut o serie de întrevederi și contacte cu factori de răspundere pe linie de partid și de stat în vederea întăririi și dezvoltării legăturilor dintre Partidul Baas Arab Socialist din Siria și Partidul Comunist Român, între cele două țări și popoare.

Doresc să mă refer, în primul rînd, la primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii, a delegației noastre, întîlnire care a fost deosebit de importantă. Cu acest prilej, am avut un schimb de păreri privind activitatea și preocupările celor două partide și țări, precum și unele probleme internaționale și, în special, problema Orientului Apropiat. A fost exprimată dorința reciprocă de a întări tot mai mult legăturile bilaterale dintre partidele și țările noastre în variate domenii de activitate. Am avut și alte întrevederi cu tovarăși din conducerea Partidului Comunist Român, secretari ai Comitetului Central ; de asemenea, a avut loc o întîlnire între președintele Uniunii tineretului din țara noastră și prim-secretarul C.C. al U.T.C. din România, o întrevedere între președintele Uniunii țăranilor din Siria și președintele Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție din România, o întîlnire între directorul general al Agenției de presă siriană și directorul general al Agerpres. Toate aceste întrevederi au analizat aspecte legate de întărirea legăturilor bilaterale în diferite domenii. S-a semnat, printre altele, un program de cooperare între Partidul Comunist Român și Partidul Baas Arab Socialist din Siria. Este primul acord de acest gen, care pune baze noi cooperării între cele două partide, în lumina înțelegerilor și directivelor pe care le-au stabilit cei doi președinți, Hafez El-Assad și Nicolae Ceaușescu, în comunicatul comun semnat cu prilejul vizitei președintelui Ceaușescu în Siria, la începutul acestui an. A fost semnat și un acord de cooperare în domeniul informațiilor între cele două țări. Aceste noi înțelegeri se adaugă la numeroasele acorduri care au fost semnate cu prilejul vizitei președintelui Ceaușescu în Siria și cu prilejul vizitelor unor delegații în Siria și, respectiv, în România. Consider că toate aceste acorduri dovedesc, cu claritate, mersul înainte, cu pași repezi, a colaborării româno-siriene, izvorînd din dorința celor două părți de a întări prietenia, colaborarea și solidaritatea între ele, ceea ce conferă un orizont larg relațiilor noastre, pe baza avantajului reciproc.

— Care sînt impresiile dumneavoastră, după această vizită, despre poporul român, despre viața și realizările sale ?

— Am fost deosebit de bucuroși și onorați de a reprezenta partidul și țara noastră la festivitățile prilejuite de cea de a XXX-a aniversare a eliberării României. Participarea noastră la parada militară și demonstrația oamenilor muncii în dimineața zilei de 23 August a constituit un prilej de mare satisfacție. Tot ceea ce am văzut în zilele petrecute în România ne-a permis să ne formăm o imagine despre impresionantul progres pe care l-a realizat poporul român, sub conducerea Partidului Comunist Român, a președintelui Ceaușescu. Am fost puternic impresionați de strînsa unitate a poporului român în jurul conducerii sale, a președintelui Nicolae Ceaușescu, ceea ce ne întărește convingerea că poporul român va înfăptui noi și remarcabile succese pentru dezvoltarea patriei sale. Avem speranța că poporul român și conducerea sa de partid și poporul sirian și conducerea de partid din țara noastră vor juca un rol de seamă în promovarea și întărirea legăturilor între partidele și țările noastre, în contribuția la rezolvarea diferitelor probleme internaționale, pentru progresul, dezvoltarea și eliberarea tuturor popoarelor, pentru realizarea unei păci drepte și durabile în zona noastră, bazată pe retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate și asigurarea drepturilor naționale ale poporului palestinian. Sperăm să conlucrăm, de asemenea, pentru punerea unor baze drepte și trainice păcii în întreaga lume.

Cu acest prilej, felicit poporul român pentru victoriile pe care le-a obținut sub conducerea Partidului Comunist Român. Sîntem convinși că viitorul va aduce noi fapte care vor contribui la întărirea legăturilor dintre partidele și țările noastre.

Interviu realizat de Horațiu Horia Doboș

Conferința mondială a populației — preocupări și perspective

În ultima săptămînă, au continuat la București lucrările Conferinței mondiale a populației. Dezbaterile generale privind tendințele demografice actuale și de perspectivă au evidențiat multiple opinii, situații și soluții, conturînd, astfel, tabloul complex al problemelor populației supuse examinării forumului internațional găzduit de Capitala țării noastre.

Subliniind faptul că, în actuala epocă istorică pe care o străbate comunitatea umană, aspectele de ordin demografic au căpătat noi dimensiuni, intervențiile au relevat ideea fundamentală că politica populației trebuie abordată și dezbătută în ansamblul problemelor majore ale lumii contemporane, ca parte componentă a strategiei generale a dezvoltării sociale și economice a națiunilor. În acest context, s-a subliniat că, în eforturile pentru soluționarea problemelor populației în dezvoltare, pentru eliminarea subdezvoltării și a neajunsurilor acesteia, rolul hotărîtor revine fiecărui stat în parte, propriului său popor, fiind deja demonstrat că acele țări care acționează consecvent pentru lichidarea structurilor vechi, care iau în stăpînire avuțiile naționale și le valorifică în propriul lor interes reușesc să satisfacă, într-o proporție mereu ascendentă, nevoile materiale și spirituale ale populației, să creeze condiții pentru dezvoltarea continuă a acesteia. Totodată, participanții au insistat asupra rolului sporit ce revine cooperării internaționale în dezvoltarea economică, implicit în soluționarea problemelor populației.

De un deosebit interes s-a bucurat proiectul de rezoluție „Pentru o lume mai dreaptă", inițiat de România, care, de altfel, a și fost adoptat în unanimitate. Reflectînd atitudinea pozitivă, constructivă a țării noastre, politica activă a României în domeniul problemelor fundamentale ale vieții internaționale, pentru întărirea cursului spre destindere și o largă cooperare între toate țările pe baze mai drepte și mai echitabile, membrii delegației române la lucrările Conferinței mondiale a populației au desfășurat o vie activitate, introducînd în dezbateri rezoluții de mare interes prin pozițiile și propunerile exprimate în legătură cu chestiunile aflate pe ordinea de zi a Conferinței, înscriind țara noastră în calitate de coautoare la alte documente fundamentale, propunînd amendamente și participînd la intervenții apreciate, care vizează aspecte de fond ale discuțiilor.

O serie de participanți la lucrările Conferinței au răspuns cu amabilitate solicitării de a-și comunica opiniile revistei noastre.

Caspar Weinberger

secretar de stat pentru sănătate, educație și bunăstare al S.U.A.

— Cum apreciați obiectivele Conferinței mondiale a populației și importanța ei pe plan internațional ?

— După cum mi-a spus președintele Ford, înainte de a părăsi Washingtonul, el consideră această conferință ca fiind una dintre temele cele mai importante pe ordinea de zi mondială și acesta este unul dintre motivele pentru care a dorit foarte mult ca delegația S.U.A. să fie reprezentată la nivel corespunzător. Delegația americană va aborda problemele cu cea mai mare grijă. Credem că este vital pentru omenire, pentru oameni să fie conștienți asupra problemelor care se ridică în fața lor, asupra pericolelor potențiale și asupra necesității de a conlucra pentru găsirea de soluții.

— Cunoaștem faptul că președintele dv. a transmis un mesaj conferinței.

— De fapt, acesta este, într-un fel, primul mesaj pe care președintele Ford îl transmite lumii. El a trimis mesaje individuale diferitelor țări și șefi de state, dar și-a dat seama că acest mesaj va fi prima și cea mai adecvată formă de a se adresa națiunilor, dată fiind importanța temei. Iată de ce a dorit foarte mult ca eu să prezint acest mesaj conferinței.

— Este într-adevăr întreaga „lume" adunată la această conferință. Cum ați comenta mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu ?

— Domnia-sa a arătat, prin declarațiile pe care le-a făcut în cuvîntare, importanța care trebuie acordată problemei populației și necesitatea de a se găsi soluții. Domnia-sa a subliniat o serie de puncte pe care le considerăm și noi ca fiind extrem de importante. Și anume, că a venit momentul ca omenirea să abordeze problemele populației, bineînțeles în cadrul contextului respectării suveranității fiecărei națiuni și ținînd seama de diferitele condiții existente în fiecare țară.

— Președintele României a menționat, în discursul său, problema tineretului și a faptului că acesta contribuie la capacitatea creatoare, la inteligența creatoare a unei națiuni. Vreți să exprimați punctul dv. de vedere în legătură cu acest lucru?

— Noi sîntem, bineînțeles, de acord că tînăra generație a unei națiuni joacă un rol extrem de important în viitorul său. Și în propriul meu minister există o serie de programe destinate să creeze și să îmbunătățească condițiile tineretului și posibilitățile pe care le au tinerii pentru a se educa, pentru a participa la o gamă largă de activități din care să poată alege.

Revenind, voi menționa, firește, întîlnirea internațională a organizațiilor de tineret, care a avut loc la București, unde s-au discutat asemenea chestiuni. Au participat și organizații din S.U.A., care au subliniat importanța pe care noi o acordăm participării tineretului în aceste probleme.

— Considerați, deci, că la București se discută probleme importante și vitale ale omenirii. Care sînt punctele unde credeți că poate ajuta cel mai mult colaborarea? Ce ne puteți spune, de exemplu, despre colaborarea în domeniul resurselor naturale, instaurării unor relații echitabile economice în lume ?

— Credem în condiții de comerț cît se poate de libere și de deschise. Sîntem încîntați să vedem creșterea volumului de schimburi comerciale între România și Statele Unite și mă bucură să văd că comerțul nostru a crescut și cu multe alte țări, inclusiv U.R.S.S. Sperăm că această tendință va continua. Considerăm că, cu cît e mai deschis și mai liber comerțul, cu atît există mai multe șanse ca între statele partenere să se întărească prietenia pe lungă durată.

— Am dori să vă cunoaștem opiniile și în legătură cu relațiile româno-americane.

— Consider că, de mai mulți ani, relațiile dintre țările noastre s-au îmbunătățit în mod constant și dorim ca ele să continue pe această cale. Au avut loc un mare număr de schimburi de vizite între oficialități ale celor două țări. Președintele Nicolae Ceaușescu ne-a vizitat țara în decembrie anul trecut și am avut ocazia să stau de vorbă cu domnia-sa. Aș dori, de altfel, să repet că mi-a făcut mare plăcere să am posibilitatea să ascult cuvîntarea pe care domnia-sa a ținut-o la deschiderea conferinței.

Cred că prin aceste contacte personale relațiile de bază între cele două țări ale noastre s-au îmbunătățit și sînt convins că ele se vor dezvolta și mai mult. Știu că președintele Ford crede cu tărie în continuarea politicii externe americane, care a inclus un accent special asupra îmbunătățirii relațiilor cu România, precum și cu alte țări și știu că domnia-sa consideră acest lucru ca fiind o politică înțeleaptă. Domnia-sa a participat, de altfel, la elaborarea acestei politici și dorește să o continue. Iată de ce sînt foarte optimist în ceea ce privește viitorul.

Saburo Okita

președintele Fondului Economic Japonez de Cooperare Internațională, președinte al Institutului de cercetări economice din Japonia

— Domnule profesor, sînteți în România dinaintea deschiderii Conferinței mondiale ; ați participat și la colocviul ziariștilor în probleme de populație. V-am ruga să ne spuneți, în primul rînd, impresiile dv. despre Conferința mondială și apoi cîteva cuvinte despre colocviul ziariștilor.

Deci, întîi Conferința mondială a populației. Au fost, pînă acum, două conferințe organizate de O.N.U. pe această temă, dar acelea au fost realizate la nivel de experți. Conferința actuală e la nivel guvernamental și ea va adopta un program de acțiune. Problema populației este în mare măsură o problemă globală, dar Conferința recunoaște că există, de la o țară la alta, diferențe de condiții. Recunoscînd diferențele, trebuie să dobîndim și o înțelegere reciprocă a problemelor altor țări, ale altor continente. Nu se pot introduce, în materie de populație, măsuri uniforme, aplicabile în toată lumea. Dar, în orice caz, e nevoie de înțelegerea acestor probleme și această înțelegere va fi unul dintre punctele importante ale conferinței.

— Acum 2—3 luni, a avut loc o sesiune specială a Națiunilor Unite în legătură cu materiile prime și dezvoltarea, o sesiune foarte importantă în ceea ce privește legătura ei cu populația.

Da, într-adevăr, populația, resursele naturale, mai ales, energia, mediul înconjurător, comerțul mondial sînt probleme care au o legătură extrem de strînsă între ele. Și problema populației trebuie privită și analizată ca fiind o parte a problemei generale a dezvoltării. De altfel, aceasta este, cred, atitudinea pe care încearcă s-o adopte O.N.U.

— Ce ne puteți spune despre colocviu?

A fost o experiență foarte pasionantă. Am fost unul dintre conferențiari, împreună cu profesorul Murgescu și cu un economist din Brazilia. A fost o excelentă participare, a publicului, la discuții. Cred că e foarte important că au fost ziariști care au reprezentat atîtea țări și care, după colocviu, au scris în ziarele lor de acasă, au trimis telegrame, corespondențe. Cred că a fost o întîlnire foarte utilă.

— Care sînt impresiile dv. în legătură cu România ? O săptămînă nu e prea mult, totuși...

Am avut bucuria să-l ascultăm pe președintele Nicolae Ceaușescu vorbind la deschiderea Conferinței și am fost impresionați de poziția generală a României de pace, independență, neamestec în treburile interne, de asemenea, de tendința de încurajare a dezarmării în toată lumea. Acestea sînt idei care ne sînt și nouă dragi, pe care le promovează și politica țării noastre, după cel de al doilea război mondial.

Am avut ocazia fericită să stau de vorbă cu mai mulți dintre conducătorii dv., să vizitez țara și, mai ales, să vizitez EREN. Un lucru care m-a impresionat mult a fost nivelul dezvoltării dv. industriale.

Karan Singh

ministrul sănătății din India

— Cum apreciați importanța reuniunii internaționale care are loc acum, la București ?

Conferința mi se pare a fi un moment foarte important în viața omenirii. Desigur, majoritatea participanților la cele mai multe conferințe spun asta. Cred, însă, că în cazul de față e adevărat, pentru că omenirea a atins acum un punct critic în istoria sa. Există destule resurse pentru toată lumea de pe planeta noastră, există posibilități și spirituală, pentru dezvoltare intelectuală pe tot globul. Dar situația actuală arată că, în lume, există unii care supraconsumă, dar există și un număr mare de oameni care consumă mai puțin decît au nevoie. Consider, deci, că organizarea Conferinței mondiale a populației, acum, are o semnificație specială.

Distinsul dv. președinte, dl Nicolae Ceaușescu, în foarte importanta sa cuvîntare rostită la conferință, a explicat cu mare claritate politica României. Pot spune că este o politică pe care noi, în India, o apreciem foarte mult. Domnia-sa a spus că bogăția și sărăcia nu vor putea continua să coexiste la infinit ; e nevoie să se asigure pentru țările în curs de dezvoltare o mai mare parte a resurselor omenirii. Dezvoltarea economică în țările mai sărace va trebui să capete prioritate, națiunile dezvoltate avînd o răspundere specială față de restul țărilor. Acestea sînt puncte de vedere cu care sîntem cu totul de acord. Este necesară, așa cum a subliniat președintele dv., instaurarea unei noi ordini economice internaționale care să urmărească binele general. Consider omenirea ca o familie. De aceea, trebuie să existe un sistem îndreptat către bunăstarea întregii omeniri și nu către bunăstarea unui număr limitat de națiuni. Aceasta este direcția principală în care trebuie restructurarea politicii economice a lumii va trebui să se îndrepte.

— Vă rugăm să ne evocați principalele jaloane ale politicii actuale de dezvoltare a Indiei.

E foarte greu de răspuns pe scurt pentru că, de fapt, se întîmplă foarte multe lucruri în India, la ora actuală. Totuși, mă voi referi la două probleme esențiale. În primul rînd, India e mult mai independentă acum, mai pe picioarele ei. În ceea ce privește cerealele, de exemplu, am cunoscut o creștere majoră a producției pentru alimentație. În general, producem toată hrana de care avem nevoie în acest domeniu. Și, considerînd că formăm a șaptea parte a omenirii, acest lucru este, în sine, o mare realizare. Apoi, în domeniul industriei, al industriei grele, în domeniul oțelului, apoi în domeniul îngrășămintelor, al energiei electrice, atît hidro cît și termoelectrice, am făcut, de asemenea, pași înainte. Cred că acestea sînt cele două aspecte asupra cărora s-a concentrat procesul de dezvoltare al țării noastre în ultimii 20 de ani.

— Și acum, dacă vreți să vă referiți la relațiile dintre România și India.

Sînt foarte fericit să constat că relațiile noastre bilaterale sînt extrem de bune. Relațiile economice, comerciale se dezvoltă continuu, România ajutîndu-ne în multe domenii.

Interviuri consemnate de Catinca Ralea

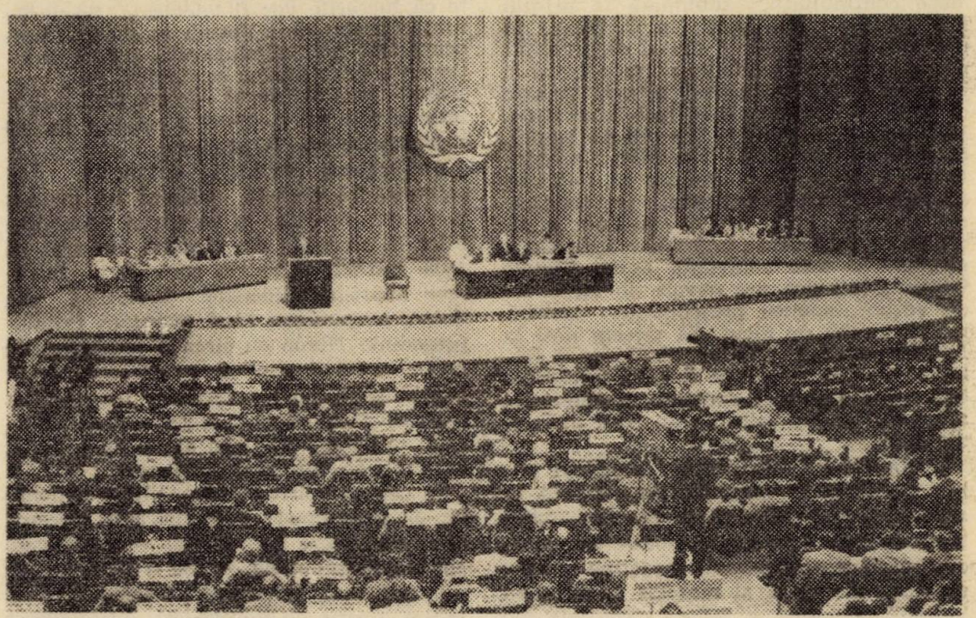

Aspect din timpul lucrărilor Conferinței

WASHINGTON

Prioritățile Administrației Ford

Corespondență de la Constantin Alexandroaie

Felicitări pentru Nelson A. Rockefeller, după numirea sa în funcția de vicepreședinte al S.U.A. În imagine, de la stînga: secretarul de stat Henry Kissinger, dna Betty Ford, președintele Gerald Ford și vicepreședintele Nelson Rockefeller

Deși trecuse mai bine de o săptămînă de cînd Gerald Ford ar fi trebuit să se mute în Casa Albă, el încă mai putea fi văzut pe șoseaua nr. 95 — pe care washingtonienii o numesc, datorită încetinelii cu care se circulă în orele de vîrf, „cel mai lung loc de parcare din lume" — făcînd naveta între orășelul Alexandria, unde locuia, și capitală. Limuzina sa, precedată de o mașină a poliției și urmată de alte patru vehicule, între care unul aparținînd presei și unul ocupat de membri ai serviciului secret, nu a scăpat neobservată miilor de navetiști pe care îi depășea în viteză, gonind pe o pistă liberă rezervată autobuzelor.

Gerald Ford s-a mutat în Casa Albă abia 10 zile după depunerea jurămîntului, fapt apreciat de unii observatori politici ca însemnînd că nu era pregătit pentru o astfel de schimbare de domiciliu și nu se așteptase ca Nixon să demisioneze. Alți observatori apreciază că noul președinte a așteptat mai întîi să se stingă ecourile vocii și pașilor predecesorului său de pe sălile și culoarele imobilului prezidențial, aducînd astfel un omagiu tacit celui care a locuit aici timp de cinci ani și jumătate și față de care are o deosebită stimă și apreciere. „Din aceleași motive de ordin personal, «Forzii», spre deosebire de toți predecesorii lor, nu vor să facă nici un fel de renovări sau schimbări în Casa Albă, găsind că totul este aranjat cu gust și sobrietate" („Los Angeles Times"). Ziarele americane, care caută acum motive de speculație în absolut tot ce face sau nu face președintele, consideră că, lăsînd intact aranjamentul din interiorul Casei Albe, Gerald Ford ar dori să evidențieze atît ideea continuității, subliniată în primul său discurs major rostit în Congres în noua sa calitate, cît și faptul că, preluînd președinția într-o situație extraordinară și în condiții interne critice, agenda sa este ocupată cu probleme mult mai importante. De altfel, prin întregul său stil de muncă, prin modul direct de abordare a problemelor, Gerald Ford dorește să imprime președinției sale simplitate, un caracter mai deschis și mai eficient, precum și un dinamism pe măsura urgenței reclamate de problemele care confruntă astăzi Statele Unite. „Națiunea are nevoie de fapte, nu de vorbe", spunea președintele. „Avem multă treabă de făcut. Să trecem deci la lucru". Cu aceste cuvinte, rostite de la tribuna forului legislativ federal, președintele, dînd personal exemplu, a imprimat activității administrației un ritm alert și dinamic.

Declarînd inflația drept „inamicul public numărul 1", președintele a trecut la analizarea opțiunilor ce le are în combaterea acestui fenomen economic cu repercusiuni dintre cele mai negative asupra nivelului de viață al maselor și, în mod indirect, asupra șanselor electorale ale partidului republican în alegerile congresionale de la 5 noiembrie a.c.

Evidențiind moștenirea economică grea preluată de Administrația Ford, „Wall Street Journal" amintește, între altele, „o situație inflaționistă de o gravitate fără precedent în perioadele de pace din istoria S.U.A.", „o producție industrială stagnantă însoțită de un șomaj în creștere, în perspectivă de a atinge și chiar a depăși 6 la sută din totalul forței de muncă a țării" și „o situație financiară încordată, evidențiată de dobînzile record percepute pe împrumuturi și de depresiunile de la bursă". Întrebat de ziariști „cum intenționează președintele să reacționeze la faptul că joia trecută indicele «Dow Jones» de la bursă a înregistrat cea mai mare prăbușire din ultimii 4 ani", purtătorul de cuvînt al Casei Albe, J.F. Terhorst, a răspuns : „toți acești indici, bursa, indexul prețurilor bunurilor de consum sînt semne că economia reclamă atenție și tocmai acest lucru încearcă președintele să-l facă". Pînă în prezent, nu se știe exact cum înțelege să acționeze președintele pentru a slăbi presiunile exercitate de inflație asupra tuturor ramurilor vieții economice a țării. Se știe însă că grupul consilierilor economici ai Casei Albe a trecut la elaborarea planului unei așa-numite „întîlniri federale la nivel înalt", care ar urma să aibă loc în septembrie și în cadrul căreia să se abordeze în comun, de către liderii forurilor executiv și legislativ, ai sindicatelor și ai oamenilor de afaceri, problemele acute care confruntă economia și să se încerce găsirea unor soluții reciproc acceptabile. Președintele a declarat că va prezida personal întrunirea și că „dezbaterile vor avea loc în văzul opiniei publice americane", cu alte cuvinte că lucrările vor fi televizate. Scopurile urmărite sînt de a dovedi amploarea preocupărilor noii administrații pentru soluționarea problemelor economice care confruntă țara și, în al doilea rînd, de a încerca ralierea sprijinului maselor pentru măsurile ce vor fi adoptate.

Conducerea partidului democrat, deși sesizează în această măsură un evident beneficiu electoral în favoarea republicanilor la alegerile din toamnă, nu are ce face, întrucît inițiativa convocării întrunirii aparține liderilor democrați din Senat, propunerea fiind avansată fostului președinte Nixon cu circa o jumătate de an în urmă. Acceptînd propunerea, arată republicanii, noul președinte i-a apreciat meritele și, totodată, a dovedit flexibilitate față de democrați și ca atare nu poate fi învinuit de atitudini partizane.

În același spirit de reconciliere națională, pe care noua administrație încearcă să-l promoveze în scopul — după cum spunea președintele — „de a tămădui rănile provocate de trecut", Gerald Ford a inițiat o serie de întrevederi, întîlnindu-se cu adversarul său din totdeauna, George Meany, președintele puternicei federații sindicale A.F.L.—C.I.O., cu senatorii Jackson, Javits și Ribicoff, principalii oponenți ai proiectului noii legi a comerțului exterior al S.U.A., cu primarii principalelor orașe americane, cu senatorii și deputații de culoare din forul legislativ federal, cu deputatele și senatoarele din Congres.

În cadrul întîlnirii cu grupul congresmenilor de culoare, Ford a căutat să tempereze neliniștea lor în legătură cu politica sa antiinflaționistă, asigurîndu-i că reducerile din buget nu vor afecta programele sociale și urbane, care sînt de o mare importanță pentru asistența săracilor și minorităților neprivilegiate. „Congresmenii de culoare, însă — scrie «New York Times» — care au sprijinit în forul legislativ propunerile pentru reducerea cheltuielilor militare și alocarea fondurilor astfel eliberate pentru programele sociale, vor aprecia asigurările date lor de președinte numai după ce vor afla ce indicație a dat el congresmenilor republicani, membri ai conferinței comitetului Camerei și Senatului, care urmează a dezbate propunerile de mai sus și a hotărî soarta lor".

În intervalele dintre aceste întrevederi, președintele, exprimînd sugestiile făcute de congresmeni și de conducerea partidului republican în legătură cu completarea locului de vicepreședinte, l-a desemnat pentru acest post pe fostul guvernator al statului New York, Nelson Rockefeller, cunoscut în cercurile politice americane pentru vederile sale politice moderate și chiar, după aprecierea observatorilor, liberale. „Între alte cîștiguri realizate de republicani prin această numire — declara un membru al conducerii partidului republican — trebuie subliniat în mod deosebit rolul ei în sudarea fisurilor adînci din rîndurile partidului de guvernămînt."

Pe primele locuri ale agendei problemelor externe ale noii administrații figurează criza cipriotă și situația din Orientul Apropiat, precum și grija de a continua direcțiile politicii externe fixate de administrația Nixon. Pe lîngă asigurările date lumii de noul președinte în discursul său inaugural, că va continua politica de destindere internațională, Gerald Ford a ținut să sublinieze aceste asigurări repetîndu-le în cadrul întrevederilor avute cu ambasadorul Uniunii Sovietice, Anatoli Dobrînin, ministrul afacerilor externe al Egiptului, Ismail Fahmy, ministrul de externe al Siriei, Abdel Halim Khaddam, și cu regele Iordaniei, Hussein.

Întrevederile cu reprezentanții lumii arabe au avut drept obiectiv de a întări posibilitățile de edificare a păcii în această zonă și a pregăti noua etapă a negocierilor pentru reglementarea conflictului arabo-israelian — a anunțat Casa Albă. „Administrația Ford, spunea J.F. Terhorst, este foarte preocupată de a asigura condițiile necesare împiedicării reluării ostilităților". Totodată, dorește să demonstreze că diplomația personală a fostului președinte Nixon nu a fost chiar atît de personală în cazul Orientului Apropiat, ci a întruchipat interesele principalelor cercuri politice ale țării în promovarea unei păci juste și durabile în această zonă.

Nu de aceleași aprecieri pozitive se bucură, în paginile revistelor și cotidienelor americane, diplomația administrației față de criza cipriotă.

Multiplicarea și amplificarea criticilor l-au determinat pe secretarul de stat, H. Kissinger, să declare că „Statele Unite se pronunță împotriva scindării insulei Cipru și în favoarea restabilirii suveranității naționale a poporului cipriot". Totodată, într-o încercare de reconciliere cu Atena, președintele Ford a trimis premierului Greciei, Constantin Caramanlis, o invitație de a face o vizită oficială la Washington.

Invitații similare, însă în scopuri diferite, au fost adresate de noul președinte al S.U.A. premierului Japoniei, Kakuei Tanaka, noului cancelar al R.F. Germania, Helmut Schmidt, și, totodată, Gerald Ford a acceptat invitația, adresată inițial lui Nixon, de a face o vizită oficială în Japonia după alegerile congresionale din noiembrie.

Observatorii politici și diplomatici din Washington, cît și presa locală, se abțin de la a se lansa în pronosticuri în legătură cu tactica și strategia ce vor fi urmate de noua administrație spre a continua direcțiile principale ale politicii externe a Administrației Nixon, apreciind că acestea vor căpăta contururi mai precise după confirmarea de către forul legislativ a noului vicepreședinte și, mai ales, după alegerile parțiale congresionale din 5 noiembrie, cînd vor fi aleși toți membrii Camerei Reprezentanților și 30 la sută din numărul senatorilor. Pornind, însă, de la interesele naționale ale S.U.A. și ale cauzei colaborării internaționale, menținerii păcii și securității în lume, cercurile diplomatice din Washington își exprimă speranța că Gerald Ford va continua eforturile fostei administrații spre lărgirea procesului destinderii, va angaja S.U.A. în efortul general de așezare a relațiilor dintre state pe principiile dreptului, eticii și justiției internaționale.

NICOSIA

Situația reclamă soluții urgente

Sinuoasa evoluție a crizei cipriote a adus pe tapet două probleme urgente, de cea mai strictă actualitate. Una este aceea a refugiaților, în prezent estimîndu-se că aproximativ 200 000 de persoane (reprezentînd 40 la sută din populația cipriotă greacă) și-au părăsit căminele și s-au deplasat în regiunile de sud ale țării, rămase sub controlul autorităților de la Nicosia. Soarta lor, după cum relevă corespondenții de la fața locului ai agențiilor de presă și surse ale Crucii Roșii Internaționale, este din mai multe puncte de vedere dramatică : pe de o parte, din cauza lipsei de adăposturi, iar, pe de altă parte, din cauză că aglomerările din regiunile sudice au creat probleme urgente cu privire la hrană, apă, îmbrăcăminte, medicamente, pături și alte articole de primă necesitate. Ajutorul minim ce ar fi necesar de urgență celor 200 000 de refugiați este apreciat la sute de milioane de dolari.

A doua prioritate este considerată aceea a limitării daunelor provocate economiei cipriote ca urmare a bombardamentelor, distrugerii sau avarierii grave a unor instalații industriale, a întreruperii activităților turistice (principală sursă de venituri pentru Cipru), dezorganizării agriculturii și altor motive. Surse oficiale de la Nicosia au declarat că pierderile înregistrate de ansamblul economiei țării se ridică la mai mult de o sută de milioane lire cipriote. În același timp, s-a arătat că 70 la sută din producția națională provenea din zona ocupată în prezent de forțele turcești ; aici se află cea mai mare parte a suprafețelor agricole ale Ciprului, mai mult de jumătate din sectorul industrial, precum și principalul port al țării, Famagusta, prin care se efectuează 83 la sută din tranzitul de mărfuri. Cvasitotalitatea mîinii de lucru din insulă se află într-o stare de șomaj total sau parțial, spre deosebire de situația existentă în urmă cu o lună și jumătate.

În general, se apreciază că problema refugiaților (inclusiv a condițiilor dramatice cu care aceștia sînt confruntați) a devenit, în momentul de față, preocuparea principală a guvernului de la Nicosia și unul din aspectele de soluționarea căruia depinde, într-un fel sau altul, eventuala reluare a convorbirilor pentru reglementarea globală a crizei cipriote. Chestiunea care se pune este aceea a condițiilor în care numărul mare de persoane deplasate în sudul țării s-ar putea întoarce la căminele lor, inaugurîndu-se, astfel, etapele necesare în vederea normalizării situației pe insulă.

Cu prilejul vizitei efectuate la o tabără de refugiați din districtul Larnaca, șeful interimar al statului cipriot, Glafkos Clerides, declara că una din condițiile pentru ca el să poată participa la viitoare negocieri globale este „ca persoanele deplasate să se întoarcă acasă în deplină securitate". Pe de altă parte, liderul ciprioților turci, Rauf Denktaș, vicepreședinte al Republicii, sublinia — într-o declarație reluată de agenția United Press International — că cei 200 000 de refugiați nu vor fi autorizați să revină la căminele lor decît „după ce un acord de pace integral va fi realizat". Totuși, potrivit agențiilor de presă, evoluțiile cele mai recente par să indice o ușoară apropiere a poziției celor două părți în problema amintită. Din surse diplomatice, reluate de agenția France Presse, s-a aflat că, în urma convorbirilor cu înaltul comisar al O.N.U. pentru refugiați, Saddrudin Aga Khan (acesta se află la Nicosia pentru a coordona operațiunile de asistență umanitară), oficialitățile cipriote nu s-ar opune, în prezent, creării unor lagăre provizorii pentru persoanele deplasate în sudul insulei, cu condiția, însă, ca acestea să poată reveni acasă în momentul realizării unui acord global. Din sursă cipriotă turcă s-a aflat, pe de altă parte, că Rauf Denktaș ar putea să consimtă asupra revenirii a 50—60 000 de refugiați în sectorul grec din Famagusta. O asemenea evoluție, notează observatorii, ar diminua simțitor numărul persoanelor rătăcite pe drumuri-

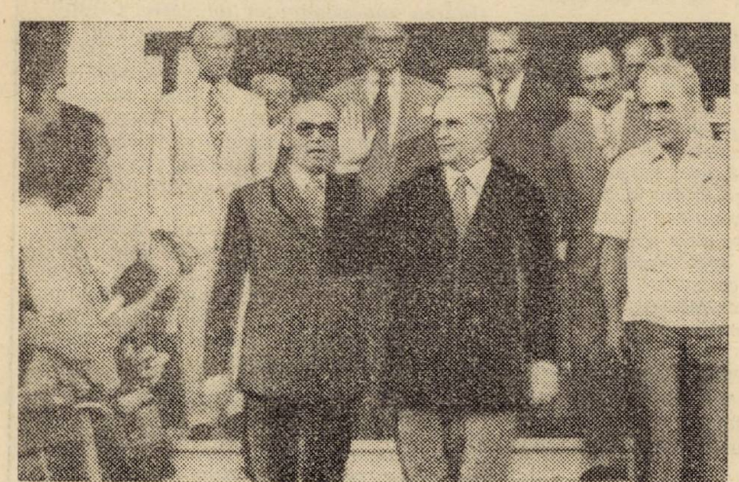

În imagine : premierul Caramanlis înconjurat de ziariști. Guvernul Greciei a acceptat, în principiu, propunerea sovietică privind convocarea unei conferințe multilaterale în problema Ciprului

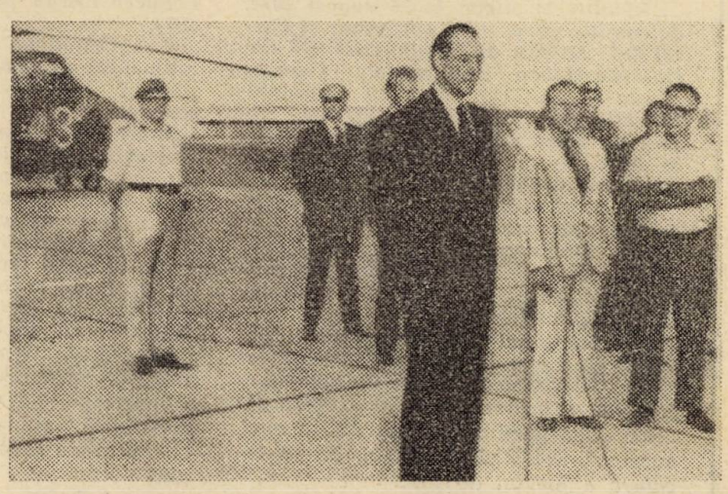

Secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, adresîndu-se ziariștilor la sosirea la Nicosia

Zona haşurată oblic pe harta alăturată reprezintă teritoriul aflat sub controlul nemijlocit al forţelor turceşti din Cipru, însumînd aproximativ o treime din suprafaţa insulei. Cea mai mare parte a lui a fost ocupată în urma operaţiunilor militare din perioada 14—16 august În sud, limita zonei respective o constituie aşa-numita linie strategică Attila, menită să dea un contur precis enclavei pentru care Turcia reclamă autonomie administrativă în cadrul unui stat cipriot federal

(După „Le Monde")

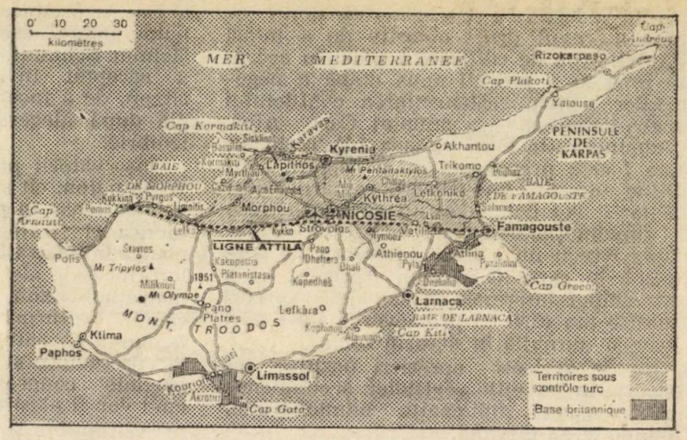

le insulei şi ar crea o premisă pentru soluţionarea unor probleme similare.

■

Pe plan politic şi diplomatic, priorităţile impuse de criza cipriotă par să se refere, în primul rînd, la găsirea unei formule convenabile tuturor părţilor pentru iniţierea unor negocieri de pace şi a cadrului adecvat desfăşurării acestora. Cel puţin pentru moment, şansele unei reluări a conferinţei în cinci de la Geneva (cele trei state garante ale independenţei Ciprului şi reprezentanţii comunităţilor din insulă) par serios diminuate ca urmare a hotărîrii Greciei de a nu participa în condiţiile actuale.

Potrivit observatorilor politici, această hotărîre a guvernului de la Atena porneşte de la insatisfacţia Greciei faţă de modul în care faza a doua a conferinţei a fost întreruptă, la 13 august, şi faţă de situaţia creată în Cipru prin ofensiva forţelor armate turceşti. Anterior, de comun acord cu autorităţile de la Nicosia, autorităţile de la Atena au cerut retragerea trupelor turceşti pe poziţiile deţinute la 9 august, înainte de reluarea ostilităţilor, şi soluţionarea adecvată a problemelor umanitare. Or, declaraţiile conducătorilor de la Ankara, favorabile reluării imediate a negocierilor de la Geneva, subliniază că acestea ar trebui să debuteze cu abordarea altor aspecte, vizînd, în esenţă, realizarea statului federal cipriot, pe baze geografice. Mărimea sectorului deţinut de armata turcă în Cipru — declară autorităţile de la Ankara — „este negociabilă, în limite rezonabile", nu însă şi statutul acestui sector ca atare.

În contextul eforturilor pentru depăşirea deosebirilor de păreri existente şi pentru a contribui la o soluţionare politică a crizei, observatorii au acordat o atenţie specială vizitelor efectuate la Atena şi Ankara de secretarul federal pentru afacerile externe al Iugoslaviei, Miloş Minici, care a transmis conducătorilor respectivi mesaje din partea preşedintelui Tito. Potrivit presei iugoslave, scopul turneului lui Minici l-a constituit efectuarea „unui schimb de vederi exhaustiv" asupra situaţiei actuale şi asupra posibilităţilor de deblocare a crizei.

Agenda politică şi diplomatică în jurul crizei cipriote a înscris, la 22 august, declaraţia guvernului sovietic cu privire la situaţia din această ţară. Reafirmîndu-şi poziţia faţă de problema cipriotă, guvernul sovietic apreciază ca oportună convocarea, în cadrul O.N.U., a unei conferinţe internaţionale cu participarea Ciprului, Greciei, Turciei şi a tuturor statelor membre ale Consiliului de Securitate. La conferinţă ar putea participa şi alte state, şi anume din rîndul ţărilor nealiniate. Propunerea sovietică a fost acceptată, pînă în prezent, de Grecia şi Cipru, şi respinsă de liderul comunităţii turce din insulă. Un purtător de cuvînt britanic a declarat că guvernul Marii Britanii „va examina cu grijă propunerile sovietice", iar secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, a arătat că declaraţia sovietică este studiată în Consiliul de Securitate.

Rezultatele ultimei acţiuni întreprinse în legătură cu criza cipriotă — turneul efectuat de secretarul general al O.N.U. la Atena, Nicosia, Ankara şi Londra — vor fi cunoscute după prezentarea unui raport în faţa Consiliului de Securitate. Dar, după cum au declarat surse oficiale ale Naţiunilor Unite, turneul a fost consacrat examinării sub toate aspectele a situaţiei din Cipru, inclusiv a problemelor umanitare şi economice, a propunerii sovietice şi a statutului forţelor O.N.U. din insulă. Turneul său a prilejuit, la Nicosia, prima întrevedere a liderilor comunităţilor greacă şi turcă după întreruperea negocierilor de la Geneva, cei doi convenind să aibă întîlniri regulate în fiecare săptămînă, în ziua de luni, pentru continuarea convorbirilor. În urma acestei reuniuni, un purtător de cuvînt al O.N.U. a apreciat că, în Cipru, „cuvintele au înlocuit glasul gloanţelor". La rîndul său, Kurt Waldheim a declarat că liderii comunităţilor greacă şi turcă au dovedit bune intenţii în timpul întrevederii de luni. „Am impresia — a spus el — că începutul bun din acest domeniu va contribui la găsirea unei soluţii politice problemei cipriote".

Ion Madoşa

Declaraţia comună Portugalia — P.A.I.G.C.

— text integral —

„Reunite la Alger, la 26 august 1974, delegaţiile guvernului portughez şi Partidului African al Independenţei din Guineea-Bissau şi Insulele Capului Verde (P.A.I.G.C.), în urma negocierilor bilaterale desfăşurate într-un climat de mare cordialitate — la Londra şi Alger — anunţă că au parvenit la un acord complet.

Din acest acord, ele degajă următoarele puncte esenţiale :

1 — Recunoaşterea de jure a Republicii Guineea-Bissau ca stat suveran de către statul portughez va avea loc la 10 septembrie 1974.

2 — Încetarea focului respectată reciproc de facto pe întregul teritoriu al Republicii Guineea-Bissau de către forţele terestre, maritime şi aeriene ale celor două părţi se transformă în mod automat, începînd de astăzi, într-o încetare a focului de jure.

3 — Cele două delegaţii au convenit ca forţele armate portugheze să se retragă complet din teritoriul Republicii Guineea-Bissau pînă la 31 octombrie 1974.

4 — Cele două delegaţii au căzut, de asemenea, de acord ca statul portughez şi Republica Guineea-Bissau să stabilească şi să dezvolte relaţii de cooperare activă, în special în domeniile economic, financiar, cultural şi tehnic, pe bază de independenţă, respect reciproc, egalitate, reciprocitate a intereselor şi raporturi armonioase între cetăţenii fiecăreia dintre cele două republici. În acest scop, cele două delegaţii au căzut de acord ca statul portughez şi Republica Guineea-Bissau să stabilească relaţii diplomatice la nivel de ambasadori, după recunoaşterea de jure de către Portugalia a Republicii Guineea-Bissau, şi să încheie, în cel mai scurt timp, acorduri care vor concretiza noile raporturi dintre cele două ţări.

5 — Delegaţia portugheză, în numele guvernului portughez, reafirmă dreptul poporului din Insulele Capului Verde la autodeterminare şi la independenţă şi garantează realizarea acestui drept conform rezoluţiilor pertinente ale O.N.U., ţinînd, de asemenea, cont de voinţa exprimată de către Organizaţia Unităţii Africane.

6 — Cele două părţi consideră că obţinerea independenţei de către Insulele Capului Verde, în cadrul general al decolonizării teritoriilor africane aflate sub dominaţie portugheză, constituie un factor necesar pentru o pace durabilă şi o cooperare sinceră între Republica Guineea-Bissau şi Republica Portugalia.

7 — Amintind rezoluţia Consiliului de Securitate, care recomandă admiterea Republicii Guineea-Bissau în Organizaţia Naţiunilor Unite, delegaţia P.A.I.G.C. apreciază cu satisfacţie eforturile diplomatice însemnate depuse cu acest prilej de către guvernul portughez, eforturi care sînt în perfectă armonie cu spiritul de bunăvoinţă care animă cele două părţi.

8 — Cele două delegaţii îşi exprimă satisfacţia că au putut duce la bun sfîrşit negocierile ce au făcut posibilă încheierea războiului, de care este răspunzător regimul portughez răsturnat de la putere, negocieri care deschid perspective unei cooperări rodnice şi frăţeşti între ţările şi popoarele lor".

GENEVA

Dezarmarea: necesitatea trecerii la fapte

Corespondență de la Corneliu Vlad

Într-o discuție purtată mai de mult, domnul Alfonso Garcia Robles, șeful delegației Mexicului la lucrările Comitetului pentru dezarmare, ne vorbea despre „discrepanța dintre vorbe și fapte" existentă în domeniul dezarmării. La sesiunea din acest an a comitetului, încheiată la 22 august, interlocutorul nostru, ca și mulți alți participanți, au ținut să atragă atenția, în termeni tot mai critici, asupra situației paradoxale cînd, în ciuda intensificării eforturilor de dezarmare ale statelor — desfășurate în condițiile îmbunătățirii, în ultimii ani, a atmosferei internaționale — cursa înarmărilor înregistrează niveluri tot mai ridicate atît pe plan cantitativ, cît și (element cu consecințe deosebit de serioase) pe plan calitativ.

Actualul moment de stagnare, care tinde să se prelungească în activitatea Comitetului pentru dezarmare, a determinat numeroase delegații să facă un bilanț al realizărilor obținute la Geneva, în 13 ani de negocieri. Peste 650 de ședințe plenare au avut loc în acest răstimp, peste 30 de volume masive rezumă procesele verbale ale lucrărilor. Care sînt rezultatele obținute ? În mod concret — observa secretarul general al O.N.U. în mesajul adresat, anul aceasta, conferinței — este vorba de tratatul interzicînd amplasarea de arme nucleare și alte arme de distrugere în masă pe fundul mărilor și oceanelor, convenția asupra interzicerii perfecționării, fabricării și stocării de arme toxice și bacteriologice, tratatul de neproliferare a armelor nucleare și tratatul interzicînd experiențele nucleare în atmosferă, spațiul extraatmosferic și sub apă. Fapte care — continua Kurt Waldheim — „indică într-un mod încurajator direcția spre care comunitatea internațională dorește să se orienteze". Dar, ținea să adauge secretarul general al O.N.U., „aceste rezultate, oricît de importante ar fi ele, nu reprezintă decît măsuri inițiale. Simțim cu toții că vor fi necesare eforturi sporite pentru încetarea efectivă a cursei înarmărilor".

Dezbaterile din comitet au realizat, și în acest an, un diagnostic elocvent al cursei înarmărilor în lume și, în primul rînd, al cursei înarmărilor nucleare. În una dintre intervențiile sale consacrate în întregime fenomenului cursei înarmărilor, șeful delegației României, ambasadorul Constantin Ene, observa că, „în cei peste zece ani de existență a Comitetului pentru dezarmare, dublat în ultimul timp și de alte foruri de negocieri în acest domeniu, cursa înarmărilor și-a urmat nestingherită curba ascendentă, înregistrînd parametri inegalabili de nici un alt domeniu de activitate umană". Exemplele citate în acest sens de către participanți sînt mai mult decît elocvente. Din 1962 și pînă astăzi, cheltuielile militare ale statelor s-au dublat. Dacă se menține actuala situație, în deceniul al 8-lea ele vor însuma 2 500 miliarde de dolari. Cantitatea de explozibil nuclear existent în prezent în lume este de peste 52 000 de ori mai mare decît totalitatea forței explozive folosită în ultimul război mondial.

Competiția înarmărilor se accelerează și pe plan calitativ. Un exemplu : dacă submarinul nuclear cel mai modern care exista în 1968 costa 180 milioane de dolari, cel care îl înlocuiește în prezent costă 1,3 miliarde de dolari, adică de șapte ori mai mult. Faptul în sine este, totodată, un indiciu semnificativ al creșterii formidabile a puterii destructive a acestei arme.

S-au dat și alte cifre, s-au citat opiniile unor oameni de autoritate în materie, care atrag atenția asupra gravității fără precedent a pericolului înarmărilor. Potrivit istoricului englez Arnold Toynbee, „amenințarea care planează asupra omenirii este, din 1945, mult mai mare decît a fost vreodată în primul milion de ani ai istoriei universale". Secretarul de stat al S.U.A., Henry Kissinger, apreciază că, dacă „explozia de tehnologie și de cifre în domeniul înarmărilor nu va fi curmată cît mai curînd, vom trăi într-o lume deosebit de complexă, în care vor exista posibilități de conflagrație nucleară care ar fi fost inimaginabile în urmă cu 15 ani". În sfîrșit, la una din recentele conferințe „Pugwash" se atrăgea atenția în modul cel mai serios asupra faptului că, „în timp ce cursa înarmărilor cantitative poate atinge un punct de saturație, cursa calitativă poate continua la infinit, dacă nu este oprită prin acte politice corespunzătoare".

Care a fost, în această privință, activitatea din acești ani a Comitetului pentru dezarmare ? Mai mulți vorbitori au ținut să amintească faptul că, încă în urmă cu cinci ani, pe ordinea de zi a lucrărilor comitetului au fost înscrise patru mari grupe de probleme : 1. noi măsuri eficace vizînd încetarea cursei înarmărilor nucleare la o dată apropiată și dezarmarea nucleară ; 2. măsuri de ordin nenuclear ; 3. alte măsuri colaterale ; 4. dezarmarea generală și totală, sub un control internațional strict și eficace. În cursul celor cinci sesiuni anuale care s-au desfășurat pe baza acestor puncte, „discuțiile s-au purtat îndeosebi asupra unor măsuri colaterale.

La punctul 1 — privind dezarmarea nucleară — comitetul urma să examineze, între alte măsuri, încetarea completă a experiențelor nucleare, interzicerea folosirii armelor nucleare, încetarea fabricării de material fisionabil în scopuri militare, oprirea producției, reducerea și eliminarea stocurilor de arme nucleare, stabilirea de zone denuclearizate. În acești cinci ani de negocieri, cea mai mare parte a timpului acordat acestor probleme a fost alocată discutării interzicerii totale a experiențelor nucleare, obiectiv asupra căruia nu s-a ajuns încă la un rezultat concret.

La punctul 2 — măsuri nenucleare — s-a realizat convenția amintită în ce privește interzicerea armelor biologice : un acord relativ la prohibirea armelor chimice este în curs de negociere.

La punctul 3 — alte măsuri colaterale — ca rezultat concret trebuie menționat acordul privind prevenirea cursei înarmărilor pe fundul mărilor, document care, după cum au subliniat o serie de delegații, nu prevede o interzicere totală a cursei înarmărilor în mediul respectiv, ci doar amplasarea de arme de distrugere în masă.

Acestea fiind faptele, în analizele făcute asupra activității din ultimii ani, în comitet apar tot mai frecvent aprecieri relevînd „recolta slabă", „progrese lente și în domenii marginale", „lipsă de rezultate semnificative". Absența progreselor semnificative, situația de stagnare a tratativelor țin, în esență, de domeniul voinței și hotărîrii politice a statelor. În același timp, însă, nu trebuie trecut cu vederea rolul important pe care îl are existența unui for autentic de negocieri asupra dezarmării, for care să țină seama de năzuințele legitime ale statelor lumii. Pentru delegația României, ca și pentru delegațiile altor țări membre ale comitetului, una din cauzele principale ale situației nesatisfăcătoare existentă în cadrul negocierilor de dezarmare o constituie faptul că nu s-au creat posibilitățile necesare în vederea participării la aceste tratative a tuturor statelor interesate. În concepția României și a numeroase altor state, Comitetul pentru dezarmare trebuie să fie un organism deschis participării cu drepturi egale a tuturor statelor interesate, prin luarea în considerație a propunerilor și inițiativelor tuturor membrilor săi, întrucît dezarmarea interesează, prin natura și importanța ei, toate statele lumii, în cel mai înalt grad. Pronunțîndu-se pentru lărgirea componenței comitetului, mai multe delegații au subliniat că acest pas pozitiv trebuie însoțit și de alte măsuri vizînd imprimarea unui nou impuls lucrărilor forului de negocieri de la Geneva. În acest sens, se impun, în primul rînd, realizarea cerințelor privind lărgirea și îmbunătățirea activităților comitetului, democratizarea și supunerea lucrărilor sale unui control efectiv din partea opiniei publice mondiale, trecerea la elaborarea unor programe concrete de dezarmare, care să fie prezentate în fața tuturor popoarelor lumii și care să fie puse în aplicare. Este necesar, cum spunea unul din participanți, să se treacă și în cîmpul dezarmării în „era hotărîrilor și a acțiunilor".

O marcă specifică a sesiunii din acest an a Comitetului pentru dezarmare o constituie preocuparea susținută a diferitelor state membre, între care și România, pentru depășirea actualului stadiu de imobilism, pentru reactivarea lucrărilor și realizarea, în cadrul acestui for de negocieri de la Geneva, a unor măsuri practice de dezarmare. Tradiționalul raport anual înaintat de către comitet Adunării Generale a O.N.U. și Comisiei de dezarmare a Națiunilor Unite consemnează, și în acest an, contribuția activă a României la desfășurarea în condiții cît mai bune a negocierilor de dezarmare de la Geneva. Documentul citat relevă, între altele, punctul de vedere al României privind înalta prioritate a realizării dezarmării nucleare ; crearea de zone denuclearizate în diferite zone ale lumii, inclusiv în regiunea Balcanilor, în care se află situată țara noastră ; edificarea destinderii și crearea de relații noi, democratice, între state, pe baza încrederii, egalității în drepturi, respectarea independenței și suveranității naționale, a renunțării la forță și la amenințarea cu folosirea acesteia ; realizarea unui acord de prohibire a armelor chimice, ca parte integrantă a procesului de eliminare a tuturor armelor de distrugere în masă ; înghețarea și reducerea bugetelor militare, începînd cu cele ale statelor puternic înarmate ; abordarea globală a problemelor dezarmării generale și totale de către comitet. Militînd pentru transpunerea în viață a unor măsuri reale, efective, de dezarmare, România apreciază că este dreptul și, în același timp, îndatorirea fiecărui stat de a-și aduce propria contribuție la realizarea, cu un ceas mai devreme, a imperativului creării unei lumi fără arme.

1000 + 1

Arhive

Arhivele personale ale lui Richard Nixon, pe care le-a donat Arhivelor naționale, nu vor putea fi divulgate înainte de 1 ianuarie 1985 fără autorizația sa, relevă „New York Times", care citează o scrisoare a fostului președinte al S.U.A. Mai înainte, Nixon hotărîse că arhivele personale anterioare venirii sale la Casa Albă pot fi consultate imediat ce părăsește postul de președinte.

Neproliferare

Egiptul s-a angajat să nu fie primul stat care va introduce armele nucleare în Orientul Mijlociu și a cerut Israelului să adere la tratatul de neproliferare nucleară. Ministrul de externe egiptean, Ismail Fahmi, a arătat că semnarea acestui tratat reprezintă o cerință indispensabilă, de importanță crucială. Fahmi a cerut Statelor Unite să intervină pe lîngă Israel, pentru a convinge această țară să semneze tratatul. Atunci cînd Israelul îl va fi semnat, Egiptul va proceda la un gest similar.

Telefon

După Londra, Roma este al doilea oraș european cu cel mai mare număr de telefoane. Aici există 1 245 000 posturi telefonice, față de 3 970 000 cîte sînt la Londra. Pe locul trei se află Madrid, cu cifra de 1 200 000.

Statistică

Agenția France Presse precizează că, în prezent, peste 5 000 de dezertori și nesupuși americani trăiesc în străinătate. Potrivit statisticilor ministerelor americane de justiție și al apărării, din cei 28 661 dezertori, recenzați la 31 decembrie 1973, 2 099 s-au refugiat în 59 de țări, iar ceilalți se află în Canada. Din 4 100 tineri americani urmăriți pentru nesupunere, aproape 3 000 se află în Canada.

Arheologie

Peru va avea, în următorii ani, un nou centru arheologic — Tantamayo, situat la 3 500 metri altitudine, în Anzi. Experiențele cu carbon-14 au dovedit existența unor foarte vechi civilizații, datînd de circa 3 500 de ani. Descoperirea aparține exploratorului francez Bertrand Flornoy, care a semnalat, încă după prima sa călătorie din 1947, existența unor construcții etajate, a căror arhitectură fusese necunoscută pînă acum în culturile indiene vechi. Bertrand Flornoy, care este, în prezent, deputat U.D.R. și președinte al grupului parlamentar Franța—America Latină, a relevat că cercetările recente au confirmat vechimea acestor vestigii, care vor constitui una din cele mai importante zone arheologice din America Latină.

Alegere

Președintele Gerald Ford a telefonat fostului președinte Richard Nixon, la San Clemente, pentru a-l anunța că a hotărît să-l numească pe fostul guvernator al statului New York, Nelson Rockefeller, în postul de vicepreședinte al S.U.A. Rockefeller, care se afla în biroul lui Gerald Ford, a discutat, de asemenea, cu Richard Nixon. Fostul președinte al S.U.A. i-a spus lui Gerald Ford că „a făcut o alegere bună și că a numit un om competent într-un post important".

Misiune

O delegație egipteană condusă de ministrul de interne, Mandouh Salem, va pleca la 1 septembrie în Libia. Ea va avea ca misiune să contribuie la normalizarea relațiilor egipteano-libiene, a declarat o sursă autorizată egipteană, după convorbirile de la Alexandria dintre președintele Sadat, colonelul Geddafi și președintele Emiratelor Arabe Unite, Zayed Ben Sultan. În cursul convorbirilor tripartite, a adăugat aceeași sursă, s-a hotărît ca schimburile de informații dintre Cairo și Tripoli să aibă loc în mod „obiectiv, evitîndu-se disputele sterile". Aceste schimburi, a precizat sursa, vor trebui să contribuie la menținerea relațiilor frățești dintre țările arabe, în această perioadă crucială pentru statele respective.

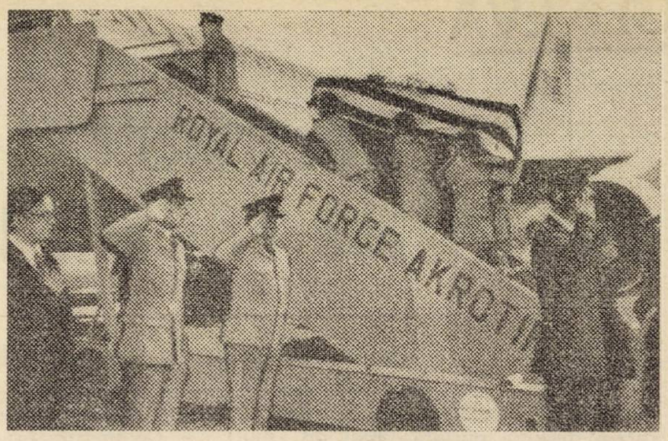

Corpul neînsuflețit al ambasadorului american la Nicosia, Roger Davies, este transportat spre Washington. La Placerville, în California, d-na Kitty Davies, 78 de ani, primește vestea morții fiului său, ucis în timpul unei demonstrații

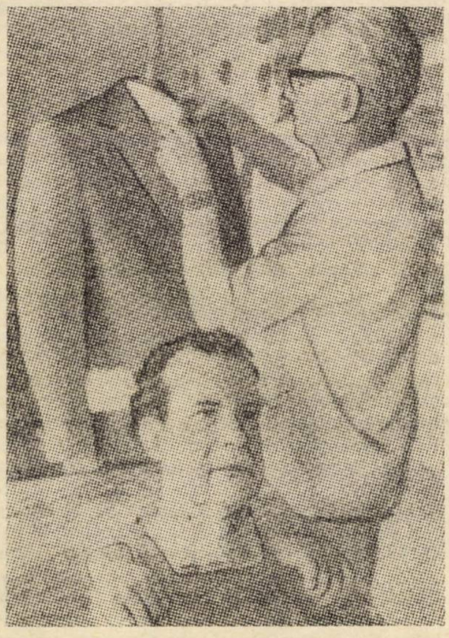

Celebrul muzeu Tussaud din Londra, al figurilor de ceară, se pregătește să-l includă pe fostul președinte Richard Nixon printre personalitățile ale căror reproduceri sînt cunoscute în întreaga lume

Pentru ziariști, interminabilele așteptări au luat sfîrșit. Conferința de la Geneva privind situația din Cipru s-a caracterizat prin lucrările sale în afara orarului dar, odată suspendate, corespondenții sosiți la fața locului au intrat în repaos

Ciudatul monstru „Nessie" a fost imortalizat într-o sculptură realizată de un artist londonez. Din centrul Londrei, este transportat spre lacul scoțian Loch Ness, unde se spune că ar fi fost văzut. Copia va înhiba, se speră, exemplarul autentic...

Trupe

Leonid Zamiatin semnează în „Sovetskaia Rossia" un comentariu intitulat „Încă o dată despre Cipru", în care arată: „Evacuarea trupelor străine, dar a tuturor trupelor străine – iată principiul-cheie care poate asigura suveranitatea, independența și integritatea teritorială a Ciprului, încetarea neamestecului din afară în treburile interne ale țării... Guvernul sovietic, interesat în menținerea păcii în această regiune, depune uriașe eforturi spre a restabili poziția Ciprului ca stat independent, unitar și suveran. Intervenția militară trebuie să înceteze neîntîrziat și atunci înșiși cipriotii greci și turci își vor putea soluționa singuri, pe bază de egalitate, problemele interne, fără amestec din afară".

Autenticitate

Membrii guvernului togolez au decis în unanimitate să renunțe la prenume „de împrumut", anunță cotidianul „Togo Presse". Hotărîrea răspunde „politicii de autenticitate pusă în practică de președintele republicii". La 5 mai, generalul Eyadema renunțase la pronumele Etienne. Pe de altă parte, principalele artere ale capitalei togoleze au căpătat nume ale eroilor naționali sau legate de datele importante ale istoriei țării.

Diplomație

Ca urmare a recunoașterii de către Portugalia a Republicii Guineea-Bissau și luînd act de declarațiile oficiale ale guvernului de la Lisabona, prin care se recunoaște dreptul la autodeterminare și la independență teritoriilor africane aflate sub administrație portugheză, guvernul tunisian a hotărît să restabilească relațiile diplomatice cu Portugalia, întrerupte în luna august 1963, a anunțat Ministerul de Externe al Tunisiei.

Piața Concorde și alte locuri centrale din Paris au fost închise temporar traficului rutier, rămînînd accesibile exclusiv pietonilor

Plecare

Leonid Iliciov, locțiitor al ministrului afacerilor externe al U.R.S.S., șeful delegației guvernamentale sovietice la tratativele sovieto-chineze în problemele de frontieră, a părăsit Pekinul, plecînd la Moscova temporar, pentru probleme de serviciu, anunță agenția T.A.S.S.

Traversare

Abla Khairi, în vîrstă de 13 ani, a traversat Canalul Minecii, devenind cea mai tînără înotătoare din lume care realizează această performanță. Mica elevă din Cairo a străbătut 21 de mile în 12 ore și jumătate, pe o mare agitată. Aceeași traversare a fost efectuată în 1964 de americanca Leonore Modell, care avea pe atunci 14 ani.

Dezangajare

Regele Hussein al Iordaniei și-a reînnoit oferta de a negocia o dezangajare militară cu Israelul și a declarat că va saluta contribuția personală a secretarului de stat Henry Kissinger prin intermediul „diplomației navetei". Suveranul iordanian a arătat că discuțiile avute de Kissinger la Washington cu emisari israelieni și arabi nu au stabilit încă dacă următoarea etapă în căutarea unei păci trainice în Orientul Mijlociu o vor constitui negocierile israeliano-iordaniene sau convorbirile privind continuarea dezangajării militare între Israel și Egipt de-a lungul Peninsulei Sinai.

Mesaje

Ziarul „Borba" menționează că mesajele trimise de președintele Iosip Broz Tito conducătorilor Greciei și Turciei conțin poziții foarte asemănătoare cu cele exprimate pînă acum de Iugoslavia, privind soluționarea problemei cipriote. „Nu intenționăm să mediem sau să ne oferim bunele oficii vreuneia din părțile implicate în dispută. Dar se crede că misiunea iugoslavă poate avea un efect pozitiv asupra relațiilor Iugoslaviei cu Grecia și Turcia și ar putea contribui la concretizarea ideii asupra modului în care problema cipriotă poate fi cel mai bine soluționată".

Recepție la Casa Albă în onoarea regelui Hussein și a soției sale

Cauză

Președintele Comitetului Executiv al O.E.P., Yasser Arafat, a subliniat, la înapoierea sa din Arabia Saudită, importanța întîlnirii pe care a avut-o cu regele Feisal. Această vizită, a declarat el agenției Wafa, este importantă, „date fiind împrejurările delicate și primejdioase prin care trece în prezent cauza noastră. Regele Feisal a dat dovadă de înțelegere față de problemele ce au fost abordate în cursul convorbirilor".

După șase ani de exil, s-a întors la Atena Andreas Papandreu

Le Monde

PARIS

PORTUGALIA: UN PAS DECISIV

Se anunţă formarea guvernului condus de Vasco Gonçalves (în dreapta fotografiei; în centru — preşedintele Spinola). „Vremea indeciziei şi a luptelor de arieregardă în Africa este depăşită"

GUVERNUL de la Lisabona este gata să recunoască Republica Guineea-Bissau drept stat independent şi-şi propune să-i sprijine intrarea în Organizaţia Naţiunilor Unite. Popoarele din Angola, Mozambic, Sao Tomé şi Principe au dreptul la „autodeterminare şi independenţă" adică, în aceste cazuri, Portugalia nu renunţă total la posibilitatea unui scrutin, organizat în urma negocierilor propuse mişcărilor de eliberare şi care ar putea comporta mai multe opţiuni, printre care şi independenţa.

Dar pasul făcut este decisiv şi spectaculos. El reprezintă o revizuire zdrobitoare a politicii încăpăţînate şi arhaice a lui Salazar şi imperceptibil deviată de Marcello Caetano, care preconiza, timid, o anume autonomie internă a teritoriilor de peste mări. „Este, în primul rînd, o victorie asupra noastră înşine şi o recunoaştere a greşelilor noastre trecute...", declara generalul Spinola în mesajul către naţiunea portugheză, pronunţat la 27 iulie, care anunţa voinţa noului regim de a începe „procesul transferării puterilor". Istoria tulburătoare şi sîngeroasă a decolonizării are înscrise prea puţine pagini roz. Este, de aceea, drept să salutăm curajul şi imaginaţia noii Portugalii.

Promisiunile de azi sînt rezultatul unei dinamici duble, în primul rînd al evenimentelor din Guineea-Bissau, Mozambic şi Angola. În timp ce conflictele de orientare, uneori publice, cel mai adesea secrete, se multiplicau şi se ascuţeau în sînul noului regim portughez, degradarea rapidă a situaţiei politice şi militare în Africa plasa autorităţile de la Lisabona într-o poziţie din ce în ce mai dificilă. Dacă, duminică 4 august, s-a ajuns la punctul de la care nu mai exista întoarcere, aceasta s-a întîmplat, în primul rînd, prin forţa împrejurărilor. Abia apoi vine bunăvoinţa. Analiza realistă şi inteligentă a actualului raport de forţe şi a adevăratelor interese ale naţiunii permite, totuşi, micii Portugalii să se reconcilieze spectaculos cu Naţiunile Unite.

„Căpitanii" Mişcării forţelor armate, care au înlăturat salazarismul lui Marcello Caetano, „s-au recunoscut" în jungle şi în mlaştinile Africii. S-au organizat, mai întîi, în clandestinitate pentru a pune capăt războiului colonial şi şi-au pregătit îndelung insurecţia. Primele manifeste, distribuite sub manta în cazărmi, afirmau necesitatea recunoaşterii dreptului la autodeterminare şi independenţă al populaţiilor din teritoriile de peste mări. Această recomandare era considerată ca o condiţie sine qua non a reuşitei unei eventuale experienţe de democratizare în metropolă. Ea figura în programul Mişcării forţelor armate, publicat imediat după răsturnarea guvernului Caetano şi adoptat, în luna mai, drept program comun oficial al echipei conduse de Palma Carlos.

Născută în Africa, Mişcarea forţelor armate a cîştigat metropola. Dar, de la 25 aprilie, reprezentanţi ai „căpitanilor" se aflau la Bissau, Lourenço-Marques şi Luanda. Este puţin spus că nu împărtăşeau toate opţiunile superiorilor lor ierarhici rămaşi la posturi în statele majore de pe cele trei teritorii. Acelaşi conflict, surd şi ambiguu, s-a desfăşurat la Lisabona.

Inteligent şi lucid, generalul Spinola, fost comandant şef în Guineea-Bissau, nu mersese atît de departe, în aprilie, ca tinerii ofiţeri revoluţionari ai mişcării. Era, este încă, convins că războiul african paraliza dezvoltarea armonioasă şi rapidă a Portugaliei. O soluţie politică se impunea, căci treisprezece ani de război nu lăsau nici o şansă unei soluţii favorabile. Era în esenţă şi teza expusă în cartea sa „Portugalia şi viitorul" şi care, în oarecare măsură, a servit drept detonator al insurecţiei de la 25 aprilie.

Acoperit cu lauri, dar chemat la Lisabona de un guvern care se temea de el, generalul Spinola participase, la sfîrşitul lui 1973, la negocieri secrete

Lisabona: măsuri de politică economică

La 18 august, guvernul provizoriu de la Lisabona a anunţat o creştere a preţurilor de vînzare la unele produse alimentare (pîine, lapte, zahăr), precum şi la produse petroliere şi îngrăşăminte chimice.

Anunţul a fost precedat de o alocuţiune radiotelevizată a primului ministru, colonelul Vasco Gonçalves, în care acesta a cerut portughezilor să fie pregătiţi pentru o perioadă de austeritate şi sacrificii. Pe lîngă această creştere a preţurilor — a precizat premierul portughez — s-a hotărît menţinerea blocării salariilor ce depăşesc 7 500 escudos. Aceste măsuri — a explicat Vasco Goncalves — au fost considerate indispensabile pentru a se putea face faţă situaţiei economice moştenite de la regimul fascist „care a dus ţara în pragul haosului". Anunţînd măsurile economice, primul ministru i-a invitat pe portughezi să suporte aceste sacrificii „într-un climat de ordine democratică şi de pace socială".

Făcînd un bilanţ al situaţiei economice de după 25 aprilie, el a subliniat existenţa, contrar declaraţiilor fostului guvern Caetano, a unui deficit bugetar serios. În ce priveşte balanţa de plăţi, aceasta prezenta în aprilie un deficit de peste şase miliarde escudos, în timp ce, în martie, preţurile au crescut cu 30 la sută faţă de anul precedent ; totodată, politica fiscală îi defavoriza pe cei săraci, iar războiul colonial absorbea 45 la sută din bugetul naţional.

Pe de altă parte, colonelul Vasco Gonçalves a explicat că, de la mişcarea insurecţională din 25 aprilie, anumite dificultăţi au agravat situaţia. Ele ţin de creşterea generală a salariilor, „considerată justă şi necesară, dar care creează probleme în cadrul unei economii fără baze solide", de „reticenţa nejustificată a unor sectoare financiare şi industriale", de o diminuare a turismului şi de o scădere temporară a sumelor băneşti trimise în ţară de muncitorii emigraţi. (În ce priveşte acest ultim punct, situaţia — a adăugat premierul portughez — s-a ameliorat).

Cheltuielile militare — s-a subliniat în cuvîntare — rămîn încă ridicate, datorită faptului că războiul colonial încă nu s-a terminat, că decolonizarea va antrena ea însăşi cheltuieli şi, în sfîrşit, că guvernul va trebui să plătească materialul militar comandat de vechiul regim şi să ramburseze datoriile contractate pe acest plan. Toate acestea fac — a arătat premierul Gonçalves — ca avantajele economice şi financiare ale terminării războiului colonial să nu fie resimţite imediat.

Pe lîngă această politică de austeritate, guvernul portughez intenţionează să ducă o politică de progres social în favoarea clasei muncitoare, precum şi o politică de dinamizare a economiei. Din păcate, a arătat primul ministru portughez, toate aceste măsuri nu vor fi suficiente pentru evitarea creşterii inflaţiei, deşi se încearcă o stăvilire a ei printr-un control al creditului.

În încheiere, colonelul Vasco Gonçalves a subliniat că guvernul provizoriu are datoria să ia la timp măsurile de însănătoşire economică ce se impun, respingînd orice fel de tendinţe demagogice.

(După agenţia **France Presse**)

cu personalități civile și militare. Conducători ai partidelor politice clandestine sau în exil fuseseră sondați. Urma să se afle dacă ar fi posibil un proces de democratizare și decolonizare care să nu zdruncine prea rău aparatul de stat, Marcello Caetano rămînînd, de pildă, cel puțin o vreme, prim-ministru. Lașitatea acestuia din urmă a dus la eșuarea negocierilor, succesorul lui Salazar sprijinindu-se deschis, la 16 martie, după revolta regimentului 5 Caldas da Rainha, pe elementele ultra, civile și militare, ostile oricărei deschideri.

Problema care s-a pus, între aprilie și iulie, era aceea de a ști dacă Mișcarea forțelor armate va reuși să-și păstreze coeziunea și originalitatea și dacă nu cumva preocupările pentru disciplină și unitate nu ar fi putut prevala asupra opțiunilor sale politice. Criza din iulie a demonstrat că atitudinea politică a „căpitanilor" a rămas preponderentă, chiar și la trei luni de la insurecția din aprilie. Junta, sprijinită de generalul Spinola, a încercat, în aceste 12 săptămîni, să reintegreze Mișcarea forțelor armate în aparatul militar tradițional. Subtilitatea, hotărîrea „căpitanilor", reprezentați în Consiliul de Stat și prezenți într-o „comisie de coordonare" cu sediul la palatul de la Sao-Bento, la același etaj cu primul ministru Palma Carlos și adjuncții săi, au fost mai puternice.

Demisia provocată și apoi acceptată de Palma Carlos, numirea în locul său a colonelului Vasco Gonçalves, unul din „creierele" Mișcării forțelor armate, și intrarea în noua echipă însemnau că vremea indeciziei și a luptelor de ariergardă în Africa era depășită. Din acest moment, prima decizie așteptată era recunoașterea statului Guineea-Bissau. La Lisabona era imposibil să se mai ignore că în Africa începea o nouă etapă.

Marcel Niedergang

Trybuna Ludu

VARȘOVIA

CONDIȚII PENTRU CONSOLIDAREA PĂCII ÎN LAOS

Interviu acordat de prințul Sufanuvong

președinte al Comitetului Central al Frontului Patriotic Laoțian, președinte al Consiliului Politic de Coaliție Națională din Laos

— Au trecut cîteva luni de la crearea Guvernului Provizoriu de Uniune Națională și a Consiliului Politic de Coaliție Națională din Laos. Cum apreciați, pe baza experienței ultimelor luni, perspectivele menținerii unei păci trainice în țara dv.?

— Lunile care ne despart de încetarea luptelor constituie o perioadă de reinstaurare și consolidare a păcii în Laos. Instituțiile de unitate națională înființate în acest timp s-au dovedit un instrument esențial de acțiune în favoarea păcii. Scurta perioadă ce a urmat a dovedit că trăinicia stării de pace de azi depinde nu numai de noi înșine, de laoțieni. Forțele patriotice vor, într-adevăr, ca această pace să fie trainică și cred în ea. Continuă, însă, să existe forțe neocolonialiste care nu vor să permită transpunerea integrală în viață a Acordului de la Vientiane din 1973. Neocolonialismul se servește, în acest scop, de reacțiunea laoțiană.

— Ce efect are activitatea forțelor reacționare asupra guvernului? Cum apreciați activitatea organismelor comune de coaliție?

— Cred că, în pofida unor greutăți, aceste organisme funcționează destul de bine, îndeosebi Consiliul Politic de Coaliție Națională, pe care îl conduc. Am aprobat în unanimitate trei documente importante: Statutul intern al Consiliului, Declarația libertăților cetățenești și — cel mai important dintre ele — Programul de edificare a păcii, independenței, neutralității, democrației, unității și dezvoltării Regatului Laos.

— Ați putea să ne prezentați principalele puncte ale acestui program?

— În domeniul politicii externe, programul cheamă la retragerea tuturor trupelor străine de pe teritoriul Laosului, la respectarea suveranității, independenței, unității și integrității teritoriale a Laosului, la ajutor în vindecarea rănilor războiului. Programul nostru subliniază neutralitatea Laosului, ca și năzuința spre dezvoltarea de relații politice și economice prietenești cu toate țările, indiferent de orînduirea lor socială și politică, în respectul principiului coexistenței pașnice.

Laosul acceptă orice ajutor economic menit să ducă la vindecarea rănilor războiului, atîta timp cît el nu este însoțit de condiții politice care să lovească în suveranitatea țării noastre. Avem de gînd să menținem în vigoare toate acordurile și înțelegerile internaționale semnate de guvernul anterior și care corespund intereselor poporului laoțian. Considerăm, în același timp, ca neavenite acordurile de inegalitate, care pun într-o poziție privilegiată forțele neocolonialiste.

— Considerați că este posibilă menținerea unei păci trainice în Laos înainte de încheierea definitivă a războiului din întreaga Indochină, înainte de încetarea incidentelor militare în Vietnam și a războiului din Cambodgia?

— Da. Cred, în prezent, în acest lucru. Mi se pare posibil, deoarece laoțienii doresc pacea și vor depune eforturi în vederea menținerii ei. Cred, chiar, că pacea în Laos ar putea să devină un exemplu pentru alte popoare aflate încă sub presiunea războiului în Indochina.

— În ce măsură programul aprobat de Consiliul de coaliție reflectă principiile care stau la baza luptei Frontului Patriotic Laoțian?

— Aș spune că el reprezintă o realizare a programului nostru minim. În prezent, el răspunde necesităților întregii țări, fiind adaptat la situația existentă în țară. Principala problemă o constituie realizarea și menținerea unității naționale. Acest țel nu poate fi realizat niciodată fără anumite compromisuri. Cred, totuși, că limitele acestui compromis sînt clare, iar întregul program se încadrează în spiritul transformărilor progresiste pentru care am luptat atît de mult.

— Se poate spune că formarea Guvernului de Unitate Națională și adoptarea programului au constituit o victorie a Frontului Patriotic Laoțian?

— Întotdeauna am spus că ele au fost victorii ale întregului popor laoțian, care a luptat împotriva neocolonialismului și care, în această luptă, nu a precupețit suferințele și jertfele. În convorbirile cu partea de la Vientiane, niciodată nu am folosit expresia „am învins". Am cîștigat toți, întregul popor; a pierdut numai o mică minoritate interesată în război.

— Aceasta înseamnă că, în prezent, în Laos nu există învingători și învinși?

— Nu există. Ambele părți au căzut de acord asupra compromisului. În cazul în care partea de la Vientiane nu ar fi fost de acord cu compromisul, astăzi nu ar fi existat pace în Laos. Ambele părți au acceptat condițiile păcii, au acceptat programul aprobat de Consiliul nostru. În prezent, cea mai importantă sarcină o constituie transpunerea în viață a acestui program.

— Avînd drept scop esențial concilierea?

— Da. Numai că, atunci cînd vorbim de conciliere, trebuie să ne gîndim la faptul că, ani de zile, laoțienii au luptat între ei. Acest lucru a produs multe răni, amărăciune și prejudecăți. În prezent, cea mai importantă sarcină o constituie concilierea spirituală și morală.

Ceea ce numim acordul inimilor și sufletelor trebuie să constituie condiția preliminară a concilierii politice și economice. Dacă, lucrînd împreună, nu vom înceta să fim dușmani, nu ne vom dezbăra de animozități, atunci pacea realizată cu atîta greutate se va dovedi iluzorie. Nu se poate uita faptul că este vorba de o a treia încercare de unificare a țării și de instaurare a păcii în ultimii zece ani.

— De această dată, sînteți optimist?

— Da. Sînt optimist, însă este vorba de un optimism foarte prudent. În Laos continuă să existe dușmani împotriva cărora trebuie să luptăm. Sînt oameni care au cîștigat de pe urma războiului și care,

pentru bani, fac totul. Primejdia principală este, însă, o posibilă ameninţare din partea imperialismului american. La graniţa noastră, în Tailanda, continuă să existe baze americane. Cu toate schimbările pozitive care au avut loc la Bangkok, în provinciile de graniţă ale Tailandei s-au schimbat prea puţine lucruri. Au rămas generalii, lachei ai imperialismului. Atîta timp cît bazele acestea vor exista, nu ne vom putea simţi în siguranţă. Forţele neocolonialiste vor fi întotdeauna gata să plătească reacţionarii laoţieni pentru sabotarea păcii. Toate acestea reprezintă factori care ne determină la o atenţie sporită.

— Care sînt, totuşi, elementele care vă determină să fiţi optimist ?

— Forţele războiului sînt primejdioase, ele pot determina sabotarea păcii. Însă, totodată, ele sînt tot mai slabe, pierd treptat teren. Elementul cel mai optimist al actualei situaţii din Laos îl reprezintă hotărîrea fermă a locuitorilor, aproape a întregului popor, de a menţine pacea. Bazîndu-se pe aceste năzuinţi ale poporului, beneficiind de ajutorul ţărilor socialiste, prietene şi binevoitoare, ne simţim deosebit de puternici pentru a crede în posibilitatea menţinerii unei păci trainice în Laos.

U.S.News & WORLD REPORT

„CURSA ÎNARMĂRILOR NUCLEARE — UN PREŢ ENORM"

AMERICANII urmează să facă faţă unor cheltuieli imense : planuri în valoare de zeci de miliarde pentru construcţia de submarine, bombardiere, rachete. Astfel, se are în vedere :

— construcţia unor submarine de tip „Trident", capabile să lanseze rachete la o distanţă de 6 000 mile, aflată deja într-o fază avansată ;

— terminarea, în această toamnă, a primului prototip al bombardierului supersonic „B-1", scontîndu-se pe producţia în masă a acestui bombardier, în 1976 ;

— noi rachete mobile balistice intercontinentale ce vor fi lansate de pe vehicule tractate sau lansate din avioane. Se perfecţionează, de asemenea, alte rachete cu rază lungă de acţiune şi rachete care pot zbura la altitudine joasă ;

— se află în faza de producţie focoase multiple, mai precise şi perfecţionate, pentru rachetele „Minuteman".

Toate aceste arme şi multe altele — apreciază experţii — sînt foarte aproape de faza de producţie.

Privind în perspectivă, personalităţi oficiale consideră următoarele :

— Costul programului „Trident" se ridică la 2 miliarde dolari pe an şi se aşteaptă ca totalul să ajungă la cel puţin 14 miliarde. Cu ajutorul acestei sume, Statele Unite vor putea achiziţiona 10 submarine mari, capabile să lanseze fiecare 24 de rachete cu rază mare de acţiune. Primul „Trident", aflat deja în construcţie pe şantierele firmei „General Dynamics Corporation", va fi dotat cu o rachetă cu o rază de 4 500 mile. Cel mai nou model va fi dotat cu rachete cu o rază de acţiune de 6 000 mile.

— Se află în proiect o nouă rachetă submarină, denumită „Narwhal", mai mare decît o navă submarină de azi, dar mai mică decît submarinul „Trident". Ea este planificată să devină operaţională la sfîrşitul anilor '80 sau '90.

— După patru ani de perfecţionare, bombardierul „B-1" rămîne în continuare, datorită costului său, foarte disputat în Congres. Preţul calculat pentru fiecare aparat se ridică la 61,5 milioane dolari. El poate chiar să se ridice la o sumă şi mai mare. Forţele aeriene intenţionează să cumpere cel puţin 240 din aceste aparate şi sînt gata să plătească o sumă de aproximativ 15 miliarde pe o perioadă de 10 ani.

O altă faţetă a problemei controversate o constituie însuşi avionul. Bombardierul „B-1" este menit să înlocuiască perimatul „B-52", ca primul bombardier strategic al ţării. Dacă corespunde aşteptărilor, bombardierul „B-1" va fi folosit pentru atac atît la altitudine mare, cît şi la altitudine joasă. El va transporta o cantitate de bombe de două ori şi jumătate mai mare decît „B-52".

Cei care se opun acestui proiect afirmă că, pînă cînd „B-1" va deveni operaţional, bombardierele cu echipaj uman vor fi puţin folosite.

Statele Unite dezvoltă focoase experimentale pentru actualele rachete, concomitent cu instalarea focoaselor multiple denumite MIRV. Fiecare focos MIRV poate fi dirijat către o ţintă separată. Dislocarea a 550 de rachete „Minuteman III" cu focoase multiple urmează să se termine pînă în luna iulie anul viitor, la un preţ de 758 milioane dolari.

Continuarea cursei înarmărilor ar putea duce la hotărîrea de a înzestra cu sistemul MIRV şi alte rachete de tip „Minuteman". Liniile de producţie sînt menţinute deschise pentru o astfel de opţiune.

Au fost aduse, în acelaşi timp, îmbunătăţiri de către oamenii de ştiinţă de la Departamentul Apărării în ceea ce priveşte precizia sistemelor de ghidare a rachetei.

În afară de MIRV, există un alt focos multiplu, denumit MARV, pentru operaţiunea de manevrare a revenirii vehiculelor. Fiecare din aceste focoase va putea să-şi schimbe traseul, dacă este necesar, pentru a ocoli armele defensive. Costul echipării ICBM cu focoase MARV este apreciat la sume de ordinul miliardelor.

Se află, de asemenea, în discuţie planuri pentru realizarea pe viitor a unei noi baze terestre pentru rachete. În stadiu de perfecţionare se află şi rachete care pot fi lansate de pe submarine. Aceste arme ar zbura spre ţinte la înălţimi relativ joase, mai curînd decît trecînd prin spaţiul extraatmosferic. Sînt în studiu modele diferite, care pot fi lansate de pe submarinele torpiloare şi de pe avioane.

Unele oficialităţi subliniază că n-au intenţia să escaladeze realizarea unor astfel de proiecte costisitoare, indiferent care ar fi împrejurările. Altele afirmă că, dacă nu se va ajunge la un acord privind limitarea armelor strategice, S.U.A. vor realiza această escaladare la un preţ de ordinul miliardelor de dolari. Dar aceasta, pe seama contribuabililor.

Submarin atomic american. Se preconizează cheltuieli de zeci de miliarde pentru construcţia de submarine, bombardiere, rachete

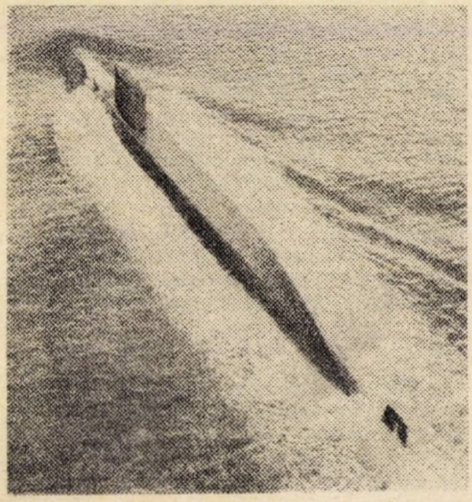

L'ECONOMISTE du tiers monde
PARIS

SUBSTRATUL REAL AL CRIZEI ENERGIEI

Interviu cu Abderrahman Khene

secretar general al Organizaţiei ţărilor exportatoare de petrol (O.P.E.C.)

Contrar a ceea ce cred foarte mulţi, O.P.E.C. nu este o organizaţie de dată recentă. Ea a fost creată în 1960, dar, în primii săi ani de existenţă, ţările importatoare manifestau tendinţa de a o ignora, subestimînd realele ei posibilităţi de acţiune. În acea epocă, decolonizarea era abia la începuturi, iar dominaţia marilor puteri coloniale asupra „lumii a treia" rămînea aproape totală. Pe atunci, cînd se vorbea de petrol, lumea avea în vedere marile societăţi internaţionale, care deţineau un control absolut asupra comerţului cu ţiţei.

Astăzi, situaţia a evoluat considerabil, chiar dacă avem în vedere numai faptul că producţia ţărilor membre ale O.P.E.C. reprezintă 55 la sută din producţia mondială, respectiv cvasitotalitatea petrolului brut exportat (circa 90 la sută), restul fiind consumat de ţările producătoare. Am

cucerit, deci, o putere de negociere deloc neglijabilă.

Pe de altă parte, începînd cu 1971, asistăm la o preluare progresivă a controlului asupra producției de către țările producătoare însești, ceea ce reduce importanța și rolul societăților petroliere ca intermediar între producători și consumatori. Scopul O.P.E.C. este apărarea intereselor țărilor producătoare, dar nu pentru simple perspective mercantile.

Țările exportatoare de petrol sînt perfect conștiente de importanța hidrocarburilor pentru întreaga omenire, prezentă și viitoare, ca și de faptul că rezervele existente sînt limitate, petrolul fiind, totodată, un produs care nu se poate reînnoi. În legătură cu aceasta, se impune o precizare : O.P.E.C. a fost și este adesea acuzată că se află la originea actualei crize de energie pe care, într-un fel, ar fi provocat-o. În realitate, criza a izbucnit fiindcă s-a ajuns la un supraconsum total nesăbuit. Au rezultat tensiuni pe piață care au fost exploatate în beneficiul societăților petroliere. Iar una din cauzele principale era nivelul prețurilor, care a fost și continuă să fie relativ prea scăzut. Restabilind valoarea petrolului, deși încă insuficient, am dat posibilitatea țărilor exportatoare de a obține, de pe urma bogățiilor lor, venituri mai rezonabile. Am provocat, de asemenea, relansarea cercetării pentru depistarea de noi surse de energie.

— În legătură cu eventualele noi resurse energetice nu s-ar putea ca, în circa 20 de ani, petrolul să apară ca o sursă de energie depășită ?

— Întîi, nu sîntem siguri de acest lucru, ceea ce ne determină să fim prudenți. Apoi, s-ar putea ca, chiar în condițiile existenței unor noi surse de energie, țările producătoare să fie interesate în folosirea acestui petrol pentru propriile nevoi ; deci, ele trebuie să evite epuizarea prea rapidă a rezervelor lor. În sfîrșit, nu trebuie uitat că petrolul nu este numai o sursă de energie, ci și o materie primă foarte prețioasă. Chiar dacă, într-o zi, petrolul nu va mai fi folosit drept carburant, el va găsi în petrochimie debușeuri considerabile.

— Se reproșează, între altele, țărilor exportatoare că, hotărînd ridicarea importantă și brutală a prețurilor la petrol, au provocat, în țările importatoare, un brusc dezechilibru al balanțelor de plăți, ceea ce ar putea duce la o gravă criză economică mondială.

— Ni se mai reproșează că am fi răspunzători de inflația mondială, deși ea se manifesta cu mult înainte de mărirea prețului la energie, iar această mărire nu a contribuit decît cu 1,5 la sută la creșterea generală a prețurilor, care a atins, în medie, 14 la sută în cursul lunilor din urmă.

În realitate, problema dezechilibrului balanței de plăți reprezintă un argument de circumstanță care urmărește înșelarea opiniei publice pentru a se putea continua exploatarea popoarelor sărace. Or, un deficit conjunctural al plăților externe nu este o catastrofă, căci este sigur că țările industrializate, care suferă în prezent de un asemenea deficit, dispun de mijloace pentru a reveni rapid la un echilibru. Chiar recent, ele s-au folosit de un astfel de mijloc, procedînd la o reevaluare a aurului din băncile centrale.

Personal, nu cred în apariția unei supraproducții. Contrar a ceea ce se afirmă prea des, consumul mondial, în condițiile actuale, nu va descrește. El va continua să crească în termeni absoluți, poate doar într-un ritm mai scăzut decît pînă acum. Este, deci, necesar ca cercetările să continue tot mai activ. Astăzi, însă, sînt tot mai costisitoare depistarea și extragerea petrolului. Toate noile hidrocarburi, care vor apărea pe piață, vor avea, astfel, tendința de a fi mai scumpe, de a avea un preț mai ridicat decît cel practicat în prezent.

— Societățile petroliere afirmă că importanța investițiilor necesare pentru asigurarea aprovizionării lumii cu petrol justifică profiturile lor.

— Societățile petroliere au obținut întotdeauna profituri exagerate și, recent, într-un mod foarte spectaculos. Să nu uităm că ele au fost primele care au ridicat prețul la petrol, fiind, deci, primele beneficiare. Ulterior, cînd, în octombrie 1973, O.P.E.C.-ul a hotărît să ridice prețul petrolului brut, creșterea respectivă a fost astfel calculată încît lăsa un beneficiu confortabil societăților.

În ce privește capitalurile necesare finanțării cercetării, reamintesc că societățile petroliere desfășoară activități multiple, mergînd de la industria turistică pînă la speculațiile imobiliare și financiare. Se pune atunci întrebarea dacă o parte importantă din beneficiile provenind din petrol nu este folosită în cu totul alte domenii decît în cercetare. Oricum ,de ce să pretindem țărilor exportatoare să finanțeze noile cercetări, cerîndu-le să accepte să-și vîndă petrolul la prețuri scăzute ? Țările consumatoare trebuie să finanțeze cercetările, căci ele sînt țări bogate, industrializate.

— Nu numai țările bogate sînt importatoare de petrol. Există o serie de țări în curs de dezvoltare neproducătoare, pentru care creșterea prețurilor constituie o povară grea.

— Situația țărilor în curs de dezvoltare este rezultatul îndelungatei perioade de exploatare. Or, astăzi, tocmai țările care au exploatat aceste popoare reproșează țărilor exportatoare de petrol — și ele victime ale exploatării — existența unei situații de care sînt, de fapt, răspunzătoare. Ceea ce dorim este ca țările bogate să întreprindă o acțiune în favoarea țărilor sărace. În primul rînd, să anuleze datoriile acestora din urmă, care se ridică la 80 miliarde de dolari. Apoi, să remedieze degradarea termenilor de schimb și a balanțelor de plăți. În același timp, să manifeste dorința de a înăbuși inflația, să deschidă piețele lor pentru produsele din țările înapoiate, plătindu-le mai bine.

PROFIL

ALEXEI NIKOLAEVICI KOSÎGHIN

președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

În cadrul primei sesiuni a celei de-a 9-a legislaturi a Sovietului Suprem al U.R.S.S., care și-a desfășurat lucrările între 25 și 26 iulie a.c., tovarășului A. N. Kosîghin i s-a încredințat din nou înalta funcție de președinte al Consiliului de Miniștri al Uniunii Sovietice.

Alexei Nikolaevici Kosîghin, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., Erou al Muncii Socialiste al Uniunii Sovietice, s-a născut la Petersburg, în anul 1904, într-o familie de muncitori.

În perioada războiului civil din anii 1919—1921, A. N. Kosîghin, voluntar în Armata Roșie, a luptat în apărarea tinerei Puteri sovietice. După ce a absolvit, în anul 1924, Școala tehnică de cooperație din Leningrad, a lucrat în sistemul cooperației de consum. În anul 1935, a absolvit Institutul de textile din Leningrad. Din același an, a lucrat ca maistru, apoi ca șef de secție la fabrica „Jeliabov", iar în 1937, a fost numit director al fabricii de filatură și țesături „Octombrie" din Leningrad.

Membru al P.C.U.S. din anul 1927, A. N. Kosîghin este ales, în anul 1938, președinte al Comitetului Executiv al Sovietului orășenesc de deputați ai oamenilor muncii din Leningrad. În anul 1939, primește însărcinarea de comisar al poporului pentru industria textilă a U.R.S.S. Începînd din anul 1940, îndeplinește funcția de vicepreședinte al Consiliului Comisarilor Poporului al U.R.S.S., iar, din anul 1943 și pînă în 1946, este, concomitent, și președinte al Consiliului Comisarilor Poporului din R.S.F.S.R. În timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, a primit importante însărcinări din partea Comitetului de Stat al Apărării.

În perioada 1946—1960, i se încredințează importante funcții pe linie de stat: vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., ministru al finanțelor, ministru al industriei ușoare, prim-vicepreședinte al Comisiei Economice de Stat a U.R.S.S., prim-vicepreședinte și, apoi, președinte al Comitetului de Stat al Planificării al U.R.S.S. În anul 1960, este numit prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri. În anul 1964, i se încredințează funcția de înaltă răspundere de președinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

A. N. Kosîghin a deținut, în anii 1946—1952, calitatea de membru supleant și, apoi, de membru al Biroului Politic al C.C. al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Între anii 1952—1953 și 1957—1960, a fost investit cu calitatea de membru supleant, iar, ulterior, în anii 1960—1966, cu calitatea de membru al Prezidiului C.C. al P.C.U.S. În anul 1966, a fost ales membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S.

A. N. Kosîghin este deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S., precum și în Sovietul Suprem al R.S.F.S.R.

POSTA REDACȚIEI

Plecarea

Marusia Asproiu, Cîmpina. Înaintea plecării spre San Clemente, președintele Richard Nixon a reunit cabinetul și întreg personalul Casei Albe în marele salon galben în care se desfășoară de obicei conferințele de presă. „Nu există nici un cuvînt în engleză pentru a exprima ceea ce gîndesc — a spus el. Nu există decît unul, și acesta este «au revoir», căci noi ne vom revedea". Înconjurat de familie, Richard Nixon a părăsit apoi salonul galben, a traversat anticamera și a ieșit în grădina din spatele Casei Albe, unde îl așteptau succesorul său Gerald Ford cu soția. Amîndoi, urmați de familiile lor, au parcurs conversînd și zîmbind cei cincizeci de metri care-i despărțeau de elicopter. **În imagine :** Richard Nixon, cel de-al 37-lea președinte al Statelor Unite, salută pentru ultima oară personalul Casei Albe.

Scrisoarea de demisie

Ion Matei, Alexandria. Casa Albă a dat publicității scrisoarea oficială de demisie a președintelui Richard Nixon, adresată, potrivit Constituției americane, secretarului de stat Henry Kissinger :

„Casa Albă Washington
9 august 1974

Dragă domnule Secretar,

Reziliez prin prezenta funcțiile mele de președinte al Statelor Unite.

Cu sinceritate,
Richard Nixon".

Ilie Prisăcaru, Mangalia. Și în Franța au existat președinți care și-au dat demisia înainte de expirarea mandatului lor : Adolphe Thiers (1871—1873) ; Patrice de Mac-Mahon (1873—1879) ; Jules Grevy (1879—1885) ; Casimir Perier (1894—1895) ; Paul Deschanel (1920) ; Alexandre Millerand (1920—1924) ; René Coty (1954—1958) ; Charles de Gaulle (1958—1965, 1965—1969).

Conferință de presă

Ovidiu Petrescu, Cluj. În deschiderea conferinței de presă din 19 august, secretarul de stat al S.U.A., Henry Kissinger, a dat citire unei declarații referitoare la cele șase puncte principale ale politicii americane în legătură cu Cipru :

„Statele Unite vor insista asupra respectării cu strictețe a încetării ostilităților în Cipru ; este imperativ și urgent să se înceapă negocierile ; vom continua să sprijinim eforturile pentru ca părțile să ia loc în jurul mesei tratativelor ; Statele Unite sînt gata să joace un rol, oricare ar fi el, la cererea părților. Sîntem gata să sprijinim eforturile competente ale lui James Callaghan, secretar la Foreign Office, în acest domeniu ; în cursul acestor negocieri credem că va fi necesar ca Turcia, cea mai puternică dintre cele două țări pe teren, să dea dovadă de suplețe și de respect față de problemele la care Grecia este sensibilă pe plan teritorial și în ceea ce privește forțele militare din insulă.

Toate aceste lucruri le-am spus direct, azi dimineață, primului ministru al Turciei. Am primit asigurări că guvernul turc consideră linia de demarcație ca fiind negociabilă și că el va îndeplini clauzele acordului de la Geneva, care reclamă reduceri progresive ale trupelor în Cipru".

Mihai Oroveanu, Tulcea. După cum se știe, între Republica Populară Chineză și Brazilia s-au stabilit recent relații diplomatice la nivel de ambasadă. În felul acesta, Brazilia devine cel de-al zecelea stat din America Latină care a stabilit relații diplomatice cu Republica Populară Chineză. Celelalte țări sînt : Argentina, Chile, Cuba, Guyana, Jamaica, Mexic, Peru, Trinidad Tobago și Venezuela.

Ulterior, cele două guverne au hotărît să dezvolte schimburile lor economice, proiectînd, în acest scop, încheierea unui acord comercial și de transport maritim.

A. Ramură, București. Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, a făcut o vizită în Uniunea Sovietică, la sfîrșitul lunii iulie, după care a vizitat Polonia și R.D.G. **În fotografie :** Yasser Arafat, înconjurat de copii palestinieni care-și petrec vacanța în tabăra internațională „Wilhelm Pieck", din preajma Lacului Werbellin, în apropiere de Frankfurt pe Oder (R.D.G.).

V. Iurcenco, bd. Republicii nr. 64 B, București, telefon 15.42.05 vinde 30 de numere disparate ale revistei „Lumea" din 1964 și 20 de numere din 1967. Cumpără numerele 2 și 12 din 1973 și 4, 12, 22 și 23 din 1974.

Christian Fouchet

Paul Movilcanu, Cluj. Christian Fouchet, fost ministru francez, a încetat din viață în seara zilei de 11 august, la Geneva, în urma unei crize cardiace, la vîrsta de 63 de ani.

S-a născut, la 17 noiembrie 1911, la Saint-Germain-en-Laye. Licențiat în drept și absolvent al Școlii de științe politice, în timpul războiului se pune sub ordinele lui de

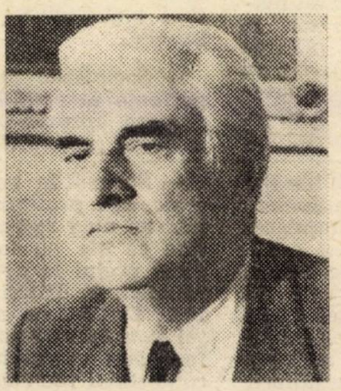

Gaulle. După război, se consacră carierei diplomatice. În septembrie 1962, intră în guvern ca ministru delegat pe lîngă primul ministru, iar, în decembrie același an, devine ministru al educației. În această calitate, Fouchet se remarcă prin inițiativele sale de modernizare a învățămîntului francez. În primăvara lui 1967, îi succede lui Roger Frey la Ministerul de Interne, dar este victimă a remanierii guvernamentale din iunie. După alegerea lui Georges Pompidou, începe să se distanțeze de U.D.R., pentru ca, în cele din urmă, în 1971, să părăsească rîndurile partidului. În 1973, Fouchet lansează o nouă organizație — Mișcarea pentru viitorul poporului francez — și își anunță intenția de a candida la viitoarele alegeri prezidențiale. La alegerile din anul următor, se va retrage, însă, în favoarea lui Chaban-Delmas.

Vlad Moraru, București. O.C.A.M. — Organizația comună africană și a Ins. Mauritius — este formată, azi, din 10 membri : Coasta de Fildeș, Dahomey, Gabon, Volta Superioară, Ins. Mauritius, Niger, Republica Africa Centrală, Ruanda, Senegal și Togo. S-au retras, de-a lungul anilor, din O.C.A.M. — Mauritania, Republica Malgașă, Ciad, Congo, Camerun și Zair. La 12 august, în urma ultimei conferințe la nivel înalt a organizației, s-a hotărît transferul sediului ei de la Yaoundé, capitala Camerunului, la Bangui, capitala Republicii Africa Centrală. Postul de președinte al O.C.A.M. a revenit șefului statului Ruanda, generalul Juvenal Habyarima, care succede lui Leopold Sedar Senghor.

Familia Kennedy (VII)

Sergiu Tofan, Galaţi ; Aura Dinescu, Braşov ; Nicolae Stoica, Tecuci ; Viorica Neagoe, Adriana Mironescu, Bucureşti ; Ilie Călugăru, Bistriţa ; Sorina-Alina Tunetu, Sebeş-Alba ; Vasile Nicoară, Bucureşti. În sfîrşit, vom oferi cîteva date solicitate în legătură cu cele două asasinări.

După cum se ştie, raportul comisiei Warren a fost şi este pus la îndoială de foarte mulţi specialişti. Dintre încercările de a elucida misterul de la Dallas, cea mai cunoscută şi urmărită cu interes a fost aceea a lui Jim Garrison, procuror în New Orleans. La 1 martie 1967, Garrison l-a arestat pe Clay Show, declarînd că „a rezolvat misterul asasinării preşedintelui Kennedy". Alt procuror — cel din Dallas, Henry Wade — susţinea că Jim Garrison încearcă doar să-şi facă publicitate, alegînd, în mod premeditat, un nevinovat împotriva căruia construia o acuzaţie. Martorul principal al lui Garrison era un agent de asigurări, de 25 de ani, Perry Russo. Acesta, după ce a fost supus (declara Garrison) unei „şedinţe de hipnotism", afirma, în martie 1967, că îşi amintea că participase în septembrie 1963 la un cocteil în timpul căruia trei bărbaţi, în prezenţa sa şi fără să se ocupe de el, discutau despre cea mai bună metodă de a-l asasina pe preşedinte. Doi dintre ei se numeau Clem Bertrand şi Leon Oswald şi, la cererea lui Garrison, i-a identificat, în fotografii, ca fiind Clay Shaw şi Lee Oswald. Alt martor al lui Garrison era Vernon Bundy, un toxicoman închis pentru furt într-una din închisorile oraşului. Acesta declara că, în vara lui 1963, era pe cale de a-şi face o injecţie cu heroină pe malul lacului Pontchartrain, cînd a văzut un om (identificat ca fiind Clay Shaw) dînd ceva ce părea bani altuia (identificat ca fiind Lee Oswald).

În martie 1969, Shaw a fost, însă, achitat şi toate speranţele lui Garrison de a „elucida misterul" s-au spulberat. În ceea ce-l priveşte pe Sirhan Sirhan, asasinul lui Robert Kennedy, procesul a început la 7 ianuarie 1969, la Los Angeles. Selectarea juriului a durat 5 săptămîni : 7 bărbaţi şi 5 femei. Procesul a început efectiv la 13 februarie. Au fost audiaţi 90 de martori — 61 ai acuzării, 29 ai apărării (între aceştia psihiatri, psihanalişti şi psihologi care au susţinut că Sirhan e paranoic, schizofrenic, nevropat). La 3 martie, Sirhan se declară vinovat şi cere să fie executat ; la 6 martie declară, însă, că nu îşi aminteşte nimic din seara de 4 iunie 1968, pentru că era „complet beat" (un poliţist a declarat însă contrariul). La 17 aprilie, juriul îl declară pe Sirhan Bichara Sirhan „vinovat de asasinat cu premeditare" ; la 23 aprilie, Sirhan e condamnat la moarte.

Potrivit legilor Californiei, apelul urmează în mod automat. În iunie 1971, însă, Curtea supremă a statului respinge argumentele prezentate pentru obţinerea casării judecăţii. Sirhan se întoarce la închisoarea Saint-Quentin, aşteptînd împlinirea sentinţei. Un an mai tîrziu, însă, în urma abolirii pedepsei capitale, în California, pedeapsa lui Sirhan e comutată la închisoare pe viaţă. Şi, tot potrivit legilor statului, după nouă ani de bună purtare, Sirhan ar putea fi pus în libertate condiţionată. Adică, în 1979.

Despre evenimentele petrecute în acel iunie 1968 la Los Angeles, cînd Robert Kennedy părea sigur de victorie la Convenţia democrată de la Chicago, revista noastră a scris pe larg în acea vreme. Ar fi putut Robert deveni preşedinte ? — ne întreabă mulţi cititori. E greu de spus. Ceea ce e sigur este că devenise, deja, foarte popular şi, în cazul în care Convenţia democrată l-ar fi desemnat candidat la preşedinţie, mulţi sînt de părere că ar fi ieşit învingător în alegeri. Totul, însă, a fost curmat brusc în acel început de iunie 1968. Se ştie ce s-a petrecut acolo. Dar pentru alte amănunte, unele inedite pentru cititorii noştri, reproducem un articol semnat în revista „Historia" de Anne Thinesse.

„Senatorul Robert Kennedy, aflat în centrul estradei şi avînd, la dreapta, pe soţia sa, Ethel, iar la stînga pe Sam Yorty, primarul din Los Angeles, se bucură de victorie în marea sală de bal a hotelului «Ambasador». Baloane multicolore s-au oprit în zborul lor în plafon. O mie de voci scandează cu ardoare «R.F.K.», «R.F.K.» Alegerile preliminare din 4 iunie 1968, în California şi Dakota de Sud, tocmai au adus o dublă victorie tînărului candidat la investitura partidului democrat care, bine plasat, îşi poate învinge adversarii la Convenţia din august de la Chicago.

Robert Kennedy a coborît de la etajul al patrulea, unde aştepta rezultatele, pentru a-şi întîlni partizanii şi admiratorii. Mulţumită televiziunii, milioane de americani vor fi văzut această scenă triumfală. Totuşi, e tîrziu : miezul nopţii pe coasta Pacificului, ora 3 dimineaţa în estul Statelor Unite.

Cei care îl cunosc pe senatorul de New York îi citesc pe faţă şi în gesturi oboseala. Microfoanele nu merg bine, proiectoarele televiziunii, îndreptate spre tribună, dau o căldură insuportabilă. Mulţimea e zgomotoasă... Robert Kennedy e grăbit, vrea să sfîrşească repede. A promis o conferinţă de presă înainte de a se duce la «Factory», o discotecă la modă, unde oferă o recepţie intimă. Noaptea va fi lungă...

Familia Kennedy, invitată de regizorul John Frankenheimer, petrecuse după-amiaza pe plaja de la Malibu, împreună cu şase dintre copiii lor. David, 12 ani, înotător temerar, era să aibă un accident. Tatăl se grăbise în ajutor. O zi în viaţa familiilor Kennedy ar fi fost completă fără o umbră de pericol ?

Aclamat frenetic la intrarea în sala «Embassy», Robert Kennedy mulţumeşte tuturor celor care l-au ajutat. Citează în mod special numele lui Cesar Chavez, lider popular al sindicatului lucrătorilor agricoli, al lui Rafer Johnson, fost campion olimpic la decatlon, al lui Roosevelt Grier, un uriaş negru, membru al echipei de rugbi «Rams» din Los Angeles, al lui Paul Schrade, conducător regional al sindicatului lucrătorilor din industria automobilului, şi, încheind, numele soţiei sale.

Ethel, surîzătoare, strălucind de sănătate şi, în această seară, uşor bronzată, are încă aerul, la cei 40 de ani, unei tinere sportive. Cine ar crede că aşteaptă un al 11-lea copil, care se va naşte în decembrie? Fiica va fi botezată Rory-Katherine-Elisabeth.

Robert Kennedy abordează temele pe care şi le propune pentru campania electorală :

— Mă gîndesc că putem pune capăt diviziunilor care există în Statele Unite. Fie că este vorba de violenţă, de dezinteres faţă de societatea noastră, de diviziunile dintre albi şi negri, fie că e vorba de războiul din Vietnam — în toate situaţiile putem lucra împreună pentru a remedia ceva. Aparţinem unei ţări mari. Asupra acestei probleme am intenţia să...

Sfîrşitul frazei e acoperit de aplauze. După o pauză, Robert reia :

— Vrem să ne ocupăm de problemele ţării noastre şi vrem pace în Vietnam...

Se îndepărtează de microfon şi, dîndu-şi seama, adaugă :

— Vă mulţumesc tuturor. Ne întîlnim la Chicago pentru victorie.

E 12 noaptea şi 12 minute. Robert Kennedy a pronunţat ultimele sale cuvinte publice. Coboară apoi cele trei trepte ale estradei. Garda personală, Bill Barry, singurul răspunzător de securitatea sa, voia să-l facă să traverseze mulţimea pentru a ieşi pe uşa cea mare.

— Nu, merge şi aşa, spuse Kennedy.

Şi dispare în spatele unei draperii galbene care desparte sala «Embassy» de o anticameră. De acolo, o ia la dreapta, împinge o uşă dublă cu batanţi. Pentru a ajunge în salonul «Colonial», unde se află ziariştii, trebuie să traverseze o sală de serviciu, un culoar de aproape 20 metri lungime, amenajat ca oficiu, cu frigidere de o parte şi, de cealaltă, cuptoare. Fatalitatea nu are simţul decorului.

(Va urma)

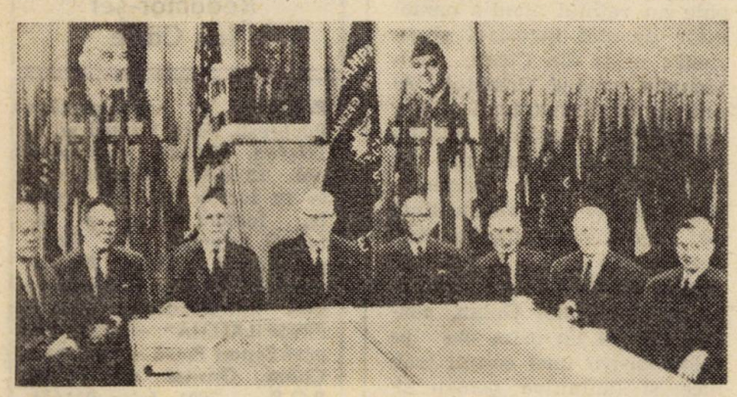

Comisia Warren : de la stînga la dreapta — Gerald Ford (actualul preşedinte al S.U.A.), Hale Boggs (membru al Camerei Reprezentanţilor), Richard Russell (senator), Earl Warren, John Cooper (senator), John McCloy, Allen Dulles şi consilierul Lee Rankin

Jim Garrison, cel care, în 1967, spera să elucideze misterul de la Dallas

POSTA REDACȚIEI

Inundațiile din Bangladesh și India

Ana Condrea, Ploiești. Ploile musonice, care în acest an nu au încetat vreme de aproape două luni, au fost de-a dreptul catastrofale pentru unele state din sudul și sud-estul continentului asiatic. Bangladesh și India au fost cele mai afectate.

În **Bangladesh**, inundațiile au afectat două treimi din teritoriul țării. Au dispărut aproape 2 000 de persoane și numărul celor care au avut de suferit ar fi, după surse oficiale, de circa 30 de milioane. Miile de sinistrați care s-au îndreptat spre capitală în speranța ajutoarelor au găsit Dacca aproape total inundată.

Recent, știri sosite din Bangladesh au anunțat izbucnirea în 10 din cele 18 provincii ale țării a unei epidemii de holeră, urmare tot a inundațiilor catastrofale.

În **India** se semnalează o situație oarecum paradoxală. În vreme ce mari inundații, soldate cu sute de morți și 7 milioane de sinistrați, au bîntuit estul, nordul și sudul, partea centrală a țării este victima unei secete de o intensitate nemaiîntîlnită în ultima jumătate de secol. Regiunile cele mai afectate de ploile musonice torențiale sînt cele din nord-est (Assam, Bengal, Bihar, Uttar Pradesh)

Drumurile care leagă capitala de celelalte orașe importante sînt sub apă, căile ferate, șoselele, podurile fiind în cea mai mare parte distruse. În acest timp, la Dacca au sosit din toate districtele țării apeluri urgente pentru alimente, apă de băut, îmbrăcăminte, medicamente. Guvernul a lansat o operațiune de salvare, handicapată, însă, de lipsa de materiale și de mijloace de transport. Au fost parașutate alimente în regiunile cele mai afectate. În plan internațional, s-au semnalat o serie de acțiuni de ajutorare a populației sinistrate. Astfel, din partea Programului alimentar mondial O.N.U./F.A.O. s-au pus în funcțiune proiecte prevăzînd un ajutor alimentar de 2,5 milioane dolari, ca și un ajutor urgent de 1 milion dolari.

și sud, în special statul Kanartaka (fost Mysore). În statul Assam, de pildă, 9 din cele 10 districte sînt sub ape, s-au înregistrat peste 100 de morți, iar cu ajutorul elicopterelor au fost transportați mii de sinistrați. Situația este asemănătoare și în celelalte state indiene sinistrate. La New Delhi, apele fluviului Yamuna, afluent al Gangelui, au depășit cu 30 de cm. cota de alertă, inundînd cartierele situate în partea de jos a capitalei.

În acest timp, în statul Madhya Pradesh din centrul Indiei bîntuie cu persistență, de cîteva luni, o puternică secetă care amenință cu foametea pe cei 42 milioane locuitori. Autoritățile au în vedere să ceară ajutor aviației militare pentru a provoca ploi artificiale.

L. Stoiculescu, Rm. Vîlcea. Nu s-a stabilit, deocamdată, data reluării Conferinței de la Geneva cu privire la Orientul Apropiat. Ea ar putea avea loc înainte de sfîrșitul anului, declara Henry Kissinger, secretarul de stat american, ziariștilor egipteni care l-au însoțit pe Ismail Fahmi, șeful diplomației egiptene, în cursul călătoriei sale la Washington. Secretarul de stat afirma, pe de altă parte, că noi măsuri în vederea reglementării crizei din Orientul Apropiat ar putea fi luate în septembrie. El a precizat că va discuta acest lucru cu regele Hussein al Iordaniei, cu Abdel Halim Khaddam, ministrul sirian de externe, și cu Omar Sakkaf, șeful diplomației Arabiei Saudite. Henry Kissinger a anunțat, de asemenea, că va întreprinde, curînd, un nou turneu în Orientul Apropiat.

Nicolae Alexandrescu, București. Am adresat întrebarea dv. corespondentului Agerpres la Belgrad, **Simion Morcovescu.** Iată ce vă răspunde : A treia întîlnire Tito—Assad a avut loc între 14—16 august, la numai șase luni după vizita președintelui Iugoslaviei la Damasc. Importanța dialogului a fost conferită de faptul că a avut loc într-un moment cînd Siria și alte țări arabe depun eforturi pentru realizarea unei platforme strategice comune, bazată pe unitatea de vederi și de acțiune, în preajma Conferinței de la Geneva privind Orientul Apropiat.

Presa iugoslavă a apreciat că prietenia tradițională dintre cele două țări se reflectă și în faptul că relațiile bilaterale bune, sincere și reciproc utile înregistrează un progres permanent, mai ales pe plan politic, iar perspectiva dezvoltării lor prin intermediul vizitelor, contactelor și consultărilor la diferite niveluri este favorabilă. Deși s-a constatat că bilanțul colaborării economice este pozitiv, în cercurile oficiale iugoslave s-a remarcat, totuși, că conlucrarea pe plan economic nu se ridică la nivelul relațiilor politice. De aceea, capitolul legăturilor reciproce a ocupat un loc important în cadrul întîlnirii de la Brioni. Pe lîngă convorbirile dintre cei doi șefi de stat, alte cinci grupuri de lucru, conduse de miniștrii și șefii departamentelor corespunzătoare, au studiat căile de promovare a colaborării dintre partide, precum și în domeniile economic, tehnico-științific și cultural. În final, președinții celor două țări au semnat un nou acord comercial pe termen lung, un protocol referitor la colaborarea economică pe termen lung, precum și acorduri de colaborare în domeniul culturii și al informațiilor.

Din sfera problemelor internaționale, trei teme principale au reținut atenția oamenilor de stat iugoslavi și sirieni : criza din Cipru, problemele privind Orientul Apropiat și activitatea țărilor nealiniate. Abordînd problematica legată de situația din Orientul Apropiat, președintele iugoslav a luat cunoștință de activitatea diplomatică, desfășurată în legătură cu dezangajarea forțelor militare pe Înălțimile Golan, considerată ca un prim pas pe calea găsirii unei soluții trainice și definitive pentru situația din această zonă. S-a exprimat părerea că măsurile întreprinse pînă acum nu conțin elemente esențiale care să conducă la soluționarea crizei și instaurarea păcii, în zonă continuînd să se mențină o situație încordată. Părțile au reafirmat sprijinul pentru lupta dreaptă a poporului palestinian, relevînd că, pentru instaurarea unei păci trainice în Orientul Apropiat, trebuie traduse în viață rezoluțiile Consiliului de Securitate al O.N.U., îndeosebi rezoluția 338.

Manole Brătescu, Mangalia. Ajutorul pentru străinătate aprobat la 13 august de Comisia senatorială pentru afacerile externe se ridică la 2,5 miliarde dolari, ceea ce reprezintă cu 22 la sută mai puțin decît a cerut Administrația Nixon. Comisia a căzut de acord cu privire la repartizarea pe următorii trei ani a principalei categorii de asistență militară, cunoscută sub numele de „ajutor pentru subvenții militare". Conform prevederii, vor fi desființate, treptat, misiunile americane de ajutor militar aflate în prezent în 45 de țări (în principiu, în toate țările din Europa occidentală).

Proiectul de ajutor, care va fi prezentat Senatului, este cu 725 milioane de dolari mai mic decît se cerea în buget. Se prevede 1,28 miliarde dolari pentru Vietnamul de Sud, inclusiv 700 milioane de dolari pentru asistență militară ; ajutorul pentru Lon Nol va fi limitat la 347 milioane dolari, în timp ce ajutorul pentru Laos este stabilit la 100 milioane dolari.

LUMEA

Redactor-șef
Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Abonamentele pentru străinătate : prin întreprinderea „ROMPRESFILATELIA" — serv. Import-Export Presă — București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001, telex 011631.

C.P.C.S.

ÎNTREPRINDEREA MECANICĂ — CEAHLĂUL

Piatra Neamţ, str. Păun Pincio nr. 6, jud. Neamţ

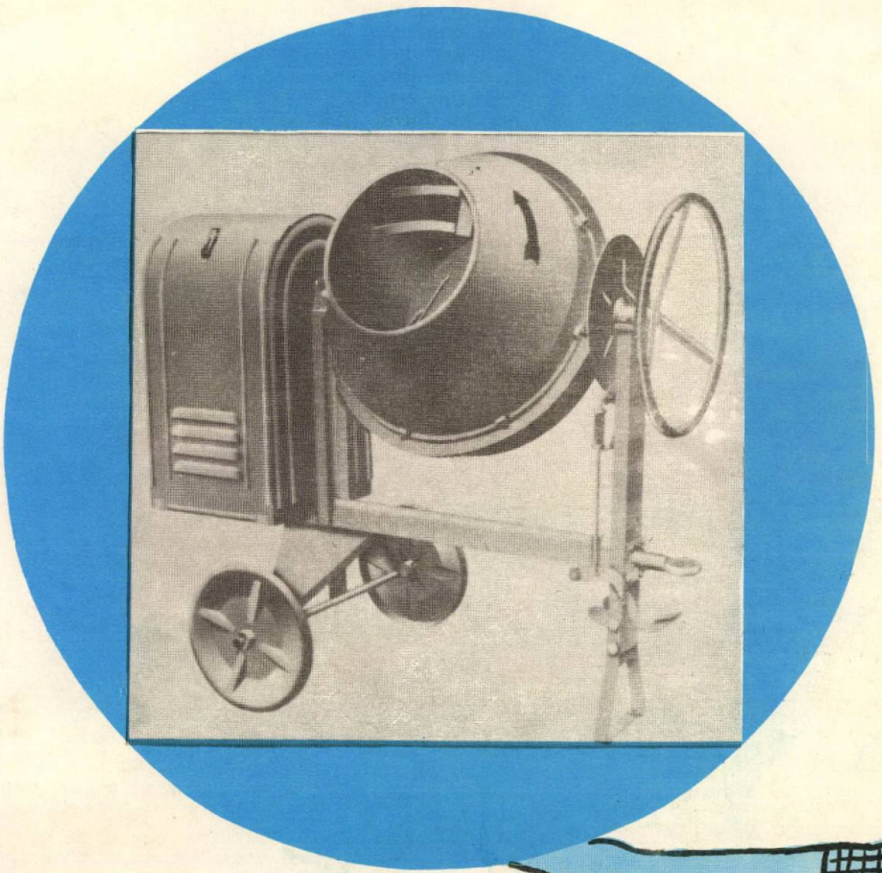

livrează pe bază

de comandă fermă :

BETONIERE CU CĂDERE LIBERĂ

Capacitatea : 100—150 litri

— **Acţionare electrică cu motor monofazic de 0,55 KW, 220 V, 50 Hz.**

Domenii de utilizare :

— în construcţii industriale, **pentru preparat mortare, mozaicuri, diferite amestecuri**

— în agricultură, **malaxor pentru nutreţuri concentrate, spălător pentru legume, cartofi, sfeclă**

Pentru comenzile de peste 5 buc., se livrează vagonabil

Preţul de vînzare : 2 279—3 300 lei

autoturismul **DACIA 1300**

formula

autoturismului

modern:

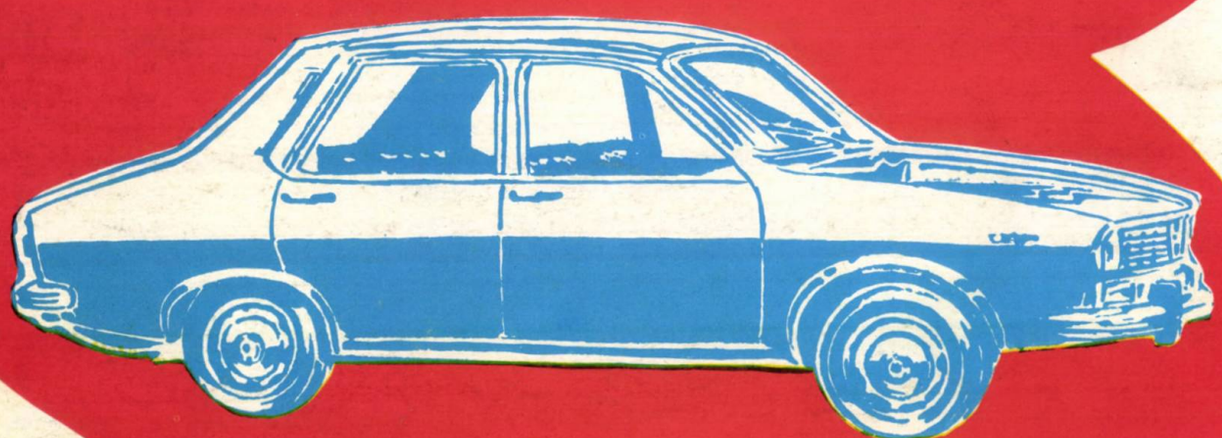

siguranţă,

rezistenţă,

stabilitate,

eleganţă

Intreprinderea autoturisme — Piteşti

anchetă internațională

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

5 septembrie 1974 Nr. 37

Dialogul româno-sirian la nivel înalt

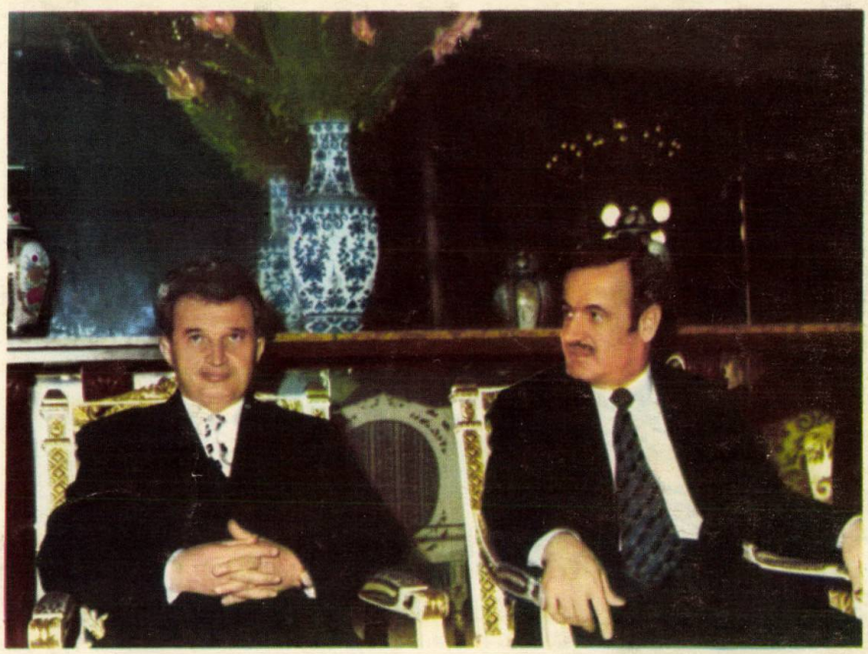

DAMASC februarie 1974 — BUCUREȘTI septembrie 1974

Conferința mondială a populației

PRIORITATEA DEZVOLTĂRII

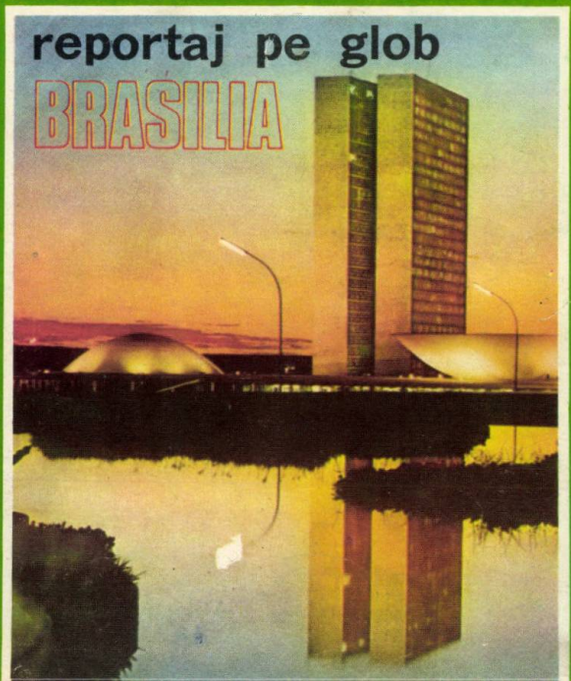

Corespondențe speciale

•

1 000 + 1

•

Puncte de vedere

•

Poșta redacției

Damasc, capitala Siriei, una din cele mai vechi capitale ale lumii, cunoaşte variate manifestări ale procesului de înnoire

Tabka, barajul de pe Eufrat, grandioasă operă a poporului sirian, coloana vertebrală a industrializării ţării

Imagini din REPUBLICA ARABĂ SIRIANĂ

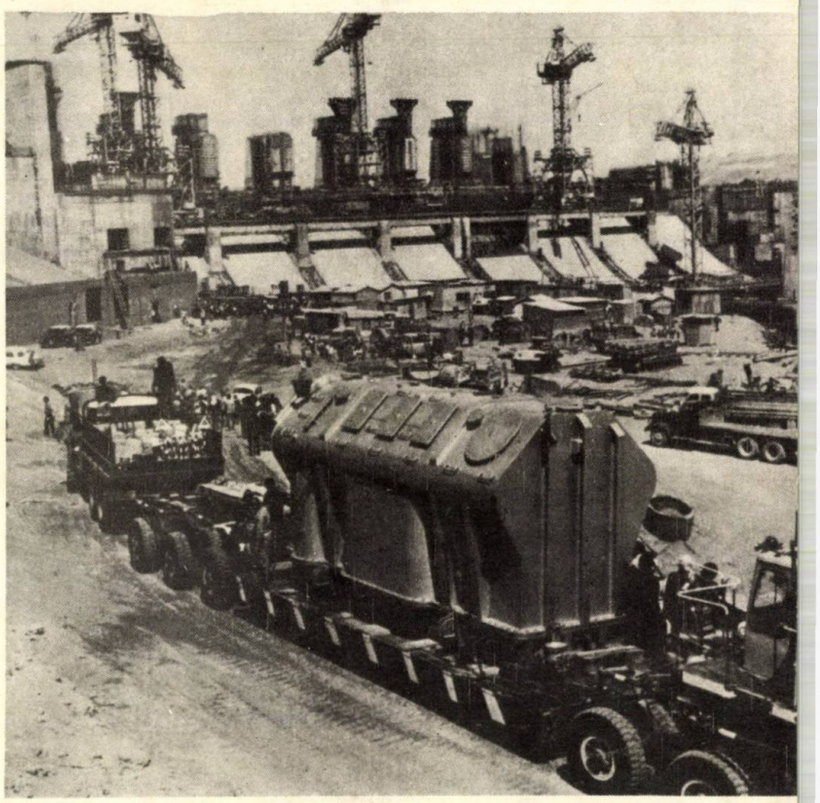

Tabke, oraşul constructorilor hidrocentralei de pe Eufrat. Azi locuiesc aici peste 40 000 de locuitori

LUMEA

Săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

37 (567)

5 septembrie 1974

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Un nou moment de referință în dezvoltarea relațiilor de prietenie româno-siriene. Rodica Georgescu 2

Programul Partidului Comunist Român. Contribuție la transformarea pe baze noi a omenirii. 4

Lichidarea subdezvoltării — imperativ major al contemporaneității (I). Decalajele economice — origini și dimensiuni. Ilie Șerbănescu 5

Conferința mondială a populației :
— Politica demografică și prioritatea dezvoltării social-economice. Interviu cu George Macovescu 10
— Cuvîntul oaspeților : Helvi Sipilla, Josef Pajestka, dr. Yousouf Ali Eray 11

Paris. Sub semnul „reintrării". Paul Diaconescu 18

Imperiul lusitan — numărătoarea inversă. Rodica Dumitrescu. 20

Cipru. După reuniunea Consiliului de Securitate. Ion Madoșa 24

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ „ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII"

Răspund : Mathieu Kerekou, Martin M'Beri, Pierre-Christian Taittinger, Walter Althammer 7—9

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

Bulgaria și România — relații de prietenie frățească și colaborare multilaterală. Interviu cu Jivko Jivkov 12

Phenian. Imagini coreene. Ilie Tecuță 14

REPORTAJ PE GLOB

Brasilia. Valentin Păunescu 15

Un dar al petrolului (III): Dubai. Crăciun Ionescu 16

DOCUMENTAR

Liberia. Dumitru Mirileanu 19

1000 + 1 22—23

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

L'Unità, Neue Zürcher Zeitung, Jeune Afrique, Le Monde 25—28

PROFIL

Constantin Caramanlis, primul ministru al Greciei 28

POȘTA REDACȚIEI 29—32

SAPTAMINA

28 august — 3 septembrie

miercuri

— Președintele S.U.A., Gerald Ford, a ținut prima conferință de presă radiotelevizată de la instalarea sa la Casa Albă. El a abordat cu prioritate chestiunile de politică internă cu care sînt confruntate în prezent Statele Unite, acordînd o principală atenție măsurilor pe care Administrația înțelege să le adopte pentru combaterea inflației.

— Președintele Franței, Valéry Giscard d'Estaing, a făcut cunoscut, într-o alocuțiune televizată, că, în cursul viitoarelor săptămîni, țara sa va propune o serie de măsuri referitoare la reluarea uniunii monetare și economice a „celor nouă".

— Guvernul francez a hotărît ca vînzările de material militar către statele din Orientul Apropiat să poată fi autorizate, după examinarea fiecărui caz în parte. După cum se știe, în 1967 Franța a instituit embargoul asupra livrărilor de material militar către statele din această regiune implicate direct în conflict.

joi

— La București a avut loc ceremonia inaugurării Centrului demografic O.N.U. — România (C.E.D.O.R.), înființat în baza unui acord între guvernul Republicii Socialiste România și Organizația Națiunilor Unite.

— A fost dat publicității raportul secretarului general al O.N.U. în problema Ciprului, adresat Consiliului de Securitate. În raport se subliniază că este absolut necesar să se facă progrese veritabile pe calea unei soluții negociate, pentru a se evita reluarea luptelor.

— La Caracas s-au încheiat lucrările celei de a treia conferințe a Națiunilor Unite asupra dreptului mării, care a întrunit peste 5 000 de delegați reprezentînd circa 150 de țări.

— Guvernul grec a emis un nou act constituțional, destinat desființării legislației antisindicale introduse de fostul regim militar, după 21 aprilie 1967.

vineri

— A luat sfîrșit Conferința mondială a populației, una din cele mai ample reuniuni internaționale inițiate de Organizația Națiunilor Unite, ale cărei lucrări s-au desfășurat la București. Conferința a adoptat o rezoluție în care exprimă o înaltă apreciere președintelui Nicolae Ceaușescu, guvernului și poporului român „pentru că au oferit posibilitatea de a se organiza această conferință la București, pentru generoasa lor ospitalitate și pentru contribuția adusă la încheierea cu succes a lucrărilor conferinței".

— Consiliul de Securitate al O.N.U., întrunit pentru a continua dezbaterile asupra problemei cipriote, a adoptat în unanimitate o rezoluție prezentată de Austria, Franța și Marea Britanie, care exprimă satisfacția Consiliului de Securitate în legătură cu rolul secretarului general al O.N.U. în organizarea convorbirilor dintre liderii celor două comunități cipriote, adresînd un apel tuturor celor interesați pentru a continua și dezvolta această evoluție, în interesul întregului popor cipriot.

— Președintele Republicii Arabe Egipt, Anwar El Sadat, a acceptat demisia lui Mahmud Fawzi, care deținea funcția de vicepreședinte al R.A. Egipt, din ianuarie 1972.

sîmbătă

— Guvernul grec a adus oficial la cunoștință statelor membre ale N.A.T.O. hotărîrea Greciei de a se retrage din structurile militare ale organizației.

— Au luat sfîrșit la Bellagio convorbirile oficiale între cancelarul R.F. Germania, Helmut Schmidt, și primul ministru al Italiei, Mariano Rumor.

duminică

— SE DĂ PUBLICITĂȚII PROIECTUL PROGRAMULUI PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DE FĂURIRE A SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE ȘI ÎNAINTARE A ROMÂNIEI SPRE COMUNISM.

luni

— La invitația secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu, la București a sosit, într-o vizită oficială de prietenie, în fruntea unei delegații de partid și de stat, secretarul general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Arabe Siriene, Hafez El-Assad, împreună cu soția, Anisse El-Assad.

— La Palatul Națiunilor din Geneva și-a început lucrările Conferința internațională împotriva apartheid-ului și colonialismului în Africa. **În mesajul adresat Conferinței, tovarășul Nicolae Ceaușescu își exprimă încrederea că reuniunea „va contribui la unirea tuturor forțelor naționale și internaționale în lupta popoarelor pentru eliminarea discriminărilor rasiale, pentru eliberarea națională și lichidarea definitivă a rămășițelor colonialismului, că ea va identifica noi căi pentru întărirea solidarității maselor largi populare cu cauza justă a libertății și egalității tuturor națiunilor, pentru afirmarea deplină a personalității și demnității umane, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte".**

— Primul ministru al Greciei, Constantin Caramanlis, l-a primit pe Mircea Malița, ministru secretar de stat, reprezentantul personal al președintelui Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, care i-a transmis un mesaj din partea șefului statului român.

marți

— La Brazaville au luat sfîrșit lucrările reuniunii la nivel înalt a statelor din Africa centrală și răsăriteană consacrate problemelor decolonizării pe continent. Viitoarea conferință la nivel înalt a șefilor de stat și guvern din țările respective va avea loc, în 1976, la Bujumbura.

— Cancelarul vest-german, Helmut Schmidt, a părăsit capitala Franței. El a avut, la Paris, convorbiri oficiale cu președintele Valéry Giscard d'Estaing, în centrul acestora situîndu-se probleme economice, financiare și politice ale C.E.E.

— Miniștrii agriculturii din țările membre ale Pieței comune s-au reunit la Bruxelles în vederea dezbaterii unor propuneri ale organului executiv al C.E.E., avînd drept scop ameliorarea situației financiare a țărănimii din țările comunitare.

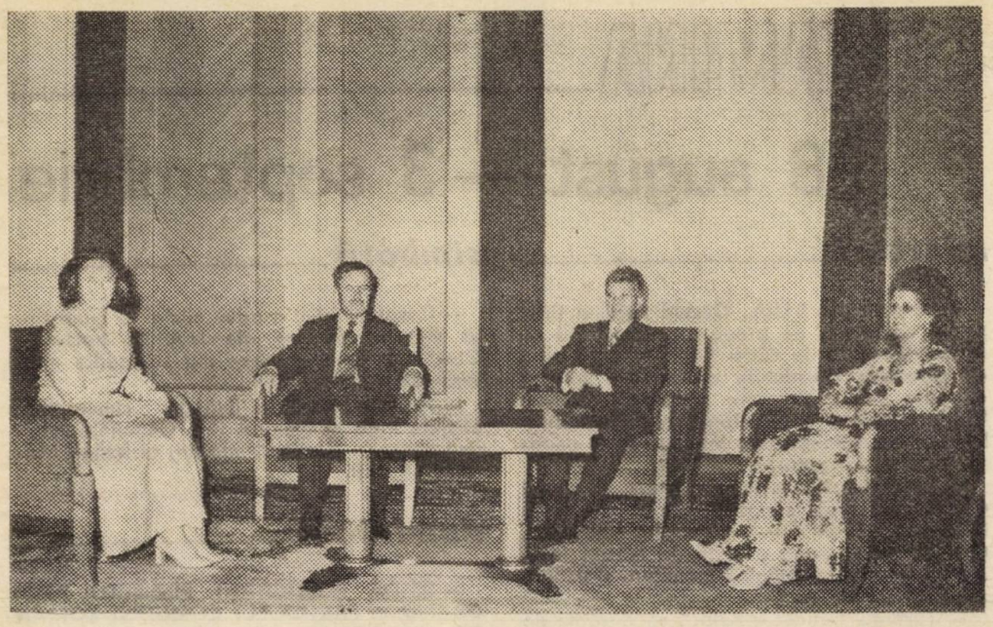

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu s-au întîlnit, la Palatul Republicii, cu Hafez El-Assad, secretar general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Arabe Siriene, și soția sa, Anisse El-Assad, în cadrul unei vizite protocolare făcute de înalții oaspeți

UN NOU MOMENT DE REFERINȚĂ ÎN DEZVOLTAREA RELAȚIILOR DE PRIETENIE ROMÂNO-SIRIENE

Vizita oficială de prietenie pe care o întreprinde în țara noastră secretarul general al Partidului Baas Arab Socialist, președintele Republicii Arabe Siriene, Hafez El-Assad, împreună cu soția, Anisse El-Assad, la invitația secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu, este în plină desfășurare.

Constituind un nou moment, de mare importanță, în evoluția relațiilor tradiționale de prietenie româno-siriene, prezența în țara noastră a președintelui Hafez El-Assad reprezintă, totodată, prima vizită a unui șef de stat sirian în România. Ea permite continuarea dialogului fructuos, la nivel înalt, început în luna februarie la Damasc, cu prilejul vizitei efectuate de șeful statului român în Siria. S-a pus, atunci, un fundament trainic, de lungă durată, raporturilor de prietenie dintre popoarele și țările noastre, s-au deschis perspective remarcabile colaborării româno-siriene în toate domeniile de activitate.

„Îmi amintesc cu plăcere de vizita pe care am făcut-o, în luna februarie a acestui an, în Republica Arabă Siriană, de convorbirile sincere, prietenești pe care le-am avut — arăta tovarășul **NICOLAE CEAUȘESCU**, în toastul rostit la dineul oferit în onoarea înalților oaspeți. **Apreciez că, prin rezultatele sale, vizita a marcat un moment important în evoluția ascendentă a relațiilor româno-siriene. Dorim, la rîndul nostru, să facem totul pentru ca vizita dumneavoastră în România să fie cît mai plăcută și, în același timp, cît mai rodnică pentru dezvoltarea prieteniei și colaborării dintre țările și popoarele noastre".** Cu același prilej, președintele **HAFEZ EL-ASSAD** sintetiza în felul următor rezultatele vizitei în Siria a șefului statului român : **„În cursul vizitei la Damasc a președintelui Ceaușescu, în februarie anul acesta, am pus baze trainice pentru consolidarea continuă a prieteniei și colaborării dintre popoarele noastre, dintre partidele și țările noastre. Vizita președintelui Ceaușescu, deși scurtă, a fost deosebit de bogată prin rezultatele sale, ca urmare a voinței sincere și a dorinței comune de a întări relațiile siriano-române".**

În rîndul opiniei noastre publice stăruie ecoul deosebit de pozitiv al vizitei rodnice întreprinse în Siria de conducătorul partidului și statului nostru. Rezultatele fructuoase ale convorbirilor oficiale și ale întîlnirilor de lucru au fost consfințite în Comunicatul comun și alte documente semnate atunci — toate acestea conferind vizitei calitatea de moment de referință istorică în relațiile dintre cele două țări. A fost, astfel, consemnată voința comună a celor doi președinți de a extinde, lărgi și aprofunda cooperarea între România și Siria, în cele mai diverse domenii — politic, economic, tehnico-științific, cultural, turistic —, subliniindu-se necesitatea de a folosi mai intens posibilitățile, încă nefructificate, de adîncire a cooperării bilaterale reciproc avantajoase. S-a căzut, de asemenea, de acord să se dezvolte, în continuare, relațiile dintre Partidul Comunist Român și Partidul Baas Arab Socialist.

În perioada scursă de la vizita efectuată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Damasc, au fost înregistrate succese deosebit de însemnate în transpunerea în practică a celor convenite de conducătorii celor două partide și state : au avut loc numeroase contacte politice și schimburi de vizite la diverse nivele, s-au încheiat noi acorduri și contracte. Se impun a fi consemnate, în acest sens, pe lîngă cele nouă acorduri semnate cu prilejul vizitei, acordul de cooperare economică și schimburi comerciale, acordul de cooperare pe linie de partid, precum și acordul de colaborare în domeniul informațiilor. Toate aceste înțelegeri au început să prindă viață și să-și arate roadele. Și, pentru a menționa doar unele dintre ele : studiile și proiectele pentru largi lucrări de irigații pe valea fluviului Eufrat, întocmite de specialiști români, realizarea, în cooperare cu partea română, a primului complex de extracție a fosfaților de la Kneifis și construirea complexului de însilozare și încărcare a fosfaților din portul Tartus, construcția unei noi rafinării, furnizarea de utilaj pentru forări și explorări petroliere. Totodată, acordul comercial pe termen lung este menit să asigure dezvoltarea și diversificarea, în continuare, a schimbului bilateral de mărfuri : astfel, dacă, în 1973, volumul schimburilor comerciale s-a dublat față de 1972, la sfîrșitul anului în curs se va ajunge la un volum de trei ori mai mare decît în anul precedent.

Toate aceste manifestări concrete ale cooperării româno-siriene vin să confirme vitalitatea, caracterul fertil al raporturilor între cele două țări și popoare. Ele reprezintă expresia vie a solidarității României socialiste cu poporul sirian, ca, de altfel, cu toate popoarele arabe, manifestarea grăitoare a sprijinului constant acordat de țara noastră țărilor arabe în lupta pentru întărirea independenței și suveranității lor naționale. Fundamentul trainic al relațiilor româno-siriene, ca și al relațiilor pe care România le întreține cu toate statele, îl reprezintă neabătuta respectare a principiilor cu privire la noile relații între state, bazate pe egalitatea deplină în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc, pe dreptul sacru al fiecărui popor de a-și decide singur soarta, de a-și alege calea dezvoltării conform aspirațiilor sale naționale.

În acest context, actuala vizită a înaltului oaspete al Siriei prietene pe pămîn-

„Am dori ca relațiile tradiționale dintre țările noastre să se dezvolte necontenit, atît în domeniul economic, tehnico-științific și cultural, cît și în alte sectoare de activitate.

Cu convingerea că colaborarea dintre popoarele noastre corespunde pe deplin intereselor ambelor țări, cît și cauzei generale a păcii și colaborării internaționale, doresc să urez o dezvoltare continuă a acestor relații de colaborare."

NICOLAE CEAUȘESCU

„Căldura întîmpinării ce ne-a fost rezervată astăzi, coloanele numeroase de oameni care au ieșit pe străzile Capitalei dumneavoastră pentru a ne saluta au lăsat în inimile noastre profunde sentimente ; nu vom uita niciodată această primire călduroasă, în care vedem respectul și considerația pentru poporul nostru din Siria. Doresc să vă asigur că poporul arab sirian împărtășește aceleași sentimente, privește la poporul român cu toată dragostea, considerația și stima sa."

HAFEZ EL-ASSAD

La sosire, pe aeroportul Otopeni

tul României se înscrie ca un moment firesc, atestînd dorința celor două țări de a continua dialogul, de a adînci colaborarea româno-siriană, corespunzător intereselor reciproce și, deopotrivă, intereselor păcii și progresului mondial.

„Sperăm că vizita dumneavoastră în România va marca un moment important în evoluția relațiilor româno-siriene" — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu. Dialogul la nivel înalt româno-sirian, început la 2 septembrie, va inaugura, fără îndoială, o nouă etapă în evoluția raporturilor de colaborare dintre România și Siria. Cu acest prilej, vor fi, desigur, identificate noi domenii de cooperare în diverse domenii.

Depășind cadrul bilateral al intereselor reciproce, actuala vizită va marca, totodată, o contribuție de seamă la cauza apropierii între popoare, a înțelegerii și colaborării internaționale. Convorbirile dintre președinții Nicolae Ceaușescu și Hafez El-Assad, începute într-o atmosferă deschisă, de sinceră prietenie, reafirmă cu putere voința celor două țări de a conlucra pentru menținerea și consolidarea păcii și securității în lume, inclusiv în Orientul Mijlociu.

Referindu-se la mijloacele — necesarmente politice — care să ducă la reglementarea crizei, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia : **„Am apreciat pozitiv și am salutat realizarea dezangajării militare în Sinai și Golan, ca un pas important pe calea unei soluționări politice a conflictului. Cunoaștem că nu a fost ușor să se ajungă la aceasta și apreciem contribuția Siriei și a dumneavoastră personal, prietene președinte Assad, la realizarea dezangajării. Considerăm că trebuie depuse toate eforturile pentru reluarea negocierilor de la Geneva, în vederea soluționării depline și juste a conflictului, pornindu-se de la necesitatea retragerii trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, asigurării integrității și suveranității fiecărui stat din această zonă, a rezolvării, în același timp, a problemei poporului palestinian în conformitate cu interesele sale naționale legitime. În ce o privește, România este hotărîtă să depună în continuare eforturi și, potrivit posibilităților sale, să-și aducă contribuția la realizarea unei păci trainice și drepte în Orientul Mijlociu".**

Președintele Hafez El-Assad a subliniat, la rîndul său, poziția țării sale față de o soluționare echitabilă a conflictului din Orientul Mijlociu : **„Înțelegerea de către noi a păcii juste se sprijină pe două criterii de bază : retragerea totală a Israelului din teritoriile arabe ocupate în 1967 și recunoașterea drepturilor naționale ale poporului palestinian, ale acestui popor care luptă pentru libertatea sa, pentru recîștigarea drepturilor sale, tot astfel cum au făcut și toate celelalte popoare ale lumii".**

Înalții oaspeți sirieni au fost întîmpinați, încă din prima zi a sosirii lor în România, cu caldă simpatie și prietenie. Mii de bucureșteni au aclamat pe cei doi președinți prieteni, conducători a două popoare prietene, exprimînd, în acest fel, sentimentele de solidaritate frățească nutrite de poporul român față de poporul sirian.

Prin felul cum a debutat și continuă să se desfășoare, vizita președintelui Hafez El-Assad în țara noastră pune în valoare existența unor noi și eficiente posibilități de dezvoltare a relațiilor româno-siriene, reprezentînd o etapă nouă în promovarea legăturilor tradiționale de prietenie dintre cele două țări și popoare, o reafirmare strălucită a principiilor ce călăuzesc politica externă românească, o nouă dovadă a contribuției remarcabile a partidului și statului nostru la instaurarea unui climat de pace, prietenie și colaborare în lume.

Rodica Georgescu

Flori pentru președintele Siriei prietene

PROGRAMUL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Contribuție la transformarea pe baze noi a omenirii

Există, în istoria țării, clipe care unesc trecutul, prezentul și viitorul, care angajează plenar și la cotele cele mai înalte conștiința poporului. Sînt clipele actuale pe care le trăiește cu cea mai mare intensitate întreaga noastră națiune socialistă. O expresie simplă, dar de o majoră semnificație, reușește să le definească și caracterizeze conținutul : „Programul Partidului — Programul Țării — Programul Întregului Popor".

Sînt clipele în care țara a luat cunoștință de proiectul Programului Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism — Program în care poporul își vede oglindite, într-o unică și strălucită sinteză, experiența și valorile de luptă ale trecutului, problemele fundamentale de viață și muncă ale prezentului său socialist, luminoasa perspectivă comunistă a viitorului său ; Program în care națiunea română își identifică năzuințele sale dintotdeauna, aspirațiile sale cele mai scumpe de libertate, egalitate, progres, prosperitate și pace, idealul său comunist ; Program, la conceperea și definirea căruia poporul se găsește pe sine, participant direct și nemijlocit, prin însuși procesul, adînc democratic, de dezbatere națională, la care este supus acest document de excepțională importanță și care constituie o chezășie a înfăptuirii și împlinirii lui.

România socialistă în spiritul și litera ei, în devenirea ei nouă, stăpînă pe propriile destine, este esența vitală a Programului.

Elaborarea Programului constituie un eveniment excepțional în viața partidului. Este pentru prima dată cînd partidul nostru are, sub forma unei adevărate Carte fundamentale ideologice, teoretice și politice, un program propriu-zis, unitar, de perspectivă, care dă o orientare clară luptei pentru transformarea revoluționară a societății, care cristalizează linia strategică generală a partidului și orientările tactice pentru întreaga perioadă, de 20—25 ani, a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și a înaintării spre comunism. Trasînd și stabilind în mod clar atît țelurile fundamentale ale partidului, cît și căile și modalitățile practice pentru atingerea lor, pentru materializarea lor, Programul dobîndește atributele nu numai ale unui document teoretic, ci și ale unui program de lucru, nu numai ale unei călăuze în acțiune, ci și ale unui puternic factor stimulator și mobilizator de accelerare a progresului țării. Avînd la baza elaborării sale experiența luptelor revoluționare și a muncii de construcție socialistă în România, precum și a luptelor revoluționare și a muncii de construcție socialistă pe plan mondial, Programul reprezintă o strălucită contribuție la tezaurul teoriei și practicii revoluționare mondiale, confirmînd, o dată mai mult, că acesta se îmbogățește pe baza aportului propriu, original, al tuturor partidelor comuniste și muncitorești.

Se impune, în acest sens, a fi subliniat că, prin întreaga sa concepție ca și prin ansamblul prevederilor sale, proiectul de Program reflectă rolul hotărîtor îndeplinit în elaborarea lui, în întocmirea sa nemijlocită, de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, inițiatorul de fapt al Programului, cel care conduce destinele partidului și țării, cel care, prin întreaga sa activitate, dă o neprețuită pildă de clarviziune politică, de realism și cutezanță în gîndire, spirit novator, fierbinte dragoste de patrie, intransigență revoluționară, capacitate de profundă analiză marxist-leninistă, creatoare și însuflețitoare, animată de idealul propășirii libere și demne a României socialiste, de cauza păcii și socialismului în lume

„Programul — arată tovarășul **Nicolae Ceaușescu — dă o orientare generală științifică, marxist-leninistă, pentru întreaga activitate pe plan național și internațional a partidului și poporului nostru. El stabilește linia generală de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare pe calea comunismului în România, de participare activă a țării noastre la viața internațională, la lupta pentru transformarea pe baze noi a omenirii, pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, a unei lumi a păcii și colaborării între toate popoarele".**

Se găsesc sintetic expuse, în aceste cuvinte, conținutul, structura și liniile fundamentale ale Programului, care are în vedere atît latura internă, cît și latura internațională ale activității partidului și țării, în indisolubila lor conexiune, în unitatea dialectică dintre politica internă și externă. În acest sens, se dovedește a fi de o mare importanță teoretică și practică, de o mare valoare, concepția potrivit căreia înfăptuirea obiectivelor de dezvoltare ale țării este legată de evoluția vieții economice și politice internaționale — ceea ce presupune nu numai angrenarea tot mai intensă, mereu îmbunătățită sub aspect calitativ, a României în circuitul economic mondial, dar și participarea sa la viața internațională ca militant tot mai activ pentru schimbarea actualelor structuri ale relațiilor economice și politice internaționale, pentru întronarea unor noi raporturi între state.

Pornind de la faptul că, în condițiile actualei revoluții științifico-tehnice, lărgirea schimburilor economice și a cooperării în producție cu alte state constituie o necesitate obiectivă pentru progresul economic și social al fiecărei țări, Programul trasează direcțiile de acțiune ale României în acest domeniu : dezvoltarea amplă a colaborării cu celelalte țări socialiste, în forme diverse și moderne, colaborare chemată să ducă la progresul fiecărei țări, la apropierea și egalizarea nivelurilor de dezvoltare dintre state și, astfel, la întărirea sistemului socialist în ansamblu ; extinderea continuă a raporturilor de cooperare cu țările în curs de dezvoltare, raporturi care sînt menite să contribuie la accelerarea ridicării economico-sociale a fiecărei țări, la lichidarea subdezvoltării, la mersul mai rapid înainte al statelor care au pornit pe calea dezvoltării de sine stătătoare ; lărgirea schimburilor economice cu celelalte țări ale lumii, inclusiv cu cele capitaliste dezvoltate, în spiritul principiilor coexistenței pașnice.

De o excepțională însemnătate este investigația amplă pe care Programul o face asupra transformărilor necesare în sfera relațiilor economice mondiale, fiind evidențiat imperativul instaurării unei noi ordini economice internaționale — temă cu care revista noastră își deschide, de altfel, ciclul de articole ce iau în dezbatere tezele și ideile Programului în problemele economice și politice internaționale.

Analiza marxist-leninistă a evoluției raportului de forțe pe plan mondial pătrunde sensul acesteia, pune în lumină perspectiva dezvoltării internaționale. În această direcție, Programul subliniază că deceniile următoare vor duce la noi și noi schimbări în raportul de forțe, la trecerea a noi popoare pe calea socialismului, că viitorul aparține socialismului și comunismului, unei lumi în care vor dispare pentru totdeauna clasele exploatatoare, asuprirea unui popor de către altul, în care se vor realiza conviețuirea pașnică și întrajutorarea activă a tuturor națiunilor pe calea dezvoltării lor economico-sociale. Programul pornește de la faptul că țările socialiste au un rol tot mai important în evoluția societății și că, în perspectivă, va crește și mai mult influența lor asupra cursului vieții internaționale. Se subliniază intensificarea activității forțelor revoluționare, a clasei muncitoare, a celorlalte clase și categorii sociale care doresc și luptă pentru realizarea unei orînduiri mai drepte și mai bune. În acest context, va crește continuu rolul partidelor comuniste, al celorlalte partide și forțe revoluționare, chemate să călăuzească lupta maselor populare, să organizeze întreaga acțiune de transformare revoluționară a societății. Întărirea continuă a unității și colaborării, pe baze noi, între toate aceste partide și forțe revoluționare constituie factorul hotărîtor al desfășurării cu succes a întregii lupte revoluționare pe plan național și internațional, al dobîndirii victoriei în lupta pentru o politică de colaborare și pace.

Programul fixează coordonatele directoare ale politicii externe a României : colaborarea cu celelalte țări socialiste, care stă în centrul activității sale internaționale ; amplificarea relațiilor cu țările în curs de dezvoltare, cu statele care luptă pentru dezvoltarea lor independentă ; extinderea legăturilor cu toate statele lumii, indiferent de sistemul lor social ; înfăptuirea securității și păcii în Europa ; realizarea unei păci trainice în întreaga lume, a dezarmării generale și, în primul rînd, a dezarmării nucleare — sarcini primordiale ale partidului ; democratizarea relațiilor internaționale, asigurarea participării plenare, în condiții de egalitate și echitate, a tuturor statelor la dezbaterea și soluționarea problemelor cardinale ale omenirii contemporane.

Pătrunzătoare analiză a epocii noastre, a evoluției vieții internaționale, Programul își relevă, în ansamblul său, atît conținutul profund științific marxist-leninist, cît și spiritul militant marxist-leninist, răspunzînd integral sensului pe care Marx l-a atribuit analizei de pe pozițiile clasei muncitoare — de a nu se rezuma la a explica lumea, ci de a contribui la transformarea ei. Este semnificația majoră a contribuției teoretice și practice pe care, prin acest Program, Partidul Comunist Român o aduce cauzei socialismului, edificării unei lumi a păcii și colaborării între popoare.

Lichidarea subdezvoltării — imperativ major al contemporaneității (I)

În Programul Partidului Comunist Român **se apreciază că una din problemele stringente ale lumii contemporane, care trebuie să-şi găsească o soluţie corespunzătoare, este lichidarea subdezvoltării, impunîndu-se ca, prin eforturile unite ale popoarelor, următorul sfert de veac să ducă la eliminarea marilor decalaje dintre nivelurile de dezvoltare ale statelor — tristă realitate a zilelor noastre, rezultat nemijlocit al politicii imperialiste, colonialiste şi neocolonialiste de dominaţie şi asuprire a popoarelor, consecinţă a unor relaţii economice inechitabile. Pornind de la însemnătatea hotărîtoare, primordială a eforturilor interne ale fiecărui popor pentru eradicarea stării de subdezvoltare — condiţii esenţiale, în acest sens, fiind mobilizarea maximă a resurselor sale economice şi exercitarea plenară a dreptului său sacru de a fi pe deplin stăpîn pe propriile bogăţii naţionale şi de a le folosi în interesul propriu** — Programul subliniază rolul important pe care relaţiile economice, colaborarea internaţională sînt chemate să-l joace în înlăturarea decalajelor, prin înlesnirea efectivă a progresului mai rapid al ţărilor în curs de dezvoltare. **În această direcţie, este necesar să se asigure accesul larg al ţărilor respective la cuceririle ştiinţei şi tehnicii contemporane, un raport just şi echitabil atît între preţurile materiilor prime şi produselor industriale cît şi între monedele naţionale, desfăşurarea amplă şi neîngrădită a schimburilor economice între state, la adăpost de orice bariere, presiuni şi amestec din afară, sprijinirea ţărilor în curs de dezvoltare pe plan financiar (prin ajutoare şi credite avantajoase) — sprijin care trebuie considerat ca un principiu firesc şi nu ca un dar şi la care contribuţia ţărilor avansate se impune a fi necondiţionată şi substanţială. În condiţiile accentuării interdependenţelor economice între ţări — determinate în mod obiectiv de imperativul participării mereu mai intense a tuturor statelor la diviziunea internaţională a muncii, la circuitul mondial — perpetuarea unor mari disproporţii în nivelul de dezvoltare a acestora generează, inevitabil, instabilitate economică, fenomenele de criză sau dezechilibrele repercutîndu-se, în cele din urmă, asupra tuturor ţărilor. De aceea — aşa cum se arată în** Program — **este necesar să se acţioneze pentru înfăptuirea unei noi ordini economice internaţionale, bazate pe principii de egalitate şi echitate, care să asigure dezvoltarea armonioasă a tuturor popoarelor şi care reclamă, ca o cerinţă fundamentală, lichidarea împărţirii lumii în ţări bogate şi sărace.** „Menţinerea decalajelor economice afectează grav însăşi evoluţia economică generală, constituie un factor de îngustare a pieţei mondiale, de criză economică, reduce, pînă la urmă, posibilităţile de dezvoltare şi a ţărilor înaintate economic. Lichidarea subdezvoltării, egalizarea nivelurilor de dezvoltare ale statelor constituie, de aceea, o necesitate obiectivă a progresului general, inclusiv al ţărilor avansate, un imperativ al colaborării pe baze noi, echitabile între toate popoarele lumii, al creării condiţiilor pentru înlăturarea cauzelor de încordare şi animozitate internaţională, pentru destindere, securitate şi pace".

Luînd în dezbatere această temă, în cadrul unui ciclu de articole, revista noastră urmăreşte — printr-o amplă prezentare a dimensiunilor **actuale ale decalajelor economice din domeniile producţiei, ştiinţei şi tehnologiei, alimentaţiei, învăţămîntului şi ocrotirii sănătăţii, comerţului internaţional (aşa cum apar ele reflectate în nivelurile unor indicatori ca venitul naţional, producţia industrială şi agricolă, structura pe ramuri a economiei naţionale şi cea pe sectoare a populaţiei ocupate, consumul energetic, de materii prime, de produse alimentare şi bunuri industriale, structura comerţului exterior şi, respectiv, evoluţia preţurilor la export şi import în funcţie de această structură — să releve implicaţiile profund negative, pe plan economic şi politic internaţional, ale existenţei decalajelor. Totodată, ea intenţionează să evidenţieze necesitatea întreprinderii unor măsuri urgente şi eficace în direcţia reducerii şi eliminării acestora, să pună în lumină legătura strînsă între lichidarea decalajelor şi soluţionarea problemelor populaţiei, materiilor prime şi dezvoltării, valorificării plenare a resurselor economice existente pe glob, asigurării unei poziţii economice echitabile pentru toate statele în schimburile internaţionale, dezvoltării armonioase, echilibrate şi nestingherite a economiei mondiale şi a cooperării internaţionale, progresului de sine stătător al fiecărei naţiuni.**

Decalajele economice — origini şi dimensiuni

„Omenirea — sublinia recent **tovarăşul Nicolae Ceauşescu — este confruntată astăzi cu problema gravă a subdezvoltării, care afectează profund întreaga evoluţie a vieţii internaţionale. Zeci şi zeci de state ale lumii, reprezentînd o parte uriaşă a populaţiei planetei, se găsesc într-o situaţie dramatică din punct de vedere al dezvoltării economico-sociale. Lichidarea acestei stări de lucruri, asigurarea unei dezvoltări rapide a tuturor popoarelor constituie o necesitate obiectivă pentru aşezarea relaţiilor internaţionale pe baze noi, pentru promovarea unei politici de pace şi colaborare. Este necesar să se acţioneze cu mai multă fermitate pentru aşezarea relaţiilor dintre ţările dezvoltate şi cele în curs de dezvoltare pe principii echitabile, asigurîndu-se un raport corespunzător, just între preţul materiilor prime şi preţul produselor industriale, accesul nestingherit la tehnologiile moderne, la cuceririle ştiinţei şi tehnicii contemporane, în vederea dezvoltării mai rapide a ţărilor rămase în urmă. Realizarea unei noi ordini economice internaţionale este, după părerea noastră, un factor determinant în dezvoltarea întregii civilizaţii umane contemporane, în asigurarea reală a unei păci trainice în lume".**

O imagine de ansamblu asupra problematicii subdezvoltării nu se poate contura decît pornind de la determinările ei economice, politice, istorice şi urmărind atît dimensiunile sale cantitative şi calitative, cît şi multiplele ei incidenţe şi consecinţe.

Subdezvoltarea nu a existat dintotdeauna. Ea a apărut şi s-a accentuat în perioada instaurării şi funcţionării mecanismelor de dependenţă colonială şi dominaţie imperialistă, care au împiedicat dezvoltarea normală, armonioasă, multilaterală a economiei ţărilor actualmente subdezvoltate, imprimîndu-i, dimpotrivă, o structură unilaterală, nediversificată, incapabilă să împingă pe un făgaş trainic şi stimulator procesul creşterii şi modernizării. Subdezvoltarea nu se identifică prin sine, ci se relevă prin comparaţie cu dezvoltarea care i se contrapune. Cu două secole în urmă, nu se putea vorbi, practic, de o adevărată problemă a subdezvoltării, în măsura în care — potrivit aprecierilor mai multor istorici economişti — diferenţa de dezvoltare între regiunile considerate astăzi „bogate" şi, respectiv, „sărace" se reducea, în 1770, la un raport de maximum 2 : 1. Există, în prezent, o dramatică problemă a subdezvoltării, întrucît, între timp, ca urmare a politicii colonialiste, imperialiste şi neocolonialiste, raportul de diferenţiere a crescut de peste 6 ori, exprimînd anacronica existenţă, pe întinse zone ale globului, a unui nivel extrem de scăzut de dezvoltare economică, în comparaţie cu cel atins, în epoca celui mai impetuos avînt al ştiinţei şi tehnicii, în cîteva regiuni industriale ale lumii. Şi dacă actuala persistenţă a subdezvoltării este legată de imposibilitatea eradicării ei automate odată cu înlăturarea pe plan politic a relaţiei coloniale — fiind evident că mutaţii radicale în economie nu se pot realiza decît în timp — ea este legată, în egală măsură, de menţinerea unor structuri învechite, inechitabile în relaţiile internaţionale contemporane. Ca atare, se evidenţiază pregnant una din premisele esenţiale ale lichidării subdezvoltării — repudierea din viaţa internaţională a oricăror sechele ale politicii şi practicilor care au dus la apariţia şi care contribuie la perpetuarea ei, pentru a se crea, astfel, un cîmp deschis şi un cadru internaţional favorabil afirmării şi potenţării eforturilor interne de progres ale tuturor popoarelor.

Asimetria pe care subdezvoltarea o determină în planul economiei mondiale este elocvent pusă în lumină de imensele decalaje existente astăzi între ţări în ce priveşte producţia, consumul, comerţul, condiţiile de viaţă, gradul general de civilizaţie. **„Constituie o realitate tragică a lumii de azi** — releva **tovarăşul Nicolae Ceauşescu — faptul că circa două treimi din populaţia planetei trăieşte în ţări subdezvoltate sau în curs de dezvoltare, că decalajele ce separă multe din aceste ţări de statele avansate din punct de vedere economic se accentuează, în loc să se diminueze. Datele statistice ale Organizaţiei**

Națiunilor Unite și ale instituțiilor sale specializate arată în modul cel mai convingător dimensiunile acestui decalaj. La începutul deceniului actual, produsul național brut — indice concludent al gradului de civilizație materială a popoarelor — era în țările în curs de dezvoltare de circa 230 dolari pe locuitor, în comparație cu 3 085 dolari în țările avansate, raportul fiind de 1 : 13. Într-o serie de țări considerate «cel mai puțin avansate» — care numără circa 150 milioane de locuitori — produsul național brut pe locuitor este de numai 85 dolari, decalajul față de țările dezvoltate ridicîndu-se la raportul de 1 : 36.“

Comparațiile cifrice internaționale scot în evidență discrepanțe economice enorme între țările dezvoltate și cele slab dezvoltate și în curs de dezvoltare. Potrivit diverselor studii ale O.N.U., U.N.C.T.A.D., ale altor organizații internaționale sau rapoartelor întocmite sub egida acestora de grupuri de economiști din diverse țări, estimațiile — cu anumite diferențe în funcție de statele avute în vedere sau de metodologiile folosite — converg spre aprecierea că, la începutul deceniului actual, ponderea în produsul mondial a țărilor economic avansate, unde trăiește mai puțin de 1/3 din populația globului, este de peste 3/4, în timp ce ponderea țărilor slab dezvoltate și în curs de dezvoltare, unde trăiește mai mult de 2/3 din populația lumii, este sub 1/4.

Dintr-o statistică a Băncii Mondiale („Population Policies and Economic Development, 1974), se poate constata că, în 1971, țările în care produsul anual pe locuitor depășea 1 250 dolari reprezentau 26 la sută din populația globului, dar 80 la sută din produsul mondial, celelalte state deținînd, în acesta, doar 20 la sută, deși constituiau 74 la sută din populația lumii. Din aceeași statistică se desprinde și un alt aspect, mult mai dramatic, al decalajelor : „jumătatea săracă“ a omenirii (din cele peste 40 de țări cu un produs anual pe locuitor sub 200 dolari) nu producea și consuma din totalul mondial, în 1971, decît 6 procente. În schimb, „zecimea cea mai bogată“ a omenirii (din țările cu un produs anual pe locuitor de peste 3 000 dolari) producea și consuma, din totalul mondial, aproape 50 de procente, adică tot atît cît restul de 90 la sută din populația globului. Pentru a întări comparația, ar putea fi adăugat faptul că, în același an, „zecimea cea mai săracă“ a omenirii (din cele 17 state cu un produs anual pe locuitor sub 100 dolari) producea și consuma, din totalul mondial, mai puțin de un procent. În ierarhia țărilor în funcție de produsul anual pe locuitor, decalajul maxim ajunge la nivelul incredibil de 86 : 1.

Aceste discrepanțe par să manifeste tendința de a se accentua. Dacă **decalajul relativ** s-a redus, întrucît unei devansări oricît de mici a ritmului de creștere economică a țărilor dezvoltate de către cel al țărilor în curs de dezvoltare îi corespunde, evident, o creștere a ponderii acestora din urmă în produsul mondial, **decalajul absolut** — adică diferența de producție în mărime absolută — s-a adîncit. În deceniul trecut, ritmul de creștere a produsului pe ansamblul țărilor în curs de dezvoltare a fost, în medie anuală, de 5,1 la sută, iar cel al țărilor dezvoltate de 4,8 la sută. Ca urmare, s-a produs o oarecare diminuare a decalajului relativ. Dintr-un calcul făcut — pe baza statisticilor amintite ale O.N.U. — pentru primele 20 de țări dezvoltate în ordinea produsului anual pe locuitor, reiese că, în cursul perioadei 1960—1971, ponderea acestora în produsul total mondial a înregistrat o ușoară scădere (cu numai cîteva zecimi de procent). Decalajul absolut care le separă de restul țărilor s-a mărit, însă, de peste două ori : diferența dintre produsele lor însumate și produsele însumate ale celorlalte state era, în 1960, de aproape 400 miliarde dolari, diferența crescînd în 1971 la peste 900 miliarde dolari.

Ponderea țărilor dezvoltate și a celor în curs de dezvoltare în populația și produsul mondial *)

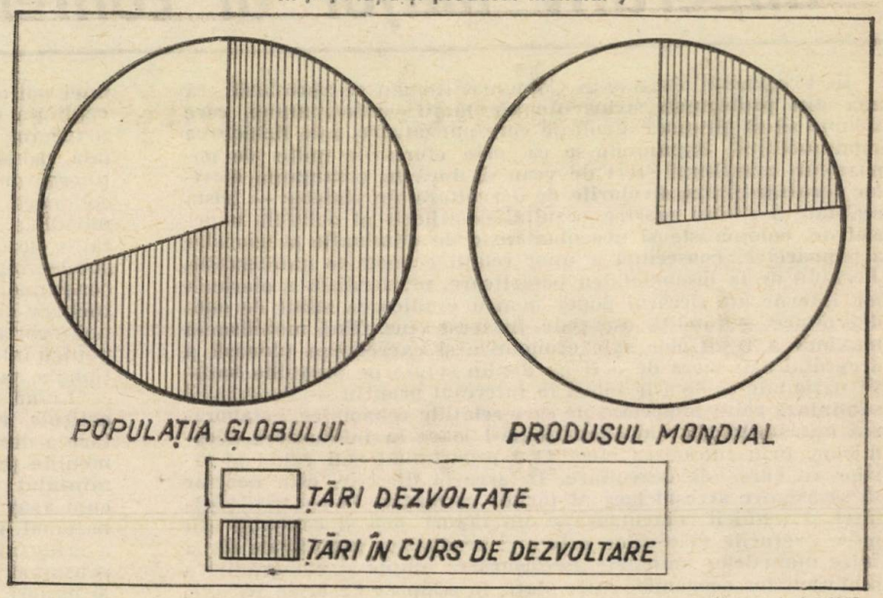

*) aprecieri O.N.U.

În ce privește **decalajele sub aspectul lor pe locuitor,** acestea s-au amplificat sensibil, datorită faptului că ritmurile de creștere economică din țările în curs de dezvoltare n-au fost îndeajuns de mari pentru a asigura reducerea acestor decalaje, în condițiile sporului de populație din țările respective. În deceniul trecut, ritmul mediu anual de creștere a populației a fost de 1,1 la sută pe ansamblul țărilor dezvoltate, dar de 2,5 la sută pe ansamblul celor în curs de dezvoltare, ceea ce a făcut ca produsul pe locuitor să sporească, în medie anuală, cu 3,7 la sută în primele țări, dar cu numai 2,6 la sută în cele din urmă.

Atît reducerea decalajului absolut cît și cea a decalajului pe locuitor reclamă în mod imperios ca țările în curs de dezvoltare să realizeze, pe perioade îndelungate, ritmuri ridicate de creștere economică, singurele în măsură să permită obținerea unor sporuri absolute de producție superioare celor din țările dezvoltate (pentru diminuarea decalajului absolut), precum și o devansare substanțială față de creșterea populației (pentru diminuarea decalajului pe locuitor). Or, statisticile arată că, între 1960 și 1971, din rîndul celor 52 de state cu un produs anual pe locuitor sub 300 dolari, nici unul nu a înregistrat ritmuri medii anuale de creștere economică cu adevărat ridicate, acestea depășind 3 la sută doar în 11 țări, situîndu-se în 12 țări între 2 și 3 la sută, în alte 10 țări între 1 și 2 la sută, în următoarele 12 țări între zero și 1 la sută și fiind chiar negative (sub zero) în 7 țări. Necesitatea obținerii unor ritmuri înalte de creștere economică de către țările în curs de dezvoltare se impune cu atît mai mult cu cît previziunile demografice ale O.N.U. anunță că, în baza sporurilor estimate de populație, aceasta ar urma să crească, în țările respective, de la 2,5 miliarde locuitori în 1970 la 4,1 miliarde în 1990 și la 5 miliarde în anul 2000 — ceea ce, în condițiile menținerii actualelor ritmuri de creștere economică, ar perpetua tendința de adîncire a decalajelor, în măsura în care, de exemplu la nivelul anului 2000, populația din țările în curs de dezvoltare ar reprezenta 80 la sută din cea mondială, față de sub 70 la sută în prezent.

Realizarea unor ritmuri înalte de creștere, a unei dezvoltări economice intense și accelerate — și soluționarea în acest cadru a problemelor populației — impun, ca imperative esențiale, pe de-o parte, mobilizarea plenară a eforturilor spre progres ale popoarelor din țările în curs de dezvoltare, valorificarea la maximum de către fiecare din aceste țări a resurselor sale naturale, materiale și umane — factorul intern fiind primordial, hotărîtor — iar, pe de altă parte, crearea unui asemenea cadru de desfășurare a relațiilor economice internaționale astfel încît acestea să fie de natură să sprijine efectiv eforturile interne ale țărilor respective, să înlesnească, pe plan comercial, financiar și monetar, dezvoltarea lor mai rapidă, să asigure accesul lor deplin la cuceririle științei și tehnicii contemporane. Sînt acestea, totodată, condiții fundamentale ale lichidării subdezvoltării și decalajelor, ale instaurării unei noi ordini economice internaționale, ale creării unor relații de echitate și egalitate între toate statele, ale făuririi unei lumi mai drepte și mai bune.

REPARTIZAREA ȚĂRILOR GLOBULUI DUPĂ NIVELUL PRODUSULUI ANUAL PE LOCUITOR

Produs anual pe locuitor [1] (în dolari)	Numărul țărilor [2]	Cît la sută din populația globului trăiește în grupul respectiv de țări (în %)
sub 101	**20**	**10,1**
101—200	**18**	**41,8**
201—300	**16**	**5,8**
301—400	**16**	**4,2**
401—500	**7**	**4,4**
501—700	**5**	**2,0**
701—1000	**11**	**2,8**
1001—1500	**9**	**9,9**
1501—2000	**3**	**1,6**
2001—2500	**7**	**5,5**
2501—3000	**4**	**1,1**
3001—4000	**5**	**3,4**
peste 4000	**3**	**6,4**

[1] datele se referă la anul 1971.
[2] au fost luate în calcul țările cu cel puțin 1 milion de locuitori.

Calculat după Atlasul pe anul 1973 al Băncii Mondiale (organism specializat al O.N.U.).

Ilie Șerbănescu

(Va urma)

„Președintele Ceaușescu se bucură de un imens prestigiu în Africa"

lt. col. Mathieu Kerekou

președintele Republicii Dahomey

„Un interviu pentru o revistă română ? Cu multă plăcere ; vă aștept după ședința de închidere a lucrărilor conferinței" (O.U.A. de la Mogadiscio – n.n.).

Acestea au fost primele cuvinte rostite de șeful statului dahomeyan la solicitarea noastră.

— Îmi oferiți — **a început prin a ne declara președintele Mathieu Kerekou** — un prilej care mă bucură : acela de a mă adresa, prin intermediul revistei dv., unui popor prieten, pentru care, vă pot spune de la bun început, nutresc o prietenie constantă, o stimă deosebită. Sentimentele mi se par firești, dat fiind că, pentru noi, africanii, el este nu numai un popor stăpîn pe destinele sale, ci și un simbol al hărniciei și dăruirii pentru cauza sa dreaptă, pentru continua sa propășire – fapt care, cum vă mărturiseam, în ochii noștri, ai tinerelor state independente, capătă o semnificație deosebită. Mai mult decît atît, România este o țară a cărei orientare pe plan extern a beneficiat de cele mai bune aprecieri în lume, în general, și în Africa, în special.

– Într-un fel, ați anticipat prima mea întrebare. În continuare, v-aș ruga să vă referiți mai pe larg la ceea ce am numi România în conștiința Africii.

– Formularea mi se pare adecvată, iar răspunsul sau, dacă vreți, dezvoltarea unei atari formulări nu se poate baza decît pe argumente firești. Pornind de la general, aș cita, în primul rînd – fiind și cel mai recent – mesajul adresat de șeful statului dv. conferinței noastre continentale – un exemplu clar și edificator al solidarității românești cu efortul tinerelor state spre unitate, pentru o dezvoltare de sine stătătoare, pentru eliberarea totală de sub colonialism.

Apoi, ar trebui să vorbim îndelung despre acele importante vizite efectuate de președintele României, domnul Nicolae Ceaușescu în 12 țări africane – fapt fără precedent, după cîte cunosc, în istoria recentă a continentului african. Prezența sa pe continentul nostru, principiile ferme pe care își întemeiază acțiunile și inițiativele politice au contribuit enorm la fundamentarea acelor bune aprecieri de care vă vorbeam la început, au acționat în sens dublu : atît la creșterea prestigiului țării dv., cît și la evidențierea personalității unor tinere țări africane, dornice de libertate, de independență și dezvoltare de sine stătătoare. În sfîrșit, în economia răspunsului, trebuie citate și acele acorduri și acțiuni de cooperare semnate de România cu multe țări africane – pe care sperăm să le încheie și cu noi – acțiuni de ce urma cărora beneficiază ambele părți.

– După opinia dv., în viitor, relațiile dintre România și Dahomey se vor amplifica ?

– Cred ; iar aceasta pentru că, dacă despre bilanțul etapelor anterioare nu vă pot spune lucruri semnificative, pentru viitor, mi se pare normal ca bunele relații să capete un conținut mai dens, să se dezvolte și să se amplifice.

– Cred că ar fi interesant pentru cititorii noștri să prezentați cîteva preocupări ale țării pe care o conduceți.

– Nu este un lucru ușor, dar voi încerca. Cum, probabil, știți, cînd am devenit șef al statului, situația politică în țara mea era confuză, fiind apreciată de mulți ca putînd degenera în război civil. Atunci, am definit, pe scurt, natura acțiunii noastre : revoluționară, democratică.

Pe plan economic, ne așteptau serioase probleme. În domeniul agricol, de exemplu, preocupările s-au axat, în principal, pe creșterea producției uleiului de palmier și bumbacului, care reprezintă două treimi din exporturi. În acest sens, în vederea ameliorării randamentului și creșterii producției, mai multe proiecte sînt în curs de realizare.

În ce-o privește, industria noastră reprezintă doar 13 la sută din produsul brut și depinde mult de sectorul agricol. Dar, pentru accelerarea dezvoltării ei, la începutul anului 1973, am acordat un nou spor de investiții. În consecință, sperăm ca, treptat, demarajul nostru economic să devină efectiv și real.

– V-aș ruga să abordați acum și cîteva din problemele centrale ale continentului african, ale Organizației Unității Africane.

– De cînd a fost creată, organizația noastră a rezistat tuturor încercărilor — încercări firești dacă ne gîndim la tinerețea statelor membre, la lipsa lor de experiență, la schimbările intervenite. Totuși, O.U.A. are, în ansamblu, un bilanț pozitiv, care nu ne va face să pierdem din vedere ceea ce avem de făcut. Mă gîndesc la lupta pentru eliberarea unor vaste colonii, pentru că adevărata unitate africană nu va fi realizată decît în condițiile unei eliberări totale și efective. În acest sens, permiteți-mi să remarc eforturile consecvente ale popoarelor din Angola, Mozambic și Guineea-Bissau, fapt care, alături de mutațiile pozitive intervenite la Lisabona, mă face să cred că lupta Africii este pe punctul de a fi încununată de succes.

Dar, nu vom neglija vigilența, lupta noastră neobosită pentru a realiza o eficientă și multilaterală cooperare interafricană. Trebuie, de asemenea, să evităm ca aspirațiile noastre fundamentale privind dezvoltarea, valorificarea deplină a resurselor, unitatea să fie exploatate pentru a ne diviza.

În acest sens, a 11-a conferință a O.U.A. de la Mogadiscio s-a desfășurat cu succes, ea a confirmat că realizările obținute de statele africane sînt evidente, că ideile și eforturile care au stat la baza lor trebuie să ne fie călăuze viitoare, că trebuie să acționăm, în continuare, pentru solidaritatea noastră, pentru dezvoltarea noastră economică de sine stătătoare.

– Mulțumindu-vă pentru deosebita amabilitate, vă solicit un mesaj adresat cititorilor noștri cu ocazia celei de a XXX-a aniversări a eliberării României.

– Este un mesaj de simpatie deosebită pentru un popor deosebit, stăpîn pe destinele sale, pentru o țară al cărei președinte se bucură de prestigiu imens în Africa. Dorindu-i succese, cu acest prilej, ne dorim și nouă să ajungem la o asemenea cotă, pentru că ea singură atestă curajul și demnitatea poporului român. Revistei „Lumea", un sincer omagiu pentru prezența sa la Mogadiscio.

Interviu realizat de trimisul nostru special Dumitru Constantin

„Între Congo și România se dezvoltă foarte bune relații"

Martin M'Beri

secretar al Partidului Congolez al Muncii

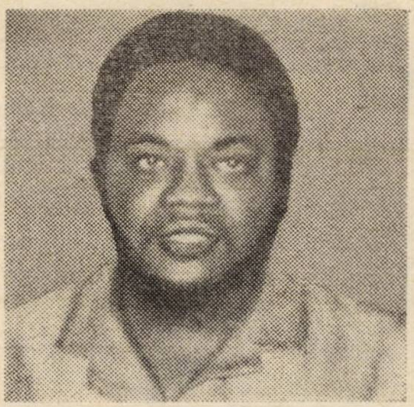

— Vă rugăm să vă referiți la scopul vizitei efectuate în țara noastră.

— Vizita noastră în România a avut loc în cadrul bunelor relații care există între Partidul Comunist Român și Partidul Congolez al Muncii. Dorința noastră a fost să folosim acest deosebit prilej pentru a ne informa pe larg în domeniul propagandei și, mai ales, în problemele cunoașterii și răspîndirii învățăturii marxist-leniniste. Ne-am interesat, totodată, de problemele formării cadrelor și, bineînțeles, pe plan mai general, am abordat perspectivele colaborării dintre Partidul Comunist Român și Partidul Congolez al Muncii.

Am beneficiat de întreaga înțelegere a interlocutorilor noștri în România și, pentru aceasta, avem motive de a pleca satisfăcuți.

— Ați vorbit de relațiile dintre cele două partide. Vă propunem să vă referiți și la cele dintre România și Congo.

— Înainte de toate, între țările noastre s-au dezvoltat foarte bune relații, care au avut drept momente remarcabile vizitele celor doi șefi de stat — la Brazzaville, a tovarășului Nicolae Ceaușescu — la București, a comandantului Marien N'Gouabi —, relații care, de asemenea, sînt punctate de vizite la alte niveluri, de partid sau de stat, cu prilejul cărora cooperarea dintre România și Congo se dezvoltă și aprofundează în beneficiul ambelor popoare, al colaborării internaționale.

— Ați sărbătorit, în august, ziua dv. națională. Ne-ați putea spune cum a întîmpinat-o poporul congolez ?

— În aceste momente, în această nouă perioadă din istoria țării noastre, ne aflăm pe un drum bun, caracterizat prin eforturile Partidului Congolez al Muncii, în vederea realizării unei transformări revoluționare a societății noastre. În fața noastră stau, deci, probleme majore de rezolvat și, în acest sens, s-au făcut pași importanți, deși mai există încă unele probleme de reglementat. Ceea ce trebuie însă spus este că sărbătoarea noastră națională constituie un excelent prilej de a face bilanțul înfăptuirilor și de a stabili viitoarele etape ce trebuie parcurse.

— Alte impresii despre vizita dv. în România ?

— O impresie care le domină pe toate celelalte: am găsit un popor care se pregătea cu entuziasm și cu bune rezultate în muncă pentru a sărbători cea de a XXX-a aniversare a Eliberării patriei de sub dominația fascistă; sărbătoare care consacră, de asemenea, treizeci de ani de luptă și, mai ales, de victorii pe drumul construirii socialismului în România.

Sîntem convinși că, pentru P.C.R. și România, această sărbătoare a constituit nu numai un prilej de a celebra victoriile consemnate în cei 30 de ani, ci și de a strînge legăturile cu țările prietene de pe celelalte continente, țări printre care se află și Republica Populară Congo.

„Acordăm o deosebită importanță dezvoltării relațiilor româno-franceze"

Pierre-Christian Taittinger

vicepreședintele Senatului francez

La invitația Grupului de prietenie România — Franța al Marii Adunări Naționale, a făcut o vizită în România vicepreședintele Senatului francez, Pierre-Christian Taittinger, președintele Grupului de prietenie Franța-România din Senat. Domnia-sa a avut amabilitatea să acorde un interviu revistei noastre.

— Domnule vicepreședinte, prima mea întrebare se referă la relațiile pe linie parlamentară dintre țările noastre. Sînteți președintele Grupului de prietenie Franța-România din Senatul francez, deci, în măsură să ne spuneți care sînt perspectivele acestor relații și cum se înscriu ele în cadrul tradiționalei prietenii româno-franceze.

— Relațiile dintre țările noastre sînt excelente și se stabilesc cu multă ușurință. Există, la Paris, atît în cadrul Senatului cît și al Adunării Naționale, precum și la București, în cadrul Marii Adunări Naționale, grupuri de prietenie compuse dintr-un mare număr de parlamentari care cunosc foarte bine, la ora actuală, problemele dezvoltării țărilor noastre, precum și probleme de cooperare privind România și Franța. Care este activitatea acestor grupuri ? În Senat, de exemplu, stabilim contacte cu personalități românești, în vizită la Paris, prin senatori care se ocupă de aceleași domenii de activitate. Pe de altă parte, facem cunoscute preocupările noastre. Totodată, creăm grupuri de lucru sau organizăm ședințe festive în cadrul cărora prezentăm filme românești. De la întrevederea pe care am avut-o, anul trecut, cu președintele Nicolae Ceaușescu, organizăm, de asemenea, întîlniri cu personalități franceze care participă, în mod direct, la cooperarea cu România, atît pe plan economic cît și cultural, subliniind, cu acest prilej, interesul pe care îl purtăm acestei cooperări și dorința noastră de a o dezvolta și mai mult pe viitor.

— Pentru că ați pronunțat cuvîntul cooperare, v-aș ruga să ne spuneți care sînt perspectivele acestei cooperări, în preajma sesiunii Comisiei mixte guvernamentale de cooperare economică, științifică și tehnică româno-franceză, care trebuie să se reunească, în curînd, la București ?

— Sînt optimist, din două motive. Primul se datorează faptului, care nu trebuie omis, că, ani de zile, partea franceză la această comisie mixtă a fost prezidată de dl Valéry Giscard d'Estaing, care i-a consacrat o importantă parte a timpului său de lucru și s-a preocupat, în mod intens, de dezvoltarea relațiilor de cooperare dintre popoarele noas-

tre. Am certitudinea că actualul președinte al Republicii Franceze nu-l va uita pe fostul președinte al părții franceze în Comisia mixtă româno-franceză și că va ști, mai bine ca oricine, care sînt problemele cele mai importante și care sînt domeniile ce trebuie ameliorate. Al doilea motiv este acela că noi acordăm o deosebită importanță dezvoltării relațiilor noastre cu România și sînt convins că noul președinte al părții franceze va acționa spre rezolvarea cît mai favorabilă a problemelor ce se pun.

— În ceea ce privește noua dv. vizită în România, ce ne puteți spune în legătură cu contactele stabilite ?

— Am avut contacte deosebit de interesante. În primul rînd, am fost primit de președintele Nicolae Ceaușescu, care a avut amabilitatea să-mi consacre o lungă întrevedere, în cadrul căreia am abordat o serie de probleme ale vieții internaționale actuale. Am avut prilejul să constat o mare apropiere a punctelor de vedere dintre țările noastre în domeniul politicii externe, cum ar fi, de exemplu, dezarmarea sau sprijinul acordat țărilor în curs de dezvoltare. De altfel, trebuie să vă spun că poziția României este foarte cunoscută în Franța. Președintele Ceaușescu este o personalitate care se bucură de un prestigiu internațional remarcabil. Punctele de vedere adoptate de România, atît în cadrul Organizației Națiunilor Unite, cît și în alte organisme specializate ale acestui for, precum și la Conferința pentru securitate europeană, au avut un puternic ecou, au fost studiate cu deosebit interes de către francezi, care, în general, împărtășesc pe deplin aceste puncte de vedere. L-am întîlnit de asemenea, pe președintele Marii Adunări Naționale a României, dl Nicolae Giosan, și ne bucurăm să primim, la Paris, în luna decembrie, o delegație a Marii Adunări Naționale, invitată atît de Adunarea Națională, cît și de Senatul francez. Dorim, de asemenea, ca o altă delegație a Marii Adunări Naționale să viziteze Franța, anul viitor, la invitația Senatului francez.

— Domnule vicepreședinte, anul trecut ați vizitat România în fruntea unei delegații de senatori francezi. V-aș ruga să ne spuneți dacă aveți noi impresii după actuala vizită în țara noastră ?

— Am constatat un lucru care mi se pare deosebit de important, și anume că politica de investiții, lansată cu ani în urmă de președintele Ceaușescu și guvernul român, își dă roadele, și am avut prilejul să admir o serie de realizări. Cunosc importanța pe care guvernul român o acordă acestei politici de investiții în lumina faptului că România, care era o țară considerată — înainte de război — eminamente agricolă, este pe cale să devină o țară puternic industrializată. Roadele acestor investiții apar din ce în ce mai evidente și mai numeroase, an de an. În ceea ce privește frumusețea regiunii pe care am vizitat-o împreună cu soția mea, nu trebuie să ai o mare doză de lirism pentru a putea vorbi despre ea. Este una dintre cele mai frumoase regiuni ale lumii. Sînt multe țări care au munți sau plaje minunate, dar sînt puține țări pe lume care să aibă o deltă cum este Delta Dunării. Delta Dunării constituie un patrimoniu considerabil.

Interviu realizat de Andrei Magheru

„Relațiile noastre cu România sînt foarte bune"

dr. Walter Althammer

președintele grupului parlamentar de prietenie româno—vest-german

Dr. Walter Althammer este președintele grupului parlamentar de prietenie româno—vest-german. Domnia-sa este membru în conducerea fracțiunii U.C.D./U.C.S. din Bundestagul R.F.G. În calitatea sa de președinte al Societății de studii est-europene, dr. Althammer acordă o atenție deosebită relațiilor R.F.G. cu țările socialiste europene.

— Cum apreciați politica externă a României și rolul său în lumea contemporană ?

— Oamenii politici din Republica Federală Germania au un mare respect față de politica României. Mă refer, în acest sens, și la faptul că România a fost printre primele țări din Europa răsăriteană care au stabilit relații diplomatice cu Republica Federală Germania. Totodată, noi apreciem că România joacă un rol foarte prețios și de sine stătător în eforturile de menținere și întărire a păcii în lume. De asemenea, salutăm, în mod cu totul deosebit, faptul că președintele Nicolae Ceaușescu a contribuit și, desigur, va contribui și în continuare, la îmbunătățirea relațiilor dintre țările noastre, la colaborarea în diverse domenii ale vieții politice internaționale.

— Care este, după opinia dv., stadiul actual al ansamblului relațiilor dintre România și Republica Federală Germania ?

— Relațiile noastre cu România sînt foarte bune și ele nu sînt umbrite de nici o problemă. De la stabilirea legăturilor diplomatice dintre cele două țări, relațiile politice s-au dezvoltat și îmbunătățit an de an. Aceasta s-a concretizat în vizitele președintelui R.F.G. și a cancelarului federal în România și în vizita de răspuns a președintelui român în Republica Federală Germania, în vizitele reciproce ale miniștrilor și altele.

Ne bucurăm, în mod deosebit, că, la actualele negocieri privind conferința general-europeană pentru securitate și cooperare, contactele dintre Republica federală și România sînt foarte bune, ceea ce se explică prin faptul că ambele noastre state urmăresc scopul asigurării unei păci durabile în Europa. La aceste convorbiri, România a făcut propuneri foarte constructive referitoare la dizolvarea blocurilor militare din Europa. După opinia mea, acest țel nu va putea fi înfăptuit imediat, dar el reprezintă o contribuție prețioasă și necesară în direcția asigurării păcii și cooperării. Pot, deci, să conchid : relațiile politice sînt bune și sîntem siguri că ele vor fi cultivate și dezvoltate în continuare.

— Dar în ce privește relațiile economice ?

— Este știut că Republica Federală Germania ocupă primul loc între țările occidentale în privința comerțului cu România. Această situație reflectă stadiul relațiilor noastre economice. Trebuie să menționăm însă că există încă unele probleme nerezolvate. Mai precis, unele importuri ale Republicii Federale Germania din România sînt îngreunate de obstacolele puse de Comunitatea economică vest-europeană. Noi trebuie, deci, să ne străduim să realizăm un mai bun echilibru al schimburilor comerciale. Numai astfel relațiile noastre comerciale se vor putea dezvolta și mai favorabil. Aceasta este o problemă care ne preocupă.

Pe de altă parte, ne străduim să adîncim cooperarea cu economia românească. Există de pe acum o serie de exemple pozitive în ce privește cooperarea dintre industria noastră și cea românească ; dorim să dezvoltăm asemenea relații. Industria noastră este foarte interesată să amplifice formele moderne de cooperare economică cu întreprinderile românești. De aceea, doresc să afirm că în domeniul economic vor fi înfăptuiți, în mod sigur, noi pași prin eforturile ambelor părți.

— Ce ne puteți spune despre relațiile culturale ?

— În sfera relațiilor culturale ne-am străduit permanent să realizăm principiul reciprocității. Cu alte cuvinte, ne-am preocupat să facem cunoscută cultura românească în Republica Federală Germania, iar, pe de altă parte, să dăm poporului român o imagine asupra vieții culturale actuale din țara noastră. În această privință, avem o tradiție bogată. Cred că și în acest domeniu se pot înregistra, în viitor, multe realizări atît în ce privește schimburile universitare, cît și apropierea dintre tineri, ceea ce va reprezenta o contribuție foarte importantă la înțelegerea mai profundă dintre popoarele noastre.

— Dumneavoastră, ca și numeroși colegi ai dumneavoastră din parlamentul Republicii Federale Germania, ați vizitat România în mai multe rînduri. Cu ce impresii v-ați întors și ce posibilități apreciați că există în privința dezvoltării relațiilor dintre țările noastre ?

— Impresiile parlamentarilor noștri în urma vizitelor în România sînt deosebit de pozitive. În primul rînd, am fost impresionați cu toții de minunata ospitalitate cu care am fost întîmpinați cu prilejul primirii de către președintele Nicolae Ceaușescu și de către alte personalități din conducerea statului român. Împreună cu colegii noștri români din grupul de prietenie româno—vest-german al Marii Adunări Naționale, conlucrăm foarte bine în discutarea tuturor problemelor. Sîntem siguri că asemenea contacte durabile, între care și vizitele reciproce ale parlamentarilor, vor fi dezvoltate în continuare și că ele vor contribui la întărirea relațiilor de prietenie și înțelegere dintre popoarele noastre.

Interviu realizat de N. S. Stănescu

Conferința mondială a populației

„Politica demografică și prioritatea dezvoltării social-economice"

În intervalul 19–30 august, s-a desfășurat, la București, Conferința mondială a populației, eveniment de marcă în calendarul reuniunilor internaționale din acest an și punct culminant al Anului Mondial al Populației, proclamat de Organizația Națiunilor Unite. Lucrările Conferinței au fost prezidate de ministrul de externe al României, George Macovescu, căruia revista „Lumea" i-a solicitat opiniile asupra desfășurării și semnificațiilor forumului internațional reunit la București.

— Vreme de aproape două săptămini, ați prezidat, tovarășe ministru, lucrările Conferinței mondiale a populației. Vă rugăm, acum, cînd această reuniune s-a încheiat, să-i apreciați semnificațiile.

— Dezbaterea problematicii populației implică, în mod necesar, o abordare cuprinzătoare a aspirațiilor de prosperitate și progres social ale tuturor popoarelor lumii. La București, acest vast subiect al dezbaterilor a fost abordat, pentru prima dată, în cadru guvernamental, cu o participare apropiată de idealul afirmat în activitățile O.N.U. — acela al universalității. În primul rînd, faptul că s-a ajuns la reunirea unei conferințe mondiale și că această conferință a găsit un limbaj comun — în discutarea unui subiect care a dat și mai dă naștere unor controverse — reprezintă un succes.

S-a realizat, însă, mai mult. Conferința a reprezentat o importantă sursă de clarificări, ocazionînd — în cursul dezbaterilor pregătitoare, în Comisia pentru populație și în reuniunile comisiilor economice regionale ale O.N.U., iar aici, la București, în comitete, în grupul de lucru și în reuniunile plenare — un schimb de vederi deschis și fertil, care a permis identificarea de căi de acțiune și mijloace adecvate de soluționare a problemelor populației.

Merită să se releve și că adoptarea documentelor finale de către Conferință nu a necesitat punerea la vot. Acest fapt reprezintă o dovadă semnificativă că respectarea intereselor fiecărei părți constituie însăși condiția înțelegerii și progresului. Totodată, adoptarea prin consens, sau fără vot, a hotărîrilor va contribui la sporirea generală a preocupării pentru problemele populației, a convingerii că va trebuie acționat, în continuare, cu consecvență pentru realizarea obiectivelor propuse.

Interviu cu GEORGE MACOVESCU

ministrul afacerilor externe al României, președintele Conferinței mondiale a populației

Se cuvine a fi evidențiată, incontestabil, semnificația desfășurării cu succes a acestei reuniuni în capitala României socialiste. Înalta prezență a președintelui Nicolae Ceaușescu și vibrantul discurs adresat Conferinței, primirea călduroasă făcută de poporul nostru participanților la Conferință și la celelalte reuniuni pe această temă reprezintă expresia atașamentului constant al României la țelurile și principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite. Ele reflectă dorința țării noastre de a-și aduce contribuția activă și constructivă la promovarea cooperării internaționale, reflectă convingerea noastră profundă că problemele complexe ce confruntă în prezent omenirea nu pot găsi soluționări valabile decît cu participarea la dezbateri și la adoptarea deciziilor, pe baza deplinei egalități a tuturor țărilor, mari, mici sau mijlocii.

— În ce măsură apreciați că a clarificat Conferința de la București complexul de probleme ale populației și căile de abordare a acestor probleme ?

— Conferința a permis realizarea unor progrese însemnate pe plan conceptual, clarificînd posibilitățile de acțiune imediată și pe termen lung. Astfel, este acum universal acceptată diversitatea soluțiilor posibile pentru probleme complexe ce confruntă fiecare țară în domeniul populației. Suveranitatea fiecărui stat în alegerea căilor de acțiune cele mai adecvate a fost afirmată de o manieră incontestabilă. De asemenea, teza conform căreia o politică demografică trebuie, pentru a fi aplicată cu succes, să constituie o parte integrantă a strategiei generale de dezvoltare economico-socială a fiecărei țări a devenit, după Conferința de la București, un postulat general admis, prezent în litera și în spiritul documentelor adoptate de Conferință.

După București, nu se va mai putea teoretiza și, mai ales, acționa în domeniul populației fără a ține seama de marile deziderate contemporane țintind spre făurirea unei lumi mai drepte, spre statornicirea de relații noi, democratice între state, spre lichidarea subdezvoltării, spre eliminarea din viața internațională a imperialismului, colonialismului, neocolonialismului și, în general, a oricărui act de recurgere la forță, a oricărei intervenții în afacerile interne ale vreunei țări. Departe de a crea dificultăți cooperării internaționale în domeniul populației, recunoașterea acestor concepte, a realităților și aspirațiilor care le-au generat constituie singura temelie firească și durabilă pentru o conlucrare autentică în acest domeniu.

— Care vor fi urmările Conferinței ?

— Urmează, desigur, traducerea în practică a concluziilor Conferinței. Soluționarea problemelor atît de importante și complexe ale populației cere ca, și în viitor, să se depună toate eforturile pentru a se ajunge la crearea condițiilor indispensabile pentru realizarea năzuințelor omenirii spre o existență prosperă și civilizată, într-o lume a echității și dreptății sociale, a cooperării pașnice. Conferința a reprezentat o contribuție pozitivă în imprimarea unei asemenea direcții de acțiune. Se poate aprecia cu încredere că — așa cum arăta, în ziua inaugurală, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu — **„această conferință va exercita o profundă influență asupra vieții internaționale, va constitui un imbold puternic pentru unirea eforturilor națiunilor în vederea înfăptuirii unei politici noi de pace și colaborare internațională, a unei lumi mai drepte și mai bune, în care popoarele să conlucreze rodnic pentru bunăstarea și fericirea fiecăruia, pentru progresul și civilizația omenirii în ansamblu".**

Cuvîntul oaspeților

Helvi Sipilla

secretar general adjunct al O.N.U., secretarul general al Conferinței și Anului Internațional al Femeii (1975)

— Am să trec direct la subiect, dnă Sipilla, și am să vă rog să-mi vorbiți despre Anul Internațional al Femeii, care va avea loc în '75. După cîte știu, sînteți secretarul general al Conferinței...

— Avem în vedere un program foarte complex, adoptat de Consiliul Economic și Social al O.N.U., și aș dori să vă spun că inițiativa se datorează, în primul rînd, unei recomandări a delegației române. Este vorba, de fapt, de un program care se referă atît la națiuni, cît și la regiuni, la nivel internațional. După opinia mea, e foarte important ce se întîmplă pe plan național ; pentru că numai cetățenii dintr-o țară pot pune, în practică, ceea ce se inițiază în multe organisme O.N.U. Programul propune crearea unor comisii naționale sau organisme asemănătoare, care să studieze întreaga situație a femeilor — ce progres s-a realizat, ce rămîneri în urmă există față de standardurile internaționale, care sînt obstacolele, ce plan trebuie urmat în viitor.

— În ultima vreme au fost mai multe conferințe de mare amploare pe anumite teme sau în legătură cu anumite aspecte ale populației. Credeți că există o tendință generală către ținerea unor asemenea conferințe care tratează problema global, ținînd, bineînțeles, seamă de individualitatea fiecărei națiuni ?

— Cred că acest lucru arată că națiunile lumii și-au dat seama că există o mare interdependență între ele. Iată de ce Organizația Națiunilor Unite a devenit o tribună care reunește reprezentanții guvernelor în cadrul reuniunilor sale normale, cum ar fi Adunările generale, Consiliul Economic și Social sau Consiliul de Securitate ; în plus, însă, a existat și există o nevoie specială de a se concentra asupra unor subiecte de mare amploare care n-au fost studiate, cum ar fi, de exemplu, mediul ambiant, resursele naturale, materiile prime, care au făcut obiectul unor studii la cea de-a 6-a sesiune specială a Adunării Generale. Nu s-au studiat niciodată, pînă în prezent, populația și relația sa cu dezvoltarea în general, cu resursele naturale, cu mediul ambiant, cu familia și drepturile omului. Acum, la „ora" Conferinței mondiale a populației din România, putem spune că, în ultimii ani, a crescut conștiința lumii față de probleme care ne sînt comune tuturor și pe care trebuie să le rezolvăm în comun.

— Ce ne puteți spune despre colaborarea cu reprezentantele române în cadrul O.N.U. ?

— Am avut întotdeauna relații nu numai bune, dar, aș spune, chiar interesante cu reprezentantele române. Am cooperat, de altfel, foarte strîns de cînd am fost în România prima dată, în 1961, la un seminar O.N.U. asupra statutului femeii, Codului Familiei și codului civil, în general. În România am avut bucuria să văd o serie de femei foarte active în domeniul politic, începînd cu doamna Ceaușescu, care desfășoară o activitate politică de sine stătătoare atît de activă și, deopotrivă, o bogată activitate științifică. Am o imagine foarte clară a activității vaste pe care o întreprinde Consiliul Național al Femeilor din România și a felului eficace în care funcționează.

— Ce ne puteți spune despre organizarea Conferinței mondiale a populației ?

— A fost excelentă. Absolut excelentă. După mine, unul dintre factorii care, realmente, au contribuit mult la succesul conferinței a fost atmosfera care a dăinuit de-a lungul dezbaterilor. Și toată lumea e de acord că a fost o atmosferă extraordinară, care a creat un sentiment de prietenie și înțelegere — și de aceasta am avut noi nevoie.

Josef Pajestka

vicepreședinte al Comisiei de Stat a Planificării din Polonia, șeful delegației poloneze la Conferință

— Am dori să ne spuneți, acum, la sfîrșitul Conferinței, cîteva cuvinte în legătură cu importanța ei, cu semnificația și cu rezultatele ei.

— Aș dori să subliniez, în acest sens, trei lucruri. În primul rînd, consider că s-a realizat un progres real în ceea ce privește înțelegerea fenomenului demografic și, mai ales, „feed-back"-ul între fenomenul demografic, pe de-o parte, și dezvoltarea socială și economică, pe de altă parte ; de fapt, analiza pur demografică a existat și înainte, dar, pînă acum, nu s-a explorat suficient interrelația dintre fenomenele sociale și dezvoltarea economică, pe de-o parte, și demografia, sau mai bine-zis problemele demografice, de cealaltă parte. Consider că această Conferință a fost o ocazie pentru colecționarea unei cantități imense de materiale în legătură cu acest domeniu, cum nu s-a mai întîmplat niciodată pînă acum. Ceea ce e foarte important. În al doilea rînd — și aceasta este un punct, firește, și mai important — Conferința a constituit una din măsurile, unul din mijloacele folosite de comunitatea mondială pentru soluționarea problemelor lumii în mod mai rațional, din punctul de vedere al fiecăruia. O conferință ca a noastră nu reprezintă un fenomen izolat, ci se leagă de alte probleme, cum ar fi cele ale alimentației, comerțului și, în general, relațiile dintre diferitele țări, atît politice cît și economice, sau de altă natură. Această Conferință, împreună cu alte reuniuni internaționale, a demonstrat o tendință a umanității de a se îndrepta către o mai bună înțelegere și acțiuni mai utile în favoarea ei înseși.

Pe scară globală, Conferința a prezentat o abordare mondială, globală, pe care cu cîțiva ani în urmă nu o aveam. Strategia globală a devenit, în terminologia internațională, o expresie cardinală și, la această Conferință de la București, s-a făcut, fără doar și poate, un pas înainte în această direcție, motiv pentru care toată lumea atribuie o mare importanță conferinței. În al treilea rînd, cred că ar trebui să spun că este extrem de important că această Conferință s-a ținut în România. Mulți dintre delegați s-au aflat în România și într-o țară socialistă pentru prima dată. Și cred că au avut o reală confruntare în materie de opțiuni economice și politice, iar faptul că această Conferință nu numai că a fost extrem de bine organizată de țara dv., dar, în același timp, a oferit participanților posibilitatea de a-și da seama de realizările dv., de felul în care abordați și soluționați problemele economice și sociale, a conferit un plus de semnificație conferinței în general.

---

dr. Yousouf Ali Eray

membru al Asociației pentru planificarea familială din Kenya, reprezentat al Ligii musulmane la „Tribuna Populației"

— Dr. Ali Eray, profesia dumneavoastră de medic într-o țară în cuș de dezvoltare v-a permis să vă formați opinii verificate despre problemele populației în lumea a treia. Ați vrea să ne expuneți și nouă principalele dumneavoastră concluzii privind populația ?

— În intervenția mea în cadrul „Tribunei Populației", m-am referit la problemele populației, hranei și mediului înconjurător în țările lumii a treia. După cifrele publicate în Statele Unite, 500 milioane de copii suferă astăzi în lume de subnutriție. Potrivit însăși aprecierii președintelui S.U.A., milioane de oameni trăiesc cu mai puțin de 50 de cenți pe zi.

Pentru țările lumii a treia, principala problemă nu o reprezintă populația. Pentru o familie care suferă de foame, principala problemă este cum să găsească alimentele necesare pentru a se hrăni. Știm cu toții că există pe glob suficiente posibilități pentru a produce hrana necesară pentru toți locuitorii săi. Dar produsele agroalimentare existente sînt în mod deliberat stocate, sau prețurile sînt ridicate de o manieră excesivă. Anul trecut, bunăoară, prețul alimentelor a crescut de trei ori. Vina a fost aruncată asupra așazisului exces de populație. Dacă este să vorbim cinstit, această acuzație este total nefondată.

Alții au dat vina pe petrol, pe faptul că mărirea prețului petrolului a determinat creșterea prețului alimentelor. Aceasta este, de asemenea, o idee falsă. Țările producătoare de petrol primesc doar 9 la sută din prețul produselor lor, vîndute de companiile multinaționale care comercializează aceste produse. Deci, nu sporirea prețului de vînzare a petrolului de către țările producătoare a determinat creșterea prețului alimentelor, ci goana după profit a companiilor multinaționale petroliere. Așadar, părerea mea este că nu există o relație directă între problema populației și cea a alimentelor. În acest sens, am încercat să prezint relația reală dintre problema hranei și a populației în lume. Dacă se pune accentul doar pe problemele populației, fără a se avea în vedere toți ceilalți factori, nu vom ajunge nicăieri.

— Ce părere aveți despre contribuția României la organizarea acestei Conferințe ?

— Vin pentru prima dată în România și am fost foarte impresionat de tot ceea ce am văzut. Ni s-au pus la dispoziție facilități cu totul remarcabile, tot materialul de care am avut nevoie. În ceea ce mă privește, pot să vă spun că România aduce o mare contribuție în a pune bazele pentru schimbarea mentalității — lucru foarte important — în vederea edificării lumii de mîine.

Interviuri consemnate de Catinca Ralea și Constantin Badea

Bulgaria și România — relații de prietenie frățească și colaborare multilaterală

Interviu cu JIVKO JIVKOV

membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. Bulgar, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P. Bulgaria, președintele părții bulgare în Comisia mixtă guvernamentală româno-bulgară de colaborare economică și tehnico-științifică

— Tovarășe Jivko Jivkov, anul 1974 marchează, atît pentru România cît și pentru Bulgaria, trei decenii de construcție socialistă. V-am ruga, cu acest prilej, să împărtășiți cititorilor revistei „Lumea" cîteva din marile succese cu care poporul bulgar întîmpină a XXX-a aniversare a revoluției socialiste.

— Victoria revoluției socialiste în Bulgaria, realizată sub conducerea P.C. Bulgar, cu ajutorul hotărîtor al armatei sovietice eliberatoare, a deschis țării noastre drumul spre construcția societății socialiste. Poporul bulgar întîmpină jubileul de 30 de ani cu profunde transformări în toate domeniile vieții. Aplicînd modul de tratare leninist, partidul nostru a asigurat victoria socialismului la orașe și sate. Au fost lichidate clasele exploatatoare și orice exploatare a omului de către om. Clasa muncitoare joacă rolul conducător în societate. S-a format clasa țăranilor cooperatori. S-a creat noua intelectualitate socialistă.

Istorica plenară, din aprilie 1956, a C.C. al P.C. Bulgar a dat un puternic impuls dezvoltării forțelor de producție, întregii vieți a societății noastre. Linia din aprilie a partidului în domeniul economiei se caracterizează printr-un mod de tratare științific și profund realist în stabilirea sarcinilor, bucurîndu-se de sprijinul larg și fără rezerve al clasei muncitoare.

S-au dezvoltat rapid ramurile conducătoare în economia națională, cum ar fi energetica, metalurgia și construcțiile de mașini, industria chimică. Producția globală industrială, în anul 1973, a fost de 47 de ori mai mare, în comparație cu anul 1939. Acum, industria participă la formarea venitului național într-o proporție de peste jumătate. Capacitățile instalate pentru producerea energiei electrice au crescut de la 111 Mw, în anul 1939, la 4 800 Mw. Producția de energie electrică pe locuitor a sporit, în mod corespunzător, de la 42 kWh la 2 547 kWh. În ajunul jubileului, au intrat în funcțiune turbinele centralei atomoelectrice de la Kozlodui, a cărei capacitate este de opt ori mai mare decît capacitatea tuturor centralelor electrice existente în țară pînă la victoria revoluției socialiste.

Bulgaria este astăzi un mare producător de electrocare și electropalane, electromotoare, pompe, mașini de prelucrat metale, tehnică electronică și altele. În exportul țării — care a sporit de cîteva ori — mașinile și utilajele ocupă aproape 35 la sută.

S-au dezvoltat rapid ramurile de vîrf, cum ar fi electronica, construcțiile de aparate, automatica. S-au construit capacități mari în industria chimică și, în special, pentru producerea de îngrășăminte minerale, fibre sintetice, anvelope, mase plastice și rășini, pentru prelucrarea petrolului, producția de medicamente etc.

Reconstrucția socialistă a agriculturii a transformat radical viața țăranilor bulgari. Producția globală agricolă a crescut de 2,5 ori în condițiile micșorării, în același timp, de două ori, a forței de muncă ocupată în agricultură. Au crescut considerabil recoltele medii și producțiile în zootehnie. S-au creat aproape 170 de complexe agro-industriale, ca formă superioară de concentrare, dispunînd de fonduri substanțiale și posibilități crescînde pentru introducerea realizărilor tehnico-științifice și ridicarea nivelului de cunoștințe în agricultură.

Cu ritmuri înalte se dezvoltă și alte ramuri ale economiei naționale. Venitul național a crescut de 7,4 ori.

Înfăptuirea consecventă a liniei din aprilie a asigurat intrarea Bulgariei în etapa construirii societății socialiste dezvoltate. Hotărîrile istorice ale celui de al X-lea Congres, programul partidului adoptat de acesta reprezintă strategia, științific fundamentată, pentru construirea societății socialiste dezvoltate în țara noastră. Comitetul Central, sub conducerea și directa îndrumare a tovarășului Todor Jivkov, a elaborat o serie de probleme cardinale pentru perfecționarea sistemului de conducere socială, pe baza aplicării programului complex unitar, pentru îmbunătățirea conducerii și planificării economiei naționale și perfecționarea mecanismului economic, pentru concentrarea și specializarea producției, pentru accelerarea progresului tehnico-științific și introducerea rapidă a realizărilor științei și tehnicii în producție.

Linia partidului de intensificare a economiei a găsit o elaborare unitară complexă în hotărîrile Conferinței Naționale a partidului din anul acesta, care a trasat căile pentru creșterea rapidă a productivității sociale a muncii, ca problemă cheie, fundamentală în construcția societății socialiste dezvoltate.

Drept rezultat al politicii consecvente a partidului și statului socialist de ridicare a nivelului de trai al poporului, veniturile reale au crescut, în ultimii 20 de ani, de 3,4 ori. În țară s-a introdus învățămîntul gratuit în toate formele și gradele de școli, precum și asistența medicală gratuită a întregii populații. Sistemul de pensii și asigurări sociale s-a reașezat pe baze socialiste. S-a rezolvat și problema pensionării țăranilor cooperatori. Cu succes se înfăptuiește hotărîrea Congresului al X-lea și a Plenarei din decembrie 1972 a C.C. al P.C. Bulgar privind ridicarea nivelului de trai al poporului.

În anii puterii populare, a înflorit rapid cultura socialistă. S-a creat o rețea largă de institute de învățămînt și științifice. Analfabetismul este pe deplin lichidat. Acum, fiecare al cincilea locuitor al țării învață. Numărul specialiștilor cu studii speciale, superioare și medii, ocupați în economia națională, depășește cifra de 625 000.

O mare atenție s-a acordat tinerei generații. O însemnată parte a studenților primesc burse și locuiesc în cămine studențești bine dotate.

Consolidarea atotputernicei ideologii marxist-leniniste, crearea intelectualității din popor, strîns unită în jurul partidului, formarea omului nou, constructor al socialismului, progresul spiritual al societății — toate acestea sînt bogatele roade ale revoluției culturale în Bulgaria. Avîntul social-economic și înflorirea culturii în Republica Populară Bulgaria demonstrează, în fapt, măreața forță înnoitoare a orînduirii sociale socialiste.

Succesele remarcabile obținute în construcția socialismului sînt rod al aplicării creatoare a principiilor marxism-leninismului și ale internaționalismului proletar, a legilor generale ale revoluției socialiste în construirea societății socialiste. O enormă importanță pentru dezvoltarea dinamică a Bulgariei are colaborarea economică și tehnico-științifică cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări socialiste frățești.

— Cum apreciați evoluția, în această perioadă, a relațiilor pe multiple planuri — economic, tehnico-științific, cultural — dintre România și Bulgaria ?

— Se știe că prietenia dintre popoarele noastre datează de secole. Destinul istoric al popoarelor bulgar și român se caracterizează prin multe trăsături comune.

Victoria revoluției socialiste în Bulgaria și România a deschis drumul pentru înfăptuirea visurilor celor mai luminate minți ale popoarelor noastre, iar Tratatul de prietenie, colaborare și ajutor reciproc dintre Republica Populară Bulgaria și Republica Socialistă România, din anul 1948, a devenit o temelie puternică a noilor relații frățești dintre cele două țări vecine, care au pornit pe drumul construcției socialiste. Noul tratat, încheiat în 1970, între Republica Populară Bulgaria și Republica Socialistă România a deschis posibilități încă și mai largi și noi perspective

pentru întărirea relațiilor de prietenie frățească și colaborare multilaterală reciproc avantajoasă.

Constatăm cu satisfacție că, în anii puterii populare, sub conducerea Partidului Comunist Bulgar și a Partidului Comunist Român, s-au creat între țările noastre strînse relații politice, economice, culturale și alte legături care se intemeiază pe principiile marxism-leninismului privind relațiile de tip nou dintre state, pe principiile internaționalismului socialist, ale egalității depline, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești.

În această perioadă, odată cu legăturile politice și culturale, s-au dezvoltat fructuos legăturile economice și tehnico-științifice. Membre fondatoare ale C.A.E.R., Bulgaria și România își extind și adîncesc necontenit, pe baza avantajului reciproc, colaborarea economică și tehnico-științifică dintre ele.

Treptat, odată cu consolidarea pozițiilor sectorului socialist din economiile naționale ale celor două țări, s-au creat, cu fiecare an, condiții tot mai favorabile și posibilități tot mai mari pentru dezvoltarea colaborării economice reciproc avantajoase. În această perioadă, au crescut neîncetat schimburile reciproce de mărfuri, s-a stabilit colaborarea tehnico-științifică. A început construirea în comun a unor obiective de mare importanță pentru dezvoltarea colaborării dintre țările noastre.

Una dintre primele și cele mai luminoase rezultate ale colaborării frățești bulgaro-române a fost construirea în comun a „Podului prieteniei", pe Dunăre, între orașele Ruse și Giurgiu, cu ajutorul nemijlocit al U.R.S.S. și cu participarea altor țări socialiste.

Pentru a se coordona și dirija dezvoltarea colaborării economice dintre cele două țări, în anul 1961 a fost creată Comisia mixtă guvernamentală bulgaro-română de colaborare economică și tehnico-științifică. Aceasta a dat un caracter nou, trainic și precis colaborării economice dintre țările noastre.

O mare importanță pentru aprofundarea colaborării economice și tehnico-științifice are coordonarea planurilor de dezvoltare economică și a planurilor pentru știință și tehnică ale țărilor noastre, fapt ce oferă posibilități și mai largi participării Bulgariei și României la diviziunea socialistă internațională a muncii. În ritmuri rapide se dezvoltă schimburile de mărfuri dintre cele două țări care, în anul 1973, au depășit de 58 de ori volumul anului antebelic 1939. Creșterea potențialului economic al țărilor noastre și dezvoltarea ramurilor noi ale economiilor noastre naționale au îmbunătățit structura schimbului reciproc de mărfuri. Aceasta a permis ca ponderea mașinilor în volumul total al schimbului de mărfuri să ajungă, în actualul cincinal, la 53 la sută.

În mod consecvent, cu eforturi comune, au fost construite liniile electrice de înaltă tensiune „Boicinovți–Craiova", de 220 kW, și „Suvorovo–Kociurgan", de 400 kW, pentru transportul energiei electrice, linii care traversează teritoriul Republicii Socialiste România.

O nouă manifestare a colaborării noastre este realizarea acordului de principiu pentru a se construi o nouă și mai puternică linie electrică de înaltă tensiune, de 750 kW, pentru importul bulgar de energie electrică din Uniunea Sovietică, linie care va traversa teritoriul românesc.

În ajunul aniversării jubiliare a 30 de ani de la revoluția socialistă din Bulgaria și a insurecției armate din România a intrat în funcțiune conducta de gaze construită pe teritoriul românesc, prin care R.P. Bulgaria primește gaz natural din U.R.S.S. Aceasta este o nouă manifestare de mari proporții a colaborării frățești dintre cele două țări.

O etapă calitativ nouă, mai înaltă, în relațiile economice ale țărilor noastre o marchează adoptarea, în anul 1971, a Programului complex de adîncire și perfecționare, în continuare, a colaborării și dezvoltării integrării economice socialiste a țărilor membre ale C.A.E.R. S-au intensificat și în cele două țări tendințele spre extinderea și adîncirea proceselor trainice de cooperare în domeniul economiei, atît pe bază multilaterală cît și bilaterală, pe calea specializării și cooperării în producție. La aceasta au contribuit mai cu seamă numeroasele întîlniri și convorbiri din ultimii ani dintre tovarășul Todor Jivkov și tovarășul Nicolae Ceaușescu. Fără îndoială, cea mai importantă manifestare a integrării socialiste dintre Bulgaria și România este protocolul semnat, în anul 1972, pentru folosirea complexă a fluviului Dunărea în sectorul comun și construirea în comun a complexului hidrotehnic „Nikopol–Turnu Măgurele", a cărui construcție va începe în anul 1975.

– Care este opinia dv. despre perspectivele de dezvoltare a relațiilor economice dintre România și Bulgaria ?

– Perspectivele colaborării sînt conturate de sarcinile apropiate și mai îndepărtate pe care și le pun partidele noastre comuniste. Se știe că sarcina principală pe care și-o pun P.C.B. și P.C.R. este construirea unei societăți socialiste dezvoltate în Republica Populară Bulgaria și Republica Socialistă România. Aceasta este posibil numai în condițiile celei mai strînse colaborări cu celelalte țări socialiste frățești, prin cea mai deplină și cea mai corectă orientare a tuturor resurselor interne, prin folosirea maximală a posibilităților diviziunii socialiste internaționale a muncii și introducerea realizărilor progresului tehnico-științific. Experiența construcției socialiste în cursul anilor care au trecut a confirmat, în mod incontestabil, justețea acestei orientări. În această perioadă, partidele noastre, extinzînd și aprofundînd colaborarea economică, au creat condiții obiective pentru permanenta întărire și dezvoltare a legăturilor economice dintre țările noastre. Folosirea și mai largă a posibilităților pe care ni le deschide diviziunea socialistă internațională a muncii pentru dezvoltarea economiilor noastre socialiste va constitui un aport substanțial la consolidarea comunității socialiste.

Avem în față marea operă a extinderii și adîncirii colaborării economice pe linia specializării și cooperării în producție în domeniul construcțiilor de mașini, electronicei și electrotehnicei, metalurgiei, chimiei și industriei ușoare, al studierii și exploatării zăcămintelor de materii prime, al construcțiilor și materialelor de construcții, al turismului, transportului și colaborării tehnico-științifice.

– Vă rugăm să ne împărtășiți părerile dv. cu privire la dezvoltarea economico-socială a Republicii Socialiste România în acești 30 de ani care au trecut de la 23 august 1944.

În cele trei decenii, poporul român, sub conducerea Partidului Comunist Român, în colaborare frățească cu popoarele comunității socialiste, a transformat radical patria sa, întîmpinînd jubileul celei de a XXX-a aniversări cu succese remarcabile în toate domeniile vieții. Într-o perioadă istorică scurtă, România s-a transformat dintr-o țară agrară înapoiată într-o țară industrial-agrară cu o industrie și agricultură socialiste moderne, în dezvoltare rapidă.

În cursul anilor puterii populare și, în special, în cursul ultimilor ani, în Republica Socialistă România au fost create o serie de capacități de producție de mari dimensiuni și la nivelul tehnicii contemporane în domeniul metalurgiei, construcțiilor de mașini, chimiei și petrochimiei și în alte domenii. Socialismul a învins definitiv și în agricultură.

Pe baza dezvoltării rapide a forțelor de producție și consolidării relațiilor de producție socialiste, au apărut schimbări profunde și în structura socială de clasă a societății românești.

Creșterea rapidă a venitului național al României frățești, modificările mari, progresiste în structura economiei socialiste, creșterea neîntreruptă a nivelului de trai al poporului, succesele remarcabile din învățămînt, știință și cultură sînt o dovadă grăitoare a uriașei forțe vitale a orînduirii sociale socialiste.

Poporul bulgar se bucură sincer de cuceririle istorice ale poporului frate român și îi urează din toată inima noi și mai mari succese în construcția societății socialiste dezvoltate, pentru avîntul multilateral economic și cultural.

Interviu realizat de Constantin Amariței

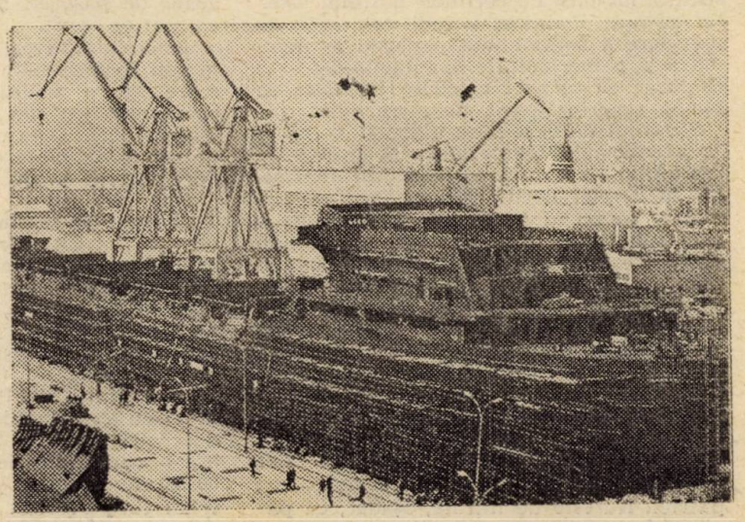

Constructorii bulgari au realizat diverse tipuri de nave cu calități tehnice, de exploatare și de navigație la nivelul performanțelor mondiale

PHENIAN

Uzina „Kum San" are o capacitate anuală de 30 000 de tractoare

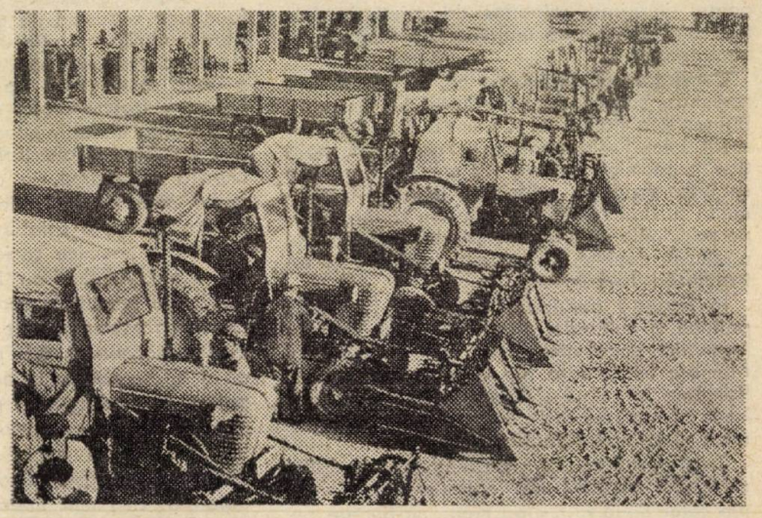

Imagini coreene

Corespondență de la Ilie Tecuță

Armonia liniilor moderne și elegante, savant îmbinate cu subtilul și echilibratul stil al străvechii arte tradiționale coreene — armonie ce se degajă din uimitorul peisaj urbanistic al Phenianului — mărturisește alesul simț artistic al constructorilor și strădania lor de a-i făuri un chip propriu, original, orașului. Vizitele pe care le-am făcut în capitala țării prietene mi-au adus de fiecare dată bucuria de a-i descoperi, treptat, noi și noi trăsături, care întregesc înfățișarea și relevă personalitatea acestui luminos oraș — ingenioasă alcătuire de monumentale edificii social-culturale, cartiere de locuințe, fabrici și uzine, integrate într-un decor montan de o rară frumusețe.

„Palatul subteran" — cum numesc locuitorii orașului metroul construit în ultimii ani, lucrare de înaltă artă inginerească — este o materializare a preocupărilor permanente ale partidului și statului de a asigura o creștere continuă nivelului de trai al poporului coreean. Înfățișarea și, mai ales, facilitățile pe care le oferă justifică întrutotul aceasta poetică denumire: stațiile sînt amplasate în zonele centrale, la încrucișările cu mare afluență de trafic, și sînt construite într-o remarcabilă manieră artistică. O inspirată îmbinare a diferitelor forme geometrice — cuadrangulare, hexagonale, octogonale sau circulare — plasează stațiile într-o perfectă armonie cu caracteristicile topografice și stilistice ale celorlalte construcții din împrejurimi, sporind, astfel, frumusețea deja renumită a „capitalei-grădină".

Stațiile subterane variază ca mărime, stil, decorațiuni, încorporînd elemente ale stilului național cu cerințele gustului estetic modern. Podeaua, pereții, coloanele de susținere a bolților sînt realizate în marmură și granit șlefuite, iar iluminatul este asigurat de corpuri electrice instalate în forme surprinzătoare, de mare efect.

Sistemul de ventilație automat menține în permanență temperatura și gradul de umiditate ale aerului în interiorul metroului la nivelul dorit, ceea ce face ca pasagerii să nu aibă senzația că parcurg o cale subterană. Privirile sînt atrase de vaste fresce și grupuri statuare care se află în fiecare stație, de exemplu : Sung Ri (Victoria), Soumtongi (Reunificarea), Pulgunbyol (Steaua Roșie). Toate aceste opere redau, în forme de o înaltă ținută artistică, strălucitele realizări obținute de poporul coreean în revoluția și construcția socialistă, sub conducerea Partidului Muncii din Coreea, în frunte cu tovarășul Kim Ir Sen, precum și lupta poporului din Nordul și Sudul țării pentru reunificarea patriei. Nu este de mirare, așadar, că pasagerii se simt aici ca într-o adevărată galerie de artă și nu într-o stație de metrou.

Stațiile dispun, de asemenea, de magazine, cabine telefonice, clinici, aparate de radio și difuzoare, chioșcuri cu răcoritoare, snack-baruri modern mobilate etc. Trenurile electrice, care circulă cu o viteză de 80 km pe oră în acest Phenian subteran, sînt produse pe care muncitorii de la uzina de locomotive electrice „Kim Jong Tae" din capitală le-au realizat în spiritul bizuirii pe propriile forțe. Interiorul trenurilor este bine izolat fonic, iar ușile sînt astfel proiectate încît trenul nu pornește în cazul în care vreuna dintre ele nu se închide. Toate acestea oferă pasagerilor o călătorie sigură și confortabilă. Trenurile se deplasează în dublu sens, la intervale scurte și conform unui program aflat sub permanenta supraveghere a camerei centrale de control.

Desigur, în timpul lucrărilor de construcție s-au ivit nenumărate dificultăți : uneori, anumite straturi erau alcătuite din roci extrem de dure și rezistente la tăiere, alteori, din subsol țîșneau izvoare de apă, aparent incontrolabile. Cu toate acestea, constructorii au refuzat să dea înapoi, și-au asumat cu toată hotărîrea cele mai complicate sarcini, și-au concentrat toate eforturile și inteligența pentru a găsi cele mai potrivite și rapide soluții tuturor problemelor. Pentru a sugera întreaga măsură a acestui gigantic efort creator, este de ajuns, cred, să arăt că săpările mobile au fost instalate în numai 40 de zile, în loc de un an, cît era inițial proiectat. De asemenea, constructorii de mașini au reușit să producă modernele locomotive și vagoane de pasageri necesare într-un timp extrem de scurt.

Remarcabilă creație a poporului coreean în anii socialismului, metroul din Phenian reprezintă o realizare a proiectanților și constructorilor care, folosind mijloacele tehnice proprii, au venit și pe această cale în întîmpinarea nevoilor zilnice ale oamenilor muncii și ale viitoarelor generații.

„O mare de mașini". „Bună ziua și bine ați venit" ! Cu aceste calde urări, rostite în limba română, mă întîmpină Han Ghiu Phal, directorul giganticei uzine de tractoare „Kum San" („Venus") din Kiy Ang, uzină care și-a sărbătorit recent prima aniversare a existenței sale ca întreprindere modernă, de înaltă automatizare. Inginerul Han Ghiu Phal, care și-a făcut, în urmă cu ani, studiile în România, ne conduce prin secțiile uzinei. Întreprinderea are o capacitate de producție anuală de 30 000 de tractoare și a fost construită într-un timp-record : un an și cîteva luni. Uzina de azi, inaugurată în ajunul celei de-a 25-a aniversări a Republicii, continuă glorioasa tradiție a micii fabricuțe ce exista, aici, în urmă cu 20 de ani. Astăzi, marea unitate industrială este dotată cu cele mai moderne mașini și echipamente, roade ale talentului și inteligenței creatoare ale oamenilor muncii coreeni.

Secțiile de prelucrare și asamblare, cu o suprafață construită de 320 000 de metri pătrați, se înfățișează privirii ca o adevărată mare de mașini. Acestea sînt dotate cu mii de mașini-unelte cu comandă-program în 16 linii automatizate, 57 de linii de prelucrare și alte 16 linii de asamblare. În cele patru sectoare ale secțiilor — tractor tip **ciollima**, tractor **pungyoi**, asamblare, alte operații — toate fazele, de la introducerea în producție a materialelor pînă la stadiul final, sînt automatizate și în flux continuu.

În această impresionantă concentrare de inteligență, materializată în ciudatele forme de oțel, îți atrage privirile conveierul cu troleu. Acesta, nu numai că transportă pe un pod aerian cantități imense de materiale și produse semifinite, dar, în același timp, îndeplinește rolul de „depozit suspendat", ceea ce face posibilă utilizarea tridimensională a spațiului de producție. Toate mașinile și instalațiile necesare echipării acestei moderne uzine au fost proiectate și executate de către tehnicienii și muncitorii din peste o sută de uzine de specialitate din întreaga republică. Astfel, proiectanții de la uzinele Hun Chon și Ku Song — cele două mari centre producătoare de echipament industrial — au realizat proiectele pentru cîteva linii automate în numai cîteva luni, operație care, în mod obișnuit, necesită cîțiva ani de muncă. Uzina de mașini de la Ryong Song, alt important centru industrial al țării, a fafricat în numai trei luni peste 30 de echipamente grele, printre care o presă de 2 000 de tone.

Datorită înaltului lor grad de complexitate, procesele de producție, complet sau semiautomatizate, sînt dirijate direct prin intermediul aparatelor de comunicație radio, instalate în întreaga uzină. Pe de altă parte, toate liniile majore de asamblare dispun de instrumente de măsură care furnizează datele necesare postului central de comandă pentru selectarea și prelucrarea informațiilor privind procesul de producție.

Am schițat în rîndurile de mai sus numai cîteva elemente, care îndreptățesc întrutotul numele curent al acestei copleșitoare „mări de mașini" — nouă și strălucită creație a poporului coreean **în era** socialistă.

Palatul Itamarati este sediul Ministerului de Externe. Sculptura din mijloc, „Meteorul", este o lucrare într-un bloc, de 120 tone, de marmură de Carrara, realizată de Bruno Giorgi

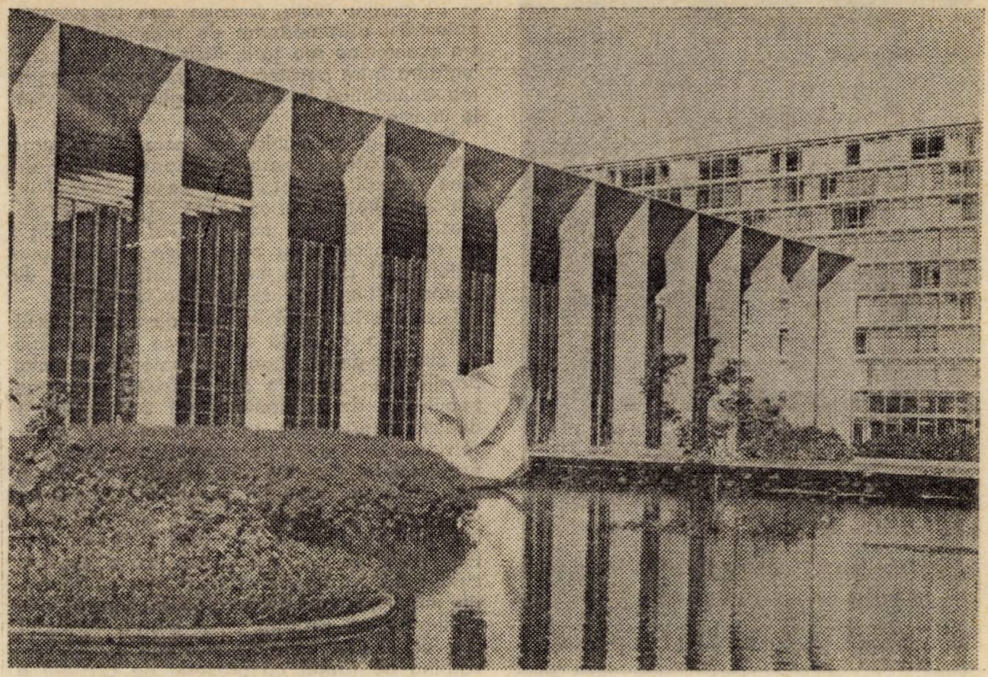

REPORTAJ PE GLOB

BRASILIA

Valentin Păunescu

Arhitecții din intreaga lume se extaziază în fața operelor lui Oscar Niemeyer. Urbaniștii admiră simplitatea și claritatea ideii „planului-pilot" al lui Lucio Costa. Economiștii și sociologii vorbesc despre rolul maxim al Brasiliei în „interiorizarea procesului de dezvoltare".

Orașul s-a născut în Planalto, pentru a crea condițiile necesare participării a șase milioane de kilometrii pătrați de teritoriu la progresul general al Braziliei, diminuind, în același timp, presiunea demografică extraordinară de pe litoralul Atlanticului.

Ce-i rămîne gazetarului ?

Poate, mai ales, ideea, oarecum iluzorie, a creatorilor acestui oraș aparent straniu, cu arhitectura sa neintîlnită în nici un alt colț al lumii, cu simetria sa apropiată de planșele constructorilor de aeronave supersonice, cu blocurile sale alb-albastru deschis sau alb-verde marin, plutind parcă în lumina dură a soarelui înalt al Tropicelui și în pulberea roșiatică ce se ridică în fiece clipă din solul mineral în care a fost implantat. Da, aceasta idee a creatorilor săi, care au conceput Brasilia ca pe un simbol al orașului viitorului. Un oraș planificat, înainte de a fi construit, pentru o activitate ordonată și eficientă, dar, în același timp, agreabilă, vie, cu ample spații verzi, dens arborizate pentru oxigenare, cu bulevarde larg deschise spre orizonturile apropiate. Monumental nu în sensul de ostentație, ci de expresie palpabilă a inovațiilor și cuceririlor secolului XX și a talentului și ingeniozității constructorilor săi. Oraș ferit de distorsiunile, contrastele și viciile marilor aglomerări urbane ale vremii noastre și, cu deosebire, ale viitorului, aglomerări ce au crescut haotic, la voia întîmplării. „Ea trebuie să fie senină, frumoasă și unică. Să lăsăm Brasilia să crească așa cum a fost concepută", cerea Lucio Costa, părintele său uitat, într-o scrisoare trimisă senatorului Cattete Pinheiro, unul dintre promotorii primului seminar al problemelor Brasiliei, desfășurat aici cu cîteva zile în urmă.

Patetica pledoarie a lui Lucio Costa, pasionanta participare la conclavul amintit (seminarul a fost organizat de către Comisia districtului federal din Senatul brazilian) poartă nu numai semnificația continuării dezvoltării orașului, conform proiectelor inițiale, ci și pe aceea a momentului particular pe care-l trăiește în prezent noua capitală braziliană.

Ideea strămutării capitalei braziliene aici, în inima marii regiuni denumită Planalto Central, între paralele 15 și 16 — „pămîntul făgăduinței" — este veche, pornind de la un cartograf, Francisco Tasi Colombina, în 1750. Dar ea a căpătat ființă în septembrie 1956, printr-o lege aprobată unanim de Camera Deputaților și Senat, deși, de-a lungul vremii, au mai existat numeroase încercări, inclusiv punerea unei pietre fundamentale în Planaltina, în 1892.

Lucio Costa și Oscar Niemeyer au fost marii învingători în concursul organizat de către autoritățile guvernamentale. Fuseseră elevi ai lui Le Corbusier și erau reprezentanți ai „noului val" din arhitectura braziliană. Construcția capitalei a început în martie 1957 și s-a desfășurat într-un ritm extraordinar de rapid, în ciuda marilor dificultăți întîmpinate. Primele materiale de construcții au fost aduse cu avionul, neexistînd căi de acces.

Lucio Costa a gîndit planul urbanistic, iar Niemeyer a împodobit acest plan cu operele geniului său. Martorii momentului începutului afirmă că, pe albul imaculat al hîrtiei proiectului, Lucio Costa a trasat, mai întîi, două linii drepte, încrucișate — semnul luării în posesie a terenului — rezultînd de aici faimosul „plan-pilot", apreciat de juriul concursului — urbaniști și arhitecți de reputație mondială — ca fiind „o concepție coerentă, rațională, de esență urbană : o operă de artă".

Practic, planul orașului poate fi rezumat la aceste două linii : una dreaptă, trasată perpendicular peste cea de a doua, devenită pe parcurs curbată. Cea verticală — „Axul monumental" — este rezervată instituțiilor oficiale și publice — ministere, centre de cultură și divertisment, magazine, hoteluri

Clădirea teatrului, care găzduiește și un muzeu, a fost una dintre cele mai controversate construcții ale Brasiliei

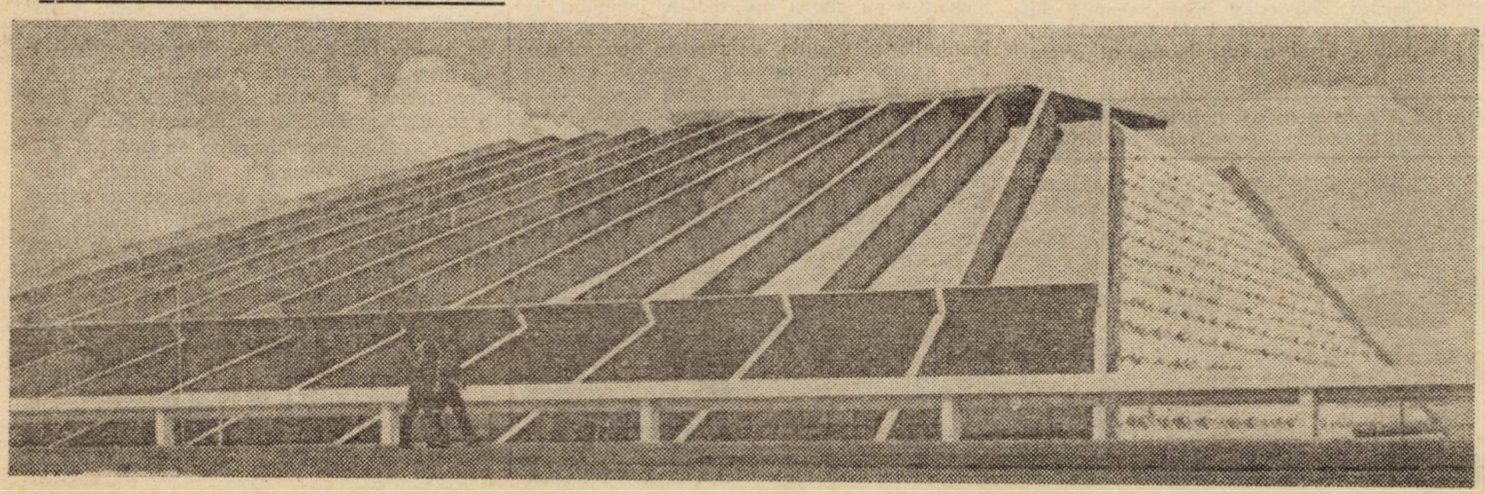

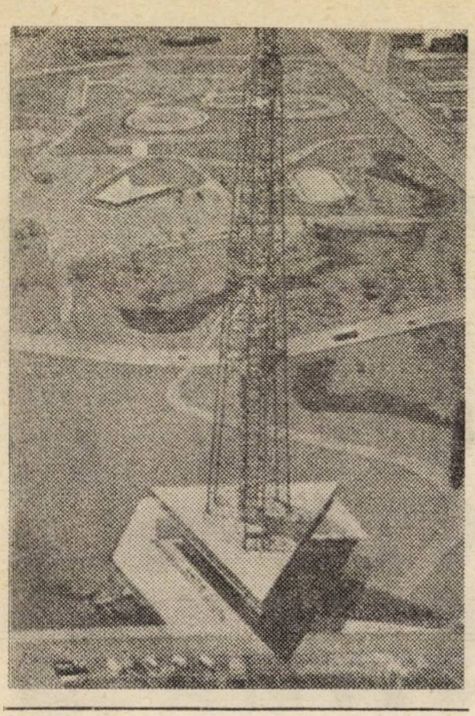

Într-un oraș în care fiecare construcție a fost bine gîndită, turnul televiziunii a devenit un monument

etc. — terminîndu-se în „Piața celor trei puteri", unde se află Palatul prezidențial, sediul Congresului, cu cele două jumătăți de sferă dispuse în sens contrar una față de cealaltă, una acoperind Camera deputaților, cealaltă fiind rezervată Senatului, precum și clădirii Tribunalului suprem federal. Cealaltă componentă a „planului-pilot" este așanumitul „ax rodoviar". De-a lungul lui sînt căile de trafic urban și interurban, iar, de o parte și de alta, zonele de locuințe, înconjurate de spații verzi, pomi, alei pentru acces și plimbare, zone comerciale.

Privind de sus, de-a lungul liniilor de forță ale „planului-pilot", orașul pare o uriașă pasăre, odihnindu-se culcată pe pămînt, cu aripile larg desfășurate, sau o aeronavă Concorde, căreia desenatorul modelului 1, din motive de securitate și viteză, i-a dublat lungimea aripilor. De fapt, cele două segmente ale „axului rodoviar", provenite din întîlnirea cu „axul monumental," au și căpătat numele de „aripi". „Aripa" de sud și cea de nord : așa sînt trecute în nomenclatorul orașului, în ghidurile turistice și, mai ales, așa le distinge oricare dintre cei aproape 800 000 de locuitori ai Brasiliei, oameni veniți din toate colțurile țării și, nu de puține ori, de pe alte meridiane.

Pariul Brasiliei — în ce privește legitimitatea construcției sale în această zonă —, din punct de vedere al intereselor economiei naționale, al integrării în circuitul vieții de pe teritoriul celor șase milioane de kilometri pătrați de teren, a fost cîștigat într-un termen record. Sub acest unghi, nimeni nu are de făcut nici o contestație. După 14 ani și jumătate (orașul a fost inaugurat oficial la 21 aprilie 1960), Brasilia este legată prin autostrăzi ultramoderne de principalele centre economice ale țării, făcînd, la rîndul său, legătura între acestea, contribuind la integrarea economică a tuturor regiunilor pe care le unește.

Momentul particular pe care îl parcurge provine dintr-o trăsătură proprie acestor ultime decenii ale secolului nostru. Orașul nu s-a dezvoltat, ci a explodat. Și această explozie — mai ales demografică — îl obligă să se confrunte cu problemele oricărei alte aglomerații urbane mari din Brazilia sau de oriunde altundeva, de pe alte meridiane.

Lucio Costa prevăzuse că, de-abia în anul 1980, noua capitală va atinge o populație de 600 000 de locuitori. Cu șapte ani înainte, Brasilia se apropie de 800 000. Creșterea populației, de o manieră atît de rapidă, a depășit capacitatea sa de a acoperi toate serviciile necesare : transporturi, telefoane, aprovizionare, locuințe etc. Pe de altă parte, intensificarea activităților economice, comerciale chiar în zona strictă a orașului și în împrejurimi, apariția diferitelor industrii, plus tendințele tot mai accentuate de a construi clădiri tip zgîrie-nori, neconforme cu planurile inițiale, o vreme abandonate, creează posibilitatea ca Brasilia să-și piardă atributul său de simbol al orașului viitorului. Nemaivorbind de faptul că procesul de creștere a populației capătă, de la o zi la alta, proporții. Specialiștii lansează semnale de alarmă dramatice : Brasilia nu se poate despărți de șuvoiul care a cuprins toate centrele urbane mari ale lumii. În ultimii cincisprezece ani, populația orașelor a crescut cu 577 de milioane de persoane, iar, în viitorii 25 de ani, la această cifră se vor mai adăuga încă un miliard și jumătate (aproape jumătate din populația mondială). Trei din fiecare cinci copii ce vor veni pe lume pînă în anul 2000 vor trăi în orașe.

Apărătorii Brasiliei ca oraș al viitorului au încheiat seminarul amintit cu o profesiune de credință. Pasiunea cu care s-au angajat să lupte pentru viabilitatea acestei idei, generozitatea cu care au îmbrățișat propunerile bătrînului părinte al orașului, cuprinse în scrisoarea de care vorbeam, sînt dătătoare de speranțe pentru toți cei ce doresc orașe nepoluate, fără inegalități contrastante, orașe nu numai din punct de vedere arhitectonic, ci și social, senine și frumoase.

Am participat la acest seminar. Apoi, am urcat în turnul televiziunii, a cărui terasă, situată la 220 de metri deasupra orașului, este un popas obligatoriu pentru turistul ce vrea să cuprindă Brasilia dintr-o privire. Și am privit, în stînga, de-a lungul monumentalului teatru Aztec, în dreapta, de-a lungul Catedralei cu acea „zonă a meditației" de peste trei mii de metri pătrați, cuprinși sub cupola de sticlă și oțel, uriaș nufăr cu corola întoarsă spre ape. Am privit, apoi, dincolo de straniul amestec de forme geometrice din „Piața celor trei puteri", mai departe, peste Palatul Alvorada, sprijinindu-mi privirile în oglinda albastră a lacului Paranoa, ce înconjoară jumătate din oraș. Și mi-au revenit în memorie cuvintele celui ce încheiase cu cîteva ore înainte întîlnirea la care luasem parte : „Brasilia e un mit al idealurilor și visurilor de progres general ale unui popor, manifestarea geniului creator al fiilor acestui popor și, dacă o vom lăsa să crească așa cum a fost concepută, va servi ca model pentru urbanismul viitorului".

Palatul Alvorada a fost construit de Oscar Niemeyer pentru președinții Braziliei

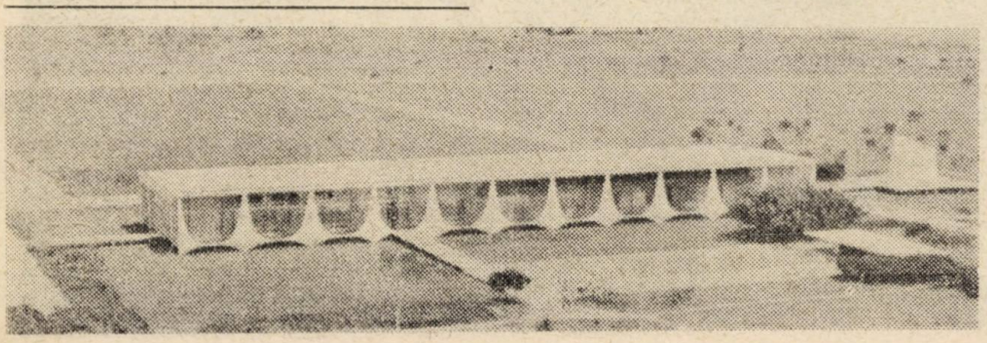

REPORTAJ PE GLOB

De la Abu Dhabi am pornit mai departe, spre celelalte emirate din zona inferioară a Golfului, străbătînd cu automobilul deșertul.

Părăsim insula Abu Dhabi traversînd podul de la Mukta lîngă care se vede, pe jumătate cufundat în apă, bastionul vechii fortărețe portugheze, abandonată de secole, și ne înscriem pe drumul de pe continent, pătrunzînd în Peninsula Arabică. După cîțiva kilometri, calea se bifurcă într-o autostradă pe patru benzi în direcția orașului Al Ain din interior, de lîngă oaza Buraimi, la frontiera cu Omanul, și într-o șosea betonată, mai puțin lată, în direcția Dubai, paralelă cu coasta, dar la o oarecare distanță, nepermițîndu-ți să zărești apele Golfului. Pe totalul de 130 km al parcursului, într-o parte și alta a șoselei, nu vezi decît teren arid, vălurit din loc în loc de dune de nisip. Ți se pare că ai pătruns într-un univers selenar.

Cam pe la jumătatea drumului, privirea ne-a fost atrasă de o clădire singulară, plasată la cîteva sute de metri de șosea, în plin deșert. Este un obișnuit castel de vînătoare, în genul construcțiilor noi și vechi, cum întîlnești multe altele în pustiurile Peninsulei Arabice. Vînătoarea cu șoimi, practicată din cele mai vechi timpuri de familiile nobile, constituie și astăzi un privilegiu de care se bucură puține persoane. O astfel de vînătoare durează zile și săptămîni de-a rîndul, constituind o adevărată expediție în deșert. Cîndva, șeicii însoțiți de servitorii lor plecau pe cai sau cămile în căutarea vînatului, deștul de greu de surprins. Astăzi, expedițiile sînt formate din Land Rover-uri, iar însoțitorii, în locul puștilor cu cremene, poartă arme automate cu tragere rapidă, în vreme ce burdufurile de apă sînt înlocuite cu frigidere transportabile.

Ne-am continuat călătoria spre Dubai pe șoseaua care, la un moment dat, se desparte în două brațe, pentru a înconjura un cerc de nisip cu diametrul de cîțiva zeci de metri, căruia, de la prima vedere, nu-i poți înțelege rostul. Prietenul meu, care mai străbătuse drumul, îmi oferă o explicație curioasă. Constructorii șoselei, concepută în linie dreaptă, au întîlnit la un moment dat, pe traseu, corturile unui mic grup de beduini, stabiliți în locul respectiv pentru cîtva timp. Tratativele începute cu aceștia pentru a face loc șoselei n-au dus la nici un rezultat, beduinii refuzînd cu încăpățînare să se mute. Și, cum legea deșertului dă prioritate primului ocupant, constructorii au fost nevoiți să tragă un cerc de beton în jurul corturilor nomazilor, bifurcînd astfel șoseaua. După ce șantierul cu caterpilarele și betonierele sale a trecut mai departe, beduinii și-au strîns puținele lucruri, le-au încărcat pe cămile și au plecat cine știe unde, lăsînd ca amintire această ciudată piață din deșert.